

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

راهنمایی بر ماده 17

کنوانسیون اروپایی

حقوق بشر

منع سوء استفاده از حق ها

بروز رسانی در 31 آگوست 2022

این راهنما در واحد ثبت تهیه شده است و دادگاه را ملزم نمی سازد.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

از ناشران یا سازمان‌هایی که مایل به ترجمه و/یا انتشار تمام یا بخشی از این راهنما در قالب یک نشریه چاپی یا الکترونیکی می باشند، دعوت می‌شود برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد فرایند صدور مجوز از طریق آدرس ذیل تماس برقرار سازند: publishing@echr.coe.int.
اگر می‌خواهید بدانید کدام ترجمه‌های راجع به راهنمایی بر رویه های قضایی در حال حاضر در حال انجام است، لطفاً به [ترجمه‌های در حال اقدام](#) مراجعه کنید.

این راهنما در اصل به انگلیسی تدوین شده است. این متن بطور مرتب بروز رسانی می گردد و ، اخیراً، در تاریخ 31 آگوست 2022 بروز رسانی گردید. این راهنما ممکن است در معرض تجدیدنظر ویراستاری قرار گیرد.

این سند برای دانلود بروی <http://www.echr.coe.int/> موجود است (رویه قضایی - تحلیل رویه قضایی - راهنمایی بر رویه قضایی). به منظور انتشار نسخه بروز رسانی شده این سند لطفاً حساب توییتر دادگاه <https://twitter.com/echrpublication> را دنبال کنید.

این ترجمه با هماهنگی شورای اروپا و دادگاه اروپایی حقوق بشر منتشر شده است و مسئولیت آن صرفاً بر عهده [محسن مرهونی] می باشد.

© شورای اروپا / دادگاه اروپایی حقوق بشر، 2022

فهرست مطالب

6.....	یادداشتی برای خوانندگان
7.....	1. مقدمه
8.....	2. اصول کلی
8.....	الف. مخاطبان ماده 17
8.....	1. دولت ها
9.....	2. گروهها و افراد
9.....	ب. سوء استفاده از حق ها
9.....	1. مفهوم سوء استفاده از حقوق
10.....	2. سوء استفاده از حق ها و سوء استفاده از حق تقدیم دادخواست فردی
10.....	3. ارزش های بنیادی کنوانسیون
11.....	4. اهداف منع شده به موجب ماده 17
12.....	5. اهمیت بستر و زمینه
12.....	6. تاثیر رفتارهای مورد اعتراض
13.....	ج. کاربردهای مختلف ماده 17
14.....	1. کاربرد مستقیم
14.....	الف. ماهیت و تاثیر تبعی ماده 17
14.....	ب. قلمرو اعمال این ماده
15.....	ج. حقوقی که توسط ماده 17 مورد حمایت واقع نمی شود
16.....	د. حقوقی که توسط ماده 17 مورد حمایت واقع می شود
17.....	ه. چه زمانی ماده 17 اعمال می شود
18.....	2. کمک به تفسیر مواد اساسی کنوانسیون
20.....	3. مثال هایی در خصوص رویه قضایی
20.....	الف. ترویج و توجیه تروریسم و جنایات جنگی
20.....	1. ماده 17 اعمال گردید
20.....	2. ماده 17 اعمال نگردید
21.....	3. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید
21.....	4. عدم استناد به ماده 17
21.....	ب. تحریک به خشونت
21.....	1. ماده 17 اعمال گردید
22.....	2. ماده 17 اعمال نگردید
23.....	3. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید
23.....	4. عدم استناد به ماده 17
24.....	ج. تهدید ادعایی برای تمامیت ارضی و نظم قانون اساسی
24.....	1. ماده 17 اعمال گردید
24.....	2. ماده 17 اعمال نگردید
25.....	3. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید

- د. ترویج ایدئولوژی های استبدادی**
1. کمونیزم 26
- الف. ماده 17 اعمال گردید 26
- ب. ماده 17 اعمال نگردید 26
- ج. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید 27
2. ایدئولوژی نازی 27
- الف. ماده 17 اعمال گردید 27
- ب. ماده 17 اعمال نگردید 27
- ج. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید 27
- د. عدم استناد به ماده 17 28
3. شریعت 28
- الف. ماده 17 اعمال گردید 28
- ب. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید 29
- ج. عدم استناد به ماده 17 29
- ه. تحریک به ایجاد نفرت**
1. بیگانه هراسی و تبعیض نژادی 29
- الف. ماده 17 اعمال گردید 29
- ب. ماده 17 اعمال نگردید 30
- ج. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید 30
2. نفرت به دلایل قومی 31
- الف. نفرت نسبت رومی ها 31
1. ماده 17 اعمال نگردید 31
2. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید 31
- ب. یهود ستیزی 31
1. ماده 17 اعمال گردید 31
2. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید 32
3. عدم استناد به ماده 17 32
- ج. انواع دیگر نفرت قومی 32
1. ماده 17 اعمال نگردید 32
2. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید 33
3. عدم استناد به ماده 17 33
3. همجنسگرا هراسی 33
- الف. ماده 17 اعمال گردید 33
- ب. ماده 17 اعمال نگردید 33
- ج. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید 33
- د. عدم استناد به ماده 17 33
4. نفرت مذهبی 34
- الف. نفرت نسبت به غیر مسلمانان 34
1. ماده 17 اعمال گردید 34
2. ماده 17 اعمال نگردید 34

- ب. اسلام هراسی 34
1. ماده 17 اعمال گردید 34
2. ماده 17 اعمال نگردید 35
3. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید 35
4. عدم استناد به ماده 17 35
- ج. سایر اشکال نفرت مذهبی 35
- و. نفی هولوکاست و مسائل مربوط به آن 36
1. ماده 17 اعمال گردید 36
2. ماده 17 اعمال نگردید 37
3. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید 37
4. عدم استناد به ماده 17 38
- ز. مباحث تاریخی 39
1. ماده 17 اعمال نگردید 39
2. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید 39
- ضمیمه 41
- فهرست پرونده های استنادی 45

یادداشتی برای خوانندگان

این راهنما بخشی از مجموعه کتابچه های راهنما راجع به رویه قضایی می باشد که توسط دادگاه اروپایی حقوق بشر (که از این پس "دادگاه"، "دادگاه اروپایی" یا "دادگاه استراسبورگ" نامیده می شود) منتشر شده است تا فعالین حقوقی را در مورد احکام و تصمیمات اساسی صادره توسط دادگاه استراسبورگ مطلع سازد. این راهنمای خاص، رویه قضایی راجع به ماده 17 کنوانسیون اروپایی حقوق بشر (که از این پس "کنوانسیون" یا "کنوانسیون اروپایی" نامیده می شود) را تحلیل و جمع بندی می نماید. خوانندگان در اینجا به اصول کلیدی در این زمینه و سوابق مربوطه پی خواهند برد. رویه قضایی مورد استناد از میان احکام و تصمیمات اصلی، مهم و/یا اخیر انتخاب شده است*¹.

احکام و تصمیمات دادگاه اروپایی حقوق بشر نه تنها بمنظور تصمیم گیری در خصوص پرونده های مطرح شده نزد آن دادگاه، بلکه بطور کلی تر، در راستای تبیین، تضمین و توسعه قواعد مقرر در کنوانسیون اروپایی حقوق بشر نیز بکار می رود، بدین وسیله به رعایت تعهدات دولت ها به عنوان طرف های متعاقد کمک می کند *Ireland v. the United Kingdom*, § 154, Series A no.25, 18 January 1978, و *Jeronovičs v. Latvia* [GC], no. 44898/10, 5 July 2016, § 109.

بنابراین، رسالت دادگاه استراسبورگ به موجب کنوانسیون اروپایی حقوق بشر، تعیین مسائل مرتبط با سیاست عمومی در راستای منافع همگانی می باشد، که در نتیجه، موجب ارتقاء استانداردهای حمایت از حقوق بشر و گسترش رویه قضایی راجع به این حقوق در سرتاسر جامعه کشورهای عضو این کنوانسیون می گردد (*Konstantin Markin v. Russia* [GC], § 89, no. 30078/06, ECHR 2012). در واقع، این دادگاه بر نقش کنوانسیون به عنوان "سند قانون اساسی نظم عمومی اروپا" در زمینه حقوق بشر تاکید نموده است. (*Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi v. Ireland* [GC], no. 45036/98, § 156, ECHR 2005-VI, and *N.D. and N.T. v. Spain* [GC], nos 8675/15 and 8697/15, § 110, 13 February 2020).

پروتکل شماره 15 کنوانسیون اخیراً اصل تبعیت را در مقدمه کنوانسیون درج کرده است. این اصل «مسئولیت مشترکی را بین دولت های عضو و دادگاه استراسبورگ" در خصوص حمایت از حقوق بشرمقرر می دارد و مقامات و دادگاه های ملی می بایست قوانین داخلی خود را به گونه ای تفسیر و اعمال نمایند که حقوق و آزادی های تعریف شده در کنوانسیون و پروتکل های آن بطریقی بسیار موثر اجرا شوند (*Grzeđa v. Poland* [GC], § 324). این راهنما حاوی ارجاعاتی به کلمات کلیدی برای هر ماده مندرج در کنوانسیون و پروتکل های الحاقی آن می باشد. مسائل حقوقی مورد بررسی در هر پرونده در **فهرستی از کلمات کلیدی** در یک فرهنگ جامع اصطلاحات منتخب جمع آوری می شود (که در بیشتر موارد) مستقیماً از متن کنوانسیون و پروتکل های آن اخذ گردیده است.

پایگاه داده HUDOC راجع به رویه قضایی دادگاه، جستجو با این کلمات کلیدی را امکان پذیر می سازد. جستجو با این کلمات کلیدی امکان یافتن گروهی از اسناد با محتوای قانونی مشابه را فراهم می سازد (استدلال و نتیجه گیری دادگاه در هر پرونده از طریق کلمات کلیدی جمع بندی می شود). با کلیک بر روی برچسب Case Details در HUDOC می توان کلمات کلیدی را برای هر پرونده جداگانه پیدا کرد. برای اطلاعات بیشتر در مورد پایگاه داده HUDOC و کلمات کلیدی، لطفاً به **راهنمای کاربر HUDOC** مراجعه کنید.

¹. رویه قضایی مورد استناد ممکن است به یکی یا هر دو زبان رسمی (انگلیسی یا فرانسوی) دادگاه و کمیسیون اروپایی حقوق بشر باشد، مگر اینکه خلاف آن ذکر شده باشد. تمام ارجاعات مربوط به حکم ماهوی است که توسط شعبه این دادگاه صادر شده است. مخفف (dec.) نشان می دهد که استناد به یک "تصمیم" دادگاه (بدوی) می باشد و (GC) نشان می دهد که پرونده توسط شعبه عالی دادگاه رسیدگی شده است. احکام شعب بدوی که در زمان نهایی شدن این بروز رسانی قطعی نباشند با نشان ستاره (*) مشخص می شوند.

ماده 17 کنوانسیون - منع سوء استفاده از حق ها

" هیچ یک از مفاد این کنوانسیون را نمی توان به گونه ای تفسیر نمود که حق اقدام به هر فعالیتی یا انجام هر عملی توسط دولت، گروه یا شخصی با هدف از بین بردن حق ها و آزادی های مقرر شده در این سند یا محدود نمودن این حق ها و آزادی ها، در حدی فراتر از آنچه در این کنوانسیون پیش بینی شده است، دلالت داشته باشد".

کلید واژه های پایگاه داده HUDOC

ممنوعیت سوء استفاده از حق ها (17) - تضييع حق ها و آزادی ها (17) - محدودیت بیش از حد حق ها و آزادی ها (17).

1. مقدمه

1. ماده (17) تضييع و محدودیت بیش از حد حقوق و آزادی های مندرج در کنوانسیون را منع می کند. این ماده نسبت به دولت ها، گروهها و افراد نیز اعمال می شود.

2. متن ماده (17) از ماده (30) اعلامیه جهانی حقوق بشر (1948)، نشأت می گیرد. مواد معادل ماده (17) را همچنین می توان در [میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی \(1966\)](#)، [کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر \(1969\)](#) و [منشور حقوق بنیادی اتحادیه اروپا \(2000\)](#) یافت.

3. این ماده اساسی و بنیادی کنوانسیون، برای تضمین حقوق مندرج در آن، از طریق حمایت از عملکرد آزادانه نهادهای دموکراتیک مقرر شده است ([German Communist Party \(KPD\) v. Germany, Commission decision, 1957](#)).

4. ماده (17) در این کنوانسیون گنجانده شده است؛ چرا که نمی توان این موضوع را نادیده گرفت که یک شخص یا گروهی از افراد هنگامی که سعی می کنند به حقوق مندرج در این کنوانسیون استناد کنند، ممکن است اقدام به فعالیت هایی نمایند که موجب از بین بردن همان حقوق گردد ([Perinçek v. Switzerland \[GC\], 2015, § 113](#); [Ždanoka v. Latvia \[GC\], 2006, § 99 with reference to the preparatory work on the Convention](#)). به ویژه، به هیچ وجه غیرممکن نمی باشد که بطور مثال، در تاریخ اروپای مدرن، جنبش های توتالیتر سازمان یافته در قالب احزاب سیاسی، پس از تثبیت و نهادینه شدن در نظام های دموکراتیک، دموکراسی و ارزش های آن را نادیده گرفته و به آن خاتمه دهند ([Refah Partisi \(the Welfare Party\) and Others v. Turkey \[GC\], 2003, § 99](#)).

5. با توجه به ارتباط بسیار روشن بین این کنوانسیون و دموکراسی، هیچ کسی مجاز نمی باشد که به مفاد این کنوانسیون به منظور تضعیف یا از بین بردن آرمان ها و ارزش های یک جامعه دموکراتیک استناد کند ([Refah Partisi \(the Welfare Party\) and Others v. Turkey \[GC\], 2003, § 99](#)). بنابراین، هدف کلی ماده (17)، جلوگیری از سوء استفاده گروههای افراطی یا مستبد در راستای منافع خود از اصولی که به موجب این کنوانسیون تصریح شده است، می باشد ([W.P. and Others v. Poland \(dec.\), 2004](#); [Paksas v. Lithuania \[GC\], 2011, § 87](#), [Ayoub and Others v. France, 2020, § 92](#)).

6. ماده (17) با مفهومی از "دموکراسی که قادر به دفاع از خود می باشد" - مرتبط است ([Vogt v. Germany, 1995, §§ 51 and 59](#); [Ždanoka v. Latvia \[GC\], 2006, § 100](#); [Erdel v. Germany \(dec.\), 2007](#); [Perinçek v. Switzerland \[GC\], 2015, § 242](#); [Ayoub and Others v. France, 2020, § 138](#)).

7. میزانی از سازش و مصالحه بین الزامات راجع به دفاع از جامعه دموکراتیک و حقوق فردی در سیستم این کنوانسیون، بطور ذاتی می باشد. حال، به منظور تضمین ثبات و کارآمدی یک نظام دموکراتیک، دولت ها ممکن است ملزم به اتخاذ اقدامات خاصی جهت حمایت از خودشان، ضمن ارزیابی دقیق گستره و پیامدهای این اقدامات، شوند (*Ždanoka v. Latvia* [GC], 2006, §§ 99-100; *Petropavlovskis v. Latvia*, 2015, §§ 71-72).
8. به منظور منع هر گونه سوء استفاده از حق ها، ماده (17)، در جوامع دموکراتیک، تعدیل کننده ی فعالیت ها و اقدامات مبارزه طلبانه ای می باشد که ممکن است حقوق و آزادی های مندرج در این کنوانسیون را از بین برده یا بیش از حد محدود سازد؛ چه این گونه اقدامات و فعالیت ها از سوی دولت ها انجام شده باشند چه فرد یا گروهی از افراد (*Bîrsan v. Romania* (dec.), 2016, § 68).
9. ماده 17 همچنین منعکس کننده نگرانی های راجع به ساختار حمایتی این کنوانسیون می باشد (*Zambrano v. France* (dec.), 2021, § 37).

2. اصول کلی

الف. مخاطبان ماده (17)

1. دولت ها

10. تا آنجا که ماده (17)، به دولتها اشاره می کند، کلمه "State"، لزوماً به دولت های عضو این کنوانسیون اشاره دارد (*Bîrsan v. Romania* (dec.), 2016, § 71).
11. ماده (17) این کنوانسیون دو کارکرد دارد: اولاً، این ماده مانع دولت های عضو از اعمال هر گونه مواد این کنوانسیون به منظور نقض حقوق و آزادی های تضمین شده در آن می گردد؛ دوماً، این ماده مانع دولت های عضو از استناد به مفاد این کنوانسیون به منظور محدود نمودن بیش از حد حقوق و آزادی های تضمین شده در این کنوانسیون می گردد (*Bîrsan v. Romania* (dec.), 2016, § 71).
12. به ماده (17)، با این ادعا استناد شده است که دولتی به شیوه ای با هدف تضییع و نقض هر یک از این حقوق و آزادی ها یا با هدف محدود نمودن آنها بیش از آنچه که در این کنوانسیون مقرر شده است اقدام نموده است (*Mozer v. the Republic of Moldova and Russia* [GC], 2016, § 222). تاکنون هیچ دولتی به این دلیل محکوم نشده است.
13. در برخی موارد، دادگاه استراسبورگ با استناد به آرا صادره اش به موجب مواد ماهوی این کنوانسیون، رسیدگی به پرونده ای را بر اساس ماده (17)، ضروری نمی داند (*Engel and Others v. the Netherlands*, 1976, § 104; *Sporrong and Lönnroth v. Sweden*, 1982, § 76; *Ulusoy and Others v. Turkey*, 2007, § 59). در واقع، برای اینکه موضوعی بر اساس ماده 17 به درستی مطرح شود، شکایت مربوط می بایست فراتر از ادعای نقض سایر مواد این کنوانسیون و پروتکل های آن باشد (*Maggio and Others v. Italy* (dec.), 2010).
14. در سایر موارد، دادگاه استراسبورگ چنین شکایاتی را رد کرده است، آنهم به دلیل فقدان مدرک و یا مستندات دال بر اینکه دولت خوانده عامداً و از روی قصد اقدام به از بین بردن هر گونه حقوق مورد استناد شاکی نموده یا اقدام به محدود نمودن بیش از حد هر یک از این حقوق مقرر در کنوانسیون نموده است (*Bîrsan v. Romania* (dec.), 2016, § 71; *Seurot v. France* (dec.), 2004; *Preda and Dardari v. Italy* (dec.), 1999; see also *X, Y. and Z. v. the United Kingdom*, Commission decision, 1982; *Contrada v. Italy*, Commission decision, 1997).
15. شکایتی با ادعای نقض ماده 17 به علت تحقیق و بررسی مقامات داخلی راجع به مطابقت اقدامات مورد اعتراض با مفاد کنوانسیون، خارج از قلمرو آن ماده قرار می گیرد (*Mărgărit and Others v. Romania* (dec.) [Committee], 2019, § 47; *AEI Investment Industry S.R.L. and Others v. Romania* (dec.) [Committee], 2020, § 51).
16. در پرونده *Mozer v. the Republic of Moldova and Russia* [GC], 2016، شخص مدعی شکایت کرد که هر دو دولت خوانده به دلیل تساهلشان نسبت به رژیم غیرقانونی مستقر در "جمهوری مولداوی ترانسنیستریا" خودخوانده در برسمیت نشناختن حقوق وی به موجب مفاد این کنوانسیون، موجب نقض ماده (17) گردیده اند. دادگاه استراسبورگ معتقد بود که این شکایت خارج از قلمرو ماده (17) واقع می شود (§ 223).

17. در پرونده *Ashingdane v. the United Kingdom*, 1985، شخص شاکی، یک بیمار روانی، به دلیل انتقال دیر هنگام وی به یک بیمارستان روانی معمولی، مجبور شد شرایط سختگیرانه تری را در یک بیمارستان روانی تخصصی برای مدت (19) ماه بیشتر از حد مورد لزوم جهت سلامت و بهبودی اش تحمل کند. حال از آنجا که مکان و شرایط بازداشت وی در بیمارستان تخصصی با رژیم سختگیرانه تر، واجد شرایط مناسب برای نگهداری قانونی یک شخص مختل المشاعر بود، از این رو، دادگاه استراسبورگ نتوانست احراز نماید که برخلاف ماده (17)، حق آزادی و امنیت شخص شاکی بیش از حد مقرر در پاراگراف اول ماده (5) این کنوانسیون، محدود شده است (47 §).

2. گروهها و افراد

18. تا آن جایی که این ماده به گروهها و افراد اشاره می کند، هدف ماده 17 غیرممکن ساختن توسل به حقی از این کنوانسیون توسط این افراد و گروهها برای شرکت در هر گونه فعالیت و یا انجام هر گونه عملی با هدف از بین بردن حقوق و آزادی های مندرج در این کنوانسیون می باشد (*Lawless v. Ireland* (no. 3), 1961, § 7 of "the Law" part; *Orban and Others v. France*, 2009, § 33; *Paksas v. Lithuania* [GC], 2011, § 87; *Roj TV A/S v. Denmark* (dec.), 2018, § 30; *Šimunić v. Croatia* (dec.), 2019, § 37; *Ayoub and Others v. France*, 2020, § 92).

19. بخش باقیمانده از این راهنمای حاضر به اعمال ماده 17 نسبت به گروهها و افراد خواهد پرداخت.

ب. سوء استفاده از حق ها

1. مفهوم سوء استفاده از حق ها

20. مفهوم "Abuse" به معنای "سوء استفاده" در ماده (17) و در پاراگراف سوم بخش (a) ماده (35) این کنوانسیون (سوء استفاده از حق دادخواست فردی)، مطرح می شود. این ماده مطابق با نظریات حقوقی کلی، به معنای معمول و مرسوم آن اشاره دارد؛ یعنی کاربرد زیانبار یک حق توسط دارنده آن به شیوه ای که آشکارا مغایر با و یا برخلاف هدف اعطا یا تخصیص این حق به وی می باشد (*Miro]ubovs and Others v. Latvia*, 2009, §§ 62 and 65; *S.A.S. v. France* [GC], 2014, § 66).

21. به منظور تعیین اینکه آیا یک اقدام خاص منتهی به سوء استفاده از یک حق می شود یا خیر، دادگاه استراسبورگ اهدافی که خواهان (متقاضی) به هنگام استناد به این کنوانسیون دنبال می کند و همچنین سازگاری و مطابقت آن اهداف با این سند را به دقت مورد بررسی قرار می دهد (*Kilin v. Russia*, 2021, § 72).

22. ماده 17 مربوط است به مواردی که یک متقاضی (خواهان) در پی انحراف از هدف واقعی حق مندرج در کنوانسیون اروپایی حقوق بشر، آنهم با سوء استفاده از حقوق مورد تضمین در این کنوانسیون و به منظور توجیه، ترویج یا انجام اقداماتی که:

-مغایر با متن و روح این کنوانسیون می باشد

(*M'Bala M'Bala v. France* (dec.), 2015; *Garaudy v. France* (dec.), 2003; *Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia*, 2013; *W.P. and Others v. Poland* (dec.), 2004; *Witzsch v. Germany* (no. 2) (dec.), 2005; *Pastörs v. Germany*, 2019, § 46);

-مغایر با دموکراسی و یا سایر ارزش های بنیادی این کنوانسیون می باشد

(*Perinçek v. Switzerland* [GC], 2015, § 114; *Pavel Ivanov v. Russia* (dec.), 2007; *Norwood v. the United Kingdom* (dec.), 2004; *Roj TV A/S v. Denmark* (dec.), 2018, § 48; *Romanov v. Ukraine* [Committee], 2020, § 164; *Ayoub and Others v. France*, 2020, § 138);

-ناقض حقوق و آزادی های برسمیت شناخته شده در این کنوانسیون می باشد

(*Lawless v. Ireland* (no. 3), 1961, § 7 of "the Law" part; *Varela Geis v. Spain*, 2013, § 40; *Molnar v. Romania* (dec.), 2012).
23. چنین اقداماتی، چنانچه مجاز شوند، موجب از بین رفتن حقوق و آزادی های مندرج در این کنوانسیون می گردند (*Garaudy v. France* (dec.), 2003; *Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia*, 2013).

2. سوء استفاده از حق ها و سوء استفاده از حق تقدیم دادخواست فردی (ردیف الف بند 3 ماده 35)

24. در مواردی که خواهان در پی توجیه حقوق کنوانسیونی اش، به طریقی که آشکارا حقوق و ارزش های مورد حمایت این کنوانسیون را نقض نماید، باشد چنین اقداماتی ممکن است بعنوان سوء استفاده از حق دادخواست فردی در راستای معنای بخش (a) بند 3 ماده (35) این کنوانسیون، شناخته شود (Koch v. Poland (dec.), 2017, § 32); همچنین به راهنمای عملی در خصوص معیارهای راجع به قابلیت استماع به موجب "سوء استفاده از حق دادخواست" مراجعه کنید).

25. در پرونده Koch v. Poland (dec.), 2017، خواهان با اعمال زور، اقدام به برداشتن مقداری از موهای دختر و همسر سابقش نمود تا بتواند ثابت کند که پدر آن دختر نمی باشد، به موجب روند رسیدگی در کنوانسیون، او بر اساس مواد (6) و (8) شکایت کرد که قادر نبوده است که نزد محاکم داخلی برای نفی رابطه پدری خود، طرح دعوی کند. دادگاه اروپایی حقوق بشر، با توجه به ماده (17)، در شرایط و احوال استثنایی راجع به آن پرونده، مقرر داشت که با استناد به ماده (8) نزد این دادگاه و بر اساس شواهد بدست آمده در خصوص نقض سایر حقوق افراد، خواهان از حق طرح دعوی اش سوء استفاده کرده بود (§§ 31-34).

26. در پرونده Zambrano v. France (dec.), 2021، دادگاه استراسبورگ به یک دادخواست بسیار عملگرایانه مطرح شده توسط فردی که از طریق یک کمپین اینترنتی برای اعتراض به جواز بهداشتی، کووید 19، باعث هجوم گسترده درخواست های مشابه شده بود، رسیدگی کرد. مشخص گردید که این به معنای سوء استفاده از حق درخواست فردی در راستای ردیف (الف) بند 3 ماده 35 می باشد: هدف مورد پیگیری توسط خواهان که با عباراتی واضح بیان شده است، پیروز شدن در پرونده خود نبود، بلکه عمدا تلاش می کرد تا سیستم کنوانسیون را تضعیف کرده و عملکرد دادگاه استراسبورگ را فلج کند. رویکرد وی در تلاش برای ایجاد طرح دعوی دسته جمعی و انبوه، آشکارا برخلاف هدف حق طرح دعوی فردی و بطور کلی تر، با روح کنوانسیون و اهداف مورد نظر در تضاد بود. دادگاه استراسبورگ با توجه به نگرانی برای حفظ توانایی خود بمنظور انجام رسالت خود به موجب ماده 19 در رابطه با سایر درخواست ها از ماده 17 استفاده کرد و خاطرنشان ساخت که مفاد آن ماده نیز برای حمایت از مکانیزم کنوانسیون درنظر گرفته شده است (§§ 36-38).

3. ارزش های بنیادی کنوانسیون

27. به هنگام ارزیابی رفتار و اهداف خواهان در پرتو ماده (17)، دادگاه استراسبورگ ارزش های اعلام شده و مورد تضمین این کنوانسیون، به ویژه آنچه در مقدمه آن تصریح شده است (Delfi AS v. Estonia [GC], 2015, § 136; Garaudy v. France (dec.), 2003; M'Bala M'Bala v. France (dec.), 2015) و همچنین ارزش ها و آرمان های اساسی این کنوانسیون و یک جامعه دموکراتیک (Lehideux and Isorni v. France, 1998, § 53; Romanov v. Ukraine [Committee], 2011, § 87; Paksas v. Lithuania [GC], 2011, § 87; Romanov v. Ukraine [Committee]

عدالت و صلح (M'Bala M'Bala v. France (dec.), 2015; Garaudy v. France (dec.), 2003; D.I. v. Germany, Commission decision, 1996; Ayoub and Marais v. France, Commission decision, 1996; Karatas and Sari v. France, Commission decision, 1998; Others v. France, 2020, § 103)

_ دموکراسی سیاسی موثر و انتخابات آزاد 99-98 §; Ždanoka v. Latvia [GC], 2006, § 164; Romanov v. Ukraine [Committee], 2020, § 164; Refah Partisi (the Welfare Party) and Others v. Turkey [GC], 2003, § 99; Kühnen v. Germany, Commission decision, 1988

_ حل و فصل مسالمت آمیز درگیری های بین المللی و حرمت حیات بشری 74 §; Hizb ut-Tahrir and Others v. Germany (dec.), 2012, § 74; Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia, 2013, § 106

_ مدارا، صلح اجتماعی و عدم تبعیض 2004 (dec.); Norwood v. the United Kingdom (dec.), 2007; Pavel Ivanov v. Russia (dec.), 2007; Belkacem v. Belgium (dec.), 2017; Ayoub and Others v. France, 2020, § 103

_ برابری جنسیتی (Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia, 2013, § 110)

_ همزیستی اعضای جامعه ی عاری از تفکیک نژادی (Vona v. Hungary, 2013, § 57); را مورد توجه قرار می دهد.

4. اهداف منع شده به موجب ماده (17)

28. ماده (17)، مانع افراد مدعی از استناد به این کنوانسیون به منظور انجام، ترویج و یا توجیه اقداماتی که منجر به ایجاد و یا توصیف:
- نفرت، *Perinçek v. Switzerland* [GC], 2015, §§ 115 and 230; *Molnar v. Romania* (dec.), 2012; *Belkacem v. Belgium* (dec.), 2017; *Lilliendahl v. Iceland* (dec.), 2020, § 39;
- خشونت *Hizb ut-Tahrir and Others v. Germany* (dec.), 2012, § 73; *Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia*, 2013, § 106);
- *Kaptan v. Switzerland* (dec.), 2001; *Belkacem v. Belgium* (dec.), 2017; *Romanov v. Ukraine* [Committee], 2020, §§ 163-166)
- بیگانه هراسی و تبعیض نژادی *Jersild v. Denmark*, 1994, § 35; *Glimmerveen and Hagenbeek v. the Netherlands*, Commission decision, 1979; *Féret v. Belgium*, 2009; *Ayoub and Others v. France*, 2020, § 134;
- یهودی ستیزی *Pavel Ivanov v. Russia* (dec.), 2007; *W.P. and Others v. Poland* (dec.), 2004);
- اسلام هراسی *Norwood v. the United Kingdom* (dec.), 2004; *Seurot v. France* (dec.), 2004; *Soulas and Others v. France*, 2008;
- تروریسم و جرایم جنگی *Urban and Others v. France*, 2009, § 35; *Leroy v. France*, 2008, § 27; *Roj TV A/S v. Denmark* (dec.), 2018, §§ 46-47);
- نفی و بازبینی واقعیت های تاریخی کاملا مشخص مانند هولوکاست *Lehideux and Isorni v. France*, 1998, § 47; *M'Bala M'Bala v. France* (dec.), 2015; *Garaudy v. France* (dec.), 2003; *Witzsch v. Germany* (no. 2) (dec.), 2005;
- تحقیر و اهانت به قربانیان هولوکاست یا قربانیان جنگ یا قربانیان یک رژیم استبدادی *Witzsch v. Germany* (no. 2) (dec.), 2005; *Fatullayev v. Azerbaijan*, 2010, § 81; *Vajnai v. Hungary*, 2008, § 25; *Fáber v. Hungary*, 2012, § 58; *Pastörs v. Germany* [Committee], 2019, § 39);
- ایدئولوژی توتالیتر و سایر عقاید سیاسی مغایر با دموکراسی *Lehideux and Isorni v. France*, 1998, § 53; *Vona v. Hungary*, 2013, § 36; *Vajnai v. Hungary*, 2008, § 25; *Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia*, 2013, §§ 108-113; *Refah Partisi (the Welfare Party) and Others v. Turkey* [GC], 2003, § 132; *Schimanek v. Austria* (dec.), 2000; *Kühnen v. Germany*, Commission decision, 1988; *German Communist Party (KPD) v. Germany*, Commission decision, 1957). - می گردد.
29. در مواردی که شخص مدعی یک یا چند مورد از اهداف فوق الذکر را دنبال کند، ماده (17) موضوعیت دارد. با این وجود، دادگاه استراسبورگ می تواند رسیدگی به چنین موضوعاتی را بدون استناد به ماده (17)، برگزیند - *Balsytė v. Lithuania*, 2018; *Zana v. Turkey*, 1997; *Süreç v. Turkey* (no. 1) [GC], 1999; *Lideikienė v. Lithuania*, 2008; *Vejdeland and Others v. Sweden*, 2012; *Smajić v. Bosnia and Herzegovina* (dec.), 2018; see (also the Case-Law Guides on [Article 11](#) and on [Article 10](#) of the Convention).
30. در مواردی که خواهان (شخص مدعی) اهدافی را دنبال می کند که ماهیت متفاوتی دارند، اگرچه احتمالا قابل سرزنش هستند، ماده 17 موضوعیت ندارد.
31. در پرونده *Paksas v. Lithuania* [GC], 2011، خواهان، رئیس جمهور سابق لیتوانی، به دلیل برکناری از سمت خود در پی مراحل استیضاح، از شرکت در انتخابات ریاست جمهوری و پارلمانی منع شد. اسرار دولتی را برای او افشا کرده بود و از موقعیت خود برای اعمال نفوذ ناروا بر یک شرکت خصوصی به نفع آشنایان نزدیک خود استفاده می کرد. در دفاعیات دولت، هدف واقعی خواهان استفاده از مکانیزم کنوانسیون برای گرفتن انتقام سیاسی و انتخاب مجدد وی به عنوان ریاست جمهوری بود. با این حال، دادگاه استراسبورگ این ادعا را بی اهمیت تشخیص داد: هیچ نشانه ای وجود نداشت که خواهان هدفی دارای ماهیتی مشابه با اهدافی که به موجب ماده 17 منع شده است را دنبال می کند (89 §). دادگاه استراسبورگ نقض ماده 3 پروتکل شماره 1 را احراز نمود، زیرا در خصوص اهمیت عدم صلاحیت خواهان برای حفظ نظم دموکراتیک در لیتوانی متقاعد نشده بود (بند 107).
32. در پرونده *Palusinski v. Poland* (dec.), 2006، خواهان به خاطر کتابی که نوشت محکوم شد، وی در آن کتاب خوانندگان را تشویق به استفاده از مواد مخدر با توصیف آن مواد، بعنوان ماده ای مفید برای سلامت جسمی و روانی نمود. هرچند که نظرات تصریح شده توسط خواهان، مخالف سیاست

داخلی آن کشور در خصوص مبارزه با مواد مخدر بود، با این وجود، دادگاه استراسبورگ متقاعد نگردید که به موجب استدلال آن دولت دادخواست خواهان را می بایست سوء استفاده از حق مندرج در ماده 17 تلقی نمود. بنابراین، خواهان می توانست به ماده (10) این کنوانسیون استناد نماید. سرانجام، دادگاه استراسبورگ درخواست خواهان را با این استدلال که آشکارا فاقد مبنا و دلایل اساسی می باشد- رد نمود و مقرر داشت که محکومیت وی متناسب با هدف مشروع حمایت از سلامت و اخلاق می باشد.

33. در پرونده *Rubins v. Latvia*، در سال 2015، خواهان، یک استاد دانشگاه، به دلیل اختلافات راجع به دپارتمان آموزشی از سمتش برکنار شد، این درست پس از آن بود که به رئیس دانشگاه در خصوص قصدش برای افشای موضوعات سرقت ادبی و سوء مدیریت راجع به بودجه دولتی به مردم اطلاع داده بود و اینکه رئیس دانشگاه می بایست نسبت به رفع و حل و فصل آن موضوعات به موجب شروط پیشنهادی وی اقدام می نمود. دولت مدعی بود که ایمیل خواهان به کارفرمایش (رئیس دانشگاه) حاوی اخاذی و تهدیدهای بی پرده بود و بنابراین، نمی تواند مشمول حمایت ماده 10 گردد. دولت از دادگاه استراسبورگ دعوت کرد تا ماده 17 را اعمال نماید، با این استدلال که رویکرد اتخاذ شده در انکار هالوکاست و مسائل مرتبط نمی بایست به شیوه ای بسیار مضیق تفسیر شود. دادگاه استراسبورگ با این استدلال موافقت نکرد، زیرا نتوانست از متن ایمیل های مورد اعتراض نتیجه بگیرد که حاوی چیزی با هدف تضعیف یا تخریب آرمان ها و ارزش های یک جامعه دموکراتیک می باشد (§§ 41 and 48). دادگاه استراسبورگ، سرانجام، نقض ماده 10 را احراز نمود.

34. در پرونده *Katamadze v. Georgia* (dec.)، در سال (2006)، خواهان، بعنوان یک روزنامه نگار، به اتهام انتشار اطلاعات نادرست و اظهارات توهین آمیز درباره سایر روزنامه نگاران محکوم شد. از دیدگاه دولت، تنها هدف خواهان، توهین به افراد مربوطه و تضييع حقوق آنها و سوء استفاده از حق آزادی بیان خود می باشد. از این رو، دادگاه استراسبورگ مقرر داشت که استدلال های این دولت در گستره پاراگراف دوم ماده (10) قرار دارد و همچنین بررسی آنها به موجب ماده (17) را ضروری نمی داند. حال، از آنجا که خواهان نتوانست نشان دهد که اظهاراتش یک حمله شخصی ناموجه محسوب نمی شود، بنابراین، دادگاه استراسبورگ دادخواست وی را آشکارا بی اساس (فاقد مبنای منطقی) اعلام نمود.

35. دادگاه استراسبورگ از همین رویکرد پیروی کرد و از اعمال ماده 17 در زمینه تهمت های بدنام کننده به مقامات (44 §, *wojczuk v. Poland*, 2021) و یک شکایت کیفری حاوی اتهامات نادرست خودداری کرده است (30 §, *Tepljakov v. Estonia* (dec.), 2021).

5. اهمیت بستر و زمینه

36. به منظور تعیین اینکه آیا خواهان به دنبال هریک از اهداف منع شده به موجب ماده (17)، می باشد یا خیر؟ دادگاه استراسبورگ زمینه و بستر اصلی مقصود و منظور کلی اقدامات وی (*M'Bala M'Bala v. France* (dec.), 2015, § 41; *Garaudy v. France* (dec.), 2003; *Seurot v. France* (dec.), 2004)، و همچنین زمینه موسع و بلاواسطه آن اقدامات را مورد بررسی قرار می دهد (239 §, *Perinçek v. Switzerland* [GC], 2015). در این رابطه، دادگاه استراسبورگ ممکن است به این موضوع نیز توجه داشته باشد که آیا دادگاه های داخلی این پرونده را از نقطه نظر هدف ممنوعه خاصی را که به ادعای دولت، خواهان دنبال می کند، بررسی کرده اند یا خیر (41 §, *Mammadov v. Azerbaijan* [Committee], 2020).

37. تنها با یک بررسی دقیق این زمینه و بستر است که یک شخص می تواند تمایز معنا داری را بین رفتار یا زبانی که، هرچند تکان دهنده و توهین آمیز، توسط کنوانسیون مورد حمایت واقع می شود و آنچه که موجب از دست رفتن حق مدارا و بردباری اش در یک جامعه دموکراتیک می گردد- ترسیم نمود (36 §, *Fáber v. Hungary*, 2012, § 53; *Vajnai v. Hungary*, 2008, § 53). مکان و زمان رفتارهای مورد اعتراض نیز در این خصوص نقش مهمی ایفا می کنند (55 §, *ibid.*).

6. تاثیر رفتارهای مورد اعتراض

38. دادگاه استراسبورگ به هنگام تصمیم گیری در مورد اینکه آیا رفتار مورد اعتراض منتهی به سوء استفاده از حقوق مندرج در کنوانسیون می گردد یا خیر- می تواند تاثیر رفتار خواهان را مورد توجه قرار دهد.

39. برای مثال، در پرونده *Open Door and Dublin Well Woman v. Ireland*، در سال 1992، دولت خوانده به هنگام بحث بر سر ضرورت دستور منع آژانس های مشاوره از ارائه اطلاعات درباره تسهیلات سقط جنین در خارج از کشور به زنان باردار، با استناد به ماده 17 اظهار می دارد که ماده 10 نباید به گونه ای تفسیر شود که حق حیات کودک متولد نشده را محدود، نقض یا تضييع کند. به عبارت دیگر، ماده 17، خواهان ها را از اعمال حق آزادی انتشار اطلاعاتشان به شیوه ای که حق حیات جنین متولد نشده را نقض کند، منع می کرد. دادگاه استراسبورگ اظهار داشت که این دستور مانع زنان ایرلندی از انجام سقط جنین در خارج کشور نشده بود و اینکه این اطلاعات که آن دستور در پی محدود نمودن آن بوده از منابع دیگر در دسترس بود. بر این اساس،

این تفسیر ماده 10 نبود، بلکه موضع دولت ایرلند در خصوص اجرای قوانین داخلی بود که تداوم میزان فعلی سقط جنین کسب شده در خارج را امکان پذیر ساخته بود (76 and 78-79 §§). علاوه بر این، مشاوران این آژانس ها نه از سقط جنین حمایت و نه تشویق کرده بودند، و شکی وجود نداشت که در پی چنین مشاوره ای زنانی وجود داشته اند که تصمیم به ادامه بارداری گرفته بودند. بر این اساس، ارتباط بین ارائه این اطلاعات و از بین بردن زندگی کودک متولد نشده آنگونه که ادعا شده قطعی نبوده است (75 §). بنابراین، دادگاه استراسبورگ بطور ضمنی رد نمود که فعالیت های مشاوره ای این موسسات مدعی (خواهان) با هدف از بین بردن حق حیات جنین متولد نشده انجام گردیده و اینکه تاثیر جدی بر میزان سقط جنین انجام شده در خارج از کشور در زمان مقتضی داشته است. دادگاه استراسبورگ تصمیم گرفت ماده 17 را اعمال نکند و با توجه به ماهیت نامتناسب و بسیار موسع این دستور مورد مناقشه، نقض ماده 10 را احراز نمود (74 and 80 §§).

40. در پرونده *Roj TV A/S v. Denmark* (dec.)، در سال (2018)، دادگاه استراسبورگ از جمله این واقعیت را مورد توجه قرار داد که شرکت شاکی دیدگاه های حمایت از فعالیت های تروریستی را از طریق پخش تلویزیونی در میان مخاطبان گسترده ای منتشر کرده بود. از این رو، به موجب ماده (17)، درخواست آن شرکت را مغایر با منطق و هدف اساسی مواد این کنوانسیون اعلام کرد.

41. در عین حال، تاثیر ظاهرا ناچیز رفتار مورد اعتراض، اهمیت ماده (17) را منتفی نمی سازد.

42. برای مثال، در پرونده *Witzsch v. Germany* (no. 2) (dec.)، در سال (2005)، دادگاه استراسبورگ این واقعیت را بی اعتبار دانست که خواهان در یک نامه خصوصی و نه در یک جمع گسترده حضار، مسئولیت هیتر و سوسیالیست های ملی گرا را در قبال هالوکاست رد کرده بود. بنابراین، از دیدگاه دادگاه استراسبورگ به موجب ماده (17)، خواهان نمی توانست به ماده (10) در خصوص آن اظهارات استناد کند، در نتیجه تقاضایش مغایر با هدف و منطق اساسی مواد این کنوانسیون اعلام شد.

43. در پرونده *R.L. v. Switzerland* (dec.)، در سال 2003، پلیس دو سی دی و سه صفحه موسیقی که از طریق پست برای خواهان ارسال شده بود را به این دلیل که آن وسایل، نژاد پرستی و حمایت از اعمال زور را تبلیغ می کرد و می توانست در خدمت گروه های افراطی بکار روند را توقیف کرد. در این میان، خواهان اظهار داشت: که کالاهای سفارش داده شده فقط برای استفاده شخصی وی بوده و برای هیچ هدف تجاری بکار نمی برد. دادگاه استراسبورگ بلحاظ ماهیتی به ماده (17) استناد نمود و مقرر داشت که تا آنجا که چنین مسائل و موضوعاتی بر علیه ارزش های اساسی این کنوانسیون نشانه و مورد هدف قرار گیرند، مداخله مورد بحث در یک جامعه دموکراتیک ضروری می باشد. بنابراین، دادگاه استراسبورگ، شکایت خواهان را بر اساس ماده (10) به دلیل اینکه آشکارا بی پایه و اساس بود- رد کرد.

44. در پرونده شکایت *Norwood v. the United Kingdom* (dec.)، در سال 2004، دادگاه استراسبورگ، استدلال خواهان مبنی بر اینکه نمایش پوستر بیانگر یک حمله علنی نسبت به همه مسلمانان در بریتانیا محسوب می شود- رد کرد. وی ادعا می کرد که این پوستر، در یک منطقه ی روستایی که تحت تاثیر شدید تنش های نژادی یا مذهبی نبوده است، به نمایش گذاشته شده بود. بنابراین، هیچ مدرکی وجود ندارد که مسلمانی خاصا آن را دیده باشد. از این رو، دادگاه استراسبورگ، ماده (17) را به طور مستقیم اعمال نمود و تقاضای خواهان را به دلیل مغایرت با منطق و هدف اساسی مفاد این کنوانسیون رد نمود.

45. در پرونده *Romanov v. Ukraine* [Committee]، در سال 2020، دادگاه استراسبورگ به این اظهار خواهان مبنی بر اینکه 1500 نسخه چاپی مطالبی که او و همدستانش توزیع کرده و خواستار قیام مسلحانه علیه نظم قانون اساسی شده بودند، نمی توانست به دولت آسیب برساند، چه رسد به اینکه منجر به چنین پیامدی (قیام مسلحانه) گردد را بی اهمیت دانست. شکایت وی به موجب ماده 10، در نتیجه اعمال مستقیم ماده 17 رد شد (مغایرت با منطق و هدف اساسی کنوانسیون) (152 and 160 §§).

ج. کاربردهای مختلف ماده (17)

46. تاکنون، دادگاه استراسبورگ به هنگام رسیدگی به مسائل و موضوعات به موجب مواد (9)، (10)، (11)، (13) و (14) و پاراگراف سوم ماده (35) این کنوانسیون و مواد (1) و (3) پروتکل شماره (1)، به ماده (17) متوسل شده است. بسته به ماهیت یک پرونده، دادگاه استراسبورگ می تواند ماده (17) را مستقیما یا بعنوان ابزار تفسیری بکار برد. فهرستی در ضمیمه، نمایی کلی از کاربردهای مختلف ماده 17 در ارتباط با سایر مواد کنوانسیون ارائه می کند.

1. کاربرد مستقیم

47. در صورتی که خواهان، اساساً، در پی اعمال یک ماده اساسی این کنوانسیون، بعنوان مبنایی برای حق انجام هر عملی یا اقدام به هر فعالیتی به قصد از بین بردن حقوق و آزادی های مندرج در این کنوانسیون- می باشد، دادگاه استراسبورگ ماده (17) را اعمال می کند و شکایتش را به دلیل مغایرت با منطق و هدف اساسی مفاد این کنوانسیون و مطابق با پاراگراف سوم و چهارم ماده (35)، رد می کند (*Pavel Ivanov v. Russia* (dec.), 2007; *Belkacem v. Belgium* (dec.), 2017, § 37; *Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia*, 2013)

48. دادگاه استراسبورگ می تواند ماده (17) را بر اساس نظر و صلاحدید خودش اعمال نموده و شکایتی را صراحتاً غیرقابل استماع اعلام نماید (*Pavel Ivanov v. Russia* (dec.), 2007; *Norwood v. the United Kingdom* (dec.), 2004; *Belkacem v. Belgium* (dec.), 2017; *Witzsch v. Germany* (no. 2) (dec.), 2005; *Roj TV A/S v. Denmark* (dec.), 2018). در مواردی که دادخواست به دولت خوانده ابلاغ گردد، عدم طرح اعتراض از سوی آن دولت بر اساس ماده 17، مانع از بررسی مسئله اعمال مستقیم آن ماده توسط دادگاه استراسبورگ نمی باشد (*Romanov v. Ukraine* [Committee], 2020, § 161).

الف. ماهیت و تاثیر تبعی ماده (17)

49. ماده (17) را تنها می توان در ارتباط و همراه با مواد اساسی این کنوانسیون اعمال نمود (*Mozer v. the Republic of Moldova and Russia* [GC], 2016, § 222).

50. ماده 17 در گستره و قلمرو منفی می باشد (*Lawless v. Ireland* (no. 3), 1961, § 7 of "the Law" part). تاثیر این ماده، نفی اعمال و اجرای حقی است که خواهان در پی اثبات و توجیه آن در دادرسی نزد دادگاه استراسبورگ می باشد (*Perinçek v. Switzerland* [GC], 2015, § 114; *Lilliendahl v. Iceland* (dec.), 2020, § 25).

51. ماده 17 به منظور حذف یا رد حمایت این کنوانسیون عمل می کند (*Bingöl v. Turkey*, 2010, § 32). به موجب ماده 17، عمل یا فعالیتی که با هدف از بین بردن یا نقض هر یک از حقوق و آزادی های مندرج در این کنوانسیون انجام می شود، از گستره حمایت ماده اساسی مربوطه این کنوانسیون خارج می شود، بنابراین، آن ماده قابل اعمال نمی باشد.

ب. قلمرو اعمال این ماده

52. ماده (17)، اشخاصی را که در پی از بین بردن (نقض) حقوق و آزادی های مندرج در این کنوانسیون می باشند را از حمایت های کلی آن حقوق و آزادی های تضمین شده در آن محروم نمی کند. این ماده، صرفاً مانع از توسل چنین اشخاصی به یک حق مندرج در این کنوانسیون به منظور اقدام به هر عمل یا فعالیتی جهت از بین بردن (نقض) حقوق و آزادی های مندرج در آن کنوانسیون می گردد (*Lawless v. Ireland*, Commission's report, 1959, § 141).

53. به یک مفهوم، ماده (17)، گستره ی محدودی دارد؛ این ماده نسبت به اشخاصی که نظام های دموکراتیک کشورهای عضو را تنها تا حدی که کاملاً متناسب با جدیت و طول مدت چنین تهدیدی باشد، اعمال می گردد (*De Becker v. Belgium*, Commission's report, 1960, § 279).

54. به ویژه، ماده (17) را نمی توان برای محروم نمودن شخصی از حقوق و آزادی هایش به طور دائمی، صرفاً بخاطر اینکه در لحظه ای خاص، عقاید مستبدانه خود را ابراز داشته و مطابق آن عمل کرده- بکار برد (*De Becker v. Belgium*, Commission's report, 1960, § 279).

55. در پرونده *De Becker v. Belgium*, Commission's report, 1960، خواهان، یک روزنامه نگار، در نتیجه محکومیتش به دلیل همکاری با مقامات آلمانی در بلژیک در طول جنگ جهانی دوم، نتوانست حرفه خود را دنبال کند. حتی چنانچه نتوان رفتار گذشته وی را در محدوده ماده (17) قرار داد؛ هیچ مدرکی برای اثبات اینکه در سال 1960، در زمان بررسی پرونده اش توسط کمیسیون، وی قصد داشته بوسیله شغل خود از حق آزادی بیانش بطور مثال از طریق ستایش رژیم نازی، سوء استفاده کند، وجود نداشت. بنابراین، این کمیسیون از اعمال ماده (17) خودداری نموده و به شکایت خواهان، ماهیتاً به موجب ماده (10)، رسیدگی می نماید.

56. دادگاه استراسبورگ آمادگی داشت همین رویکرد را در پرونده *Ždanoka v. Latvia* [GC], 2006، دنبال کند. در آن پرونده، خواهان، عضو اصلی حزب کمونیست، از سمت انتخابی، به دلیل فعالیت هایش در آن حزب، که حتی پس از تلاش آن حزب برای انجام کودتا در سال 1991، نیز ادامه یافته بود، رد صلاحیت شد. هنگام بررسی شکایت خواهان به موجب مواد 10 و 11، شعبه دادگاه استراسبورگ از اعمال ماده 17 خودداری نمود، چرا که اقدام مورد اعتراض مبتنی بر دخالت های سیاسی پیشین خواهان بوده است. در حالی که فعالیت های عمومی فعلی وی نشان دهنده عدم رعایت ارزش های بنیادی این کنوانسیون نمی باشد (*Chamber judgment* of § 109)). شعبه عالی دادگاه استراسبورگ که این پرونده به آن ارجاع شده بود، به مسئله اعمال ماده 17 در این زمینه رسیدگی نکرد، زیرا تصمیم گرفت که این پرونده را از نقطه نظر مواد 10 و 11 بررسی نکند (*Grand Chamber* § 141 of the *judgment*). با این حال، دادگاه استراسبورگ هنگامی که نقض ماده 3 پروتکل شماره 1 را احراز نمود، به ماده 17 ارجاع نمود. رای شعبه عالی دادگاه استراسبورگ در ذیل، در بخش سوم، قسمت "کمونیسم" بطور مفصل مورد بررسی قرار می گیرد.

57. به عنوان یک قاعده کلی، دادگاه استراسبورگ محتاط است فراتر از محدوده پرونده رای صادر نکند. مرتباً، به هنگام بررسی اعمال ماده 17، دادگاه استراسبورگ هر گونه تجلی اهداف ممنوعه ای را که اگرچه مرتبط یا حتی همزمان با حقایق پرونده باشد، به عبارت دقیق تر، در قلمرو آن ماده قرار نمی گیرد، نادیده خواهد گرفت. پرونده *Ifandiev v. Bulgaria* [Committee], 2019، تصویری از این اصل را ارائه می دهد: خواهان به دلیل بیان دو اظهار خلاف واقع در کتابش "سایه صهیون"، یعنی اینکه یک رهبر اتحادیه تجاری یک فرامسون و کمونیست مرتبط با سرویسهای مخفی سابق می باشد، موجب مسئولیت مدنی وی گردید. دولت خوانده استدلال کرد که کتاب مورد بحث یهودی ستیزی را تبلیغ میکرد و اینکه اظهارات خواهان که موضوع دادخواست وی به دادگاه بود، میبایست در چارچوب کلی نوشته های او دیده میشد. باین حال، دادگاه استراسبورگ با این استدلال مخالفت کرد. با توجه به اینکه ادعاهای راجع به ماده 17 از سوی دولت با اظهارات مورد مناقشه یعنی، مواردی که منجر به مسئولیت مدنی خواهان گردید، مرتبط نبود، دادگاه استراسبورگ از اعمال ماده 17 امتناع ورزید و نقض ماده 10 را احراز نمود، چرا که میزان خسارت اعطا شده به رهبر اتحادیه تجاری کاملاً نامتناسب بود (§§ 22-25).

58. به دلایل مشابه، در پرونده *Mukhin v. Russia*, 2021، دادگاه استراسبورگ شک داشت که اعتراض به موجب ماده 17، به درستی مطرح شده باشد. این پرونده مربوط به محکومیت سردبیر یک روزنامه بود که بخاطر انتشار یک متن توسط شخص ثالثی که خواستار از بین بردن رژیم سیاسی کنونی بود. دولت با استناد به ماده 17، مدعی شد که صرف نظر از تجاوز به نظم عمومی، متن مورد مناقشه و مطالب دیگر با هدف توهین به مردم چند قومی روسیه و دامن زدن به اختلافات قومی بوده است. با این حال، دادگاه استراسبورگ اظهار داشت که لفاظی های نژادپرستانه و یهود ستیزانه که در واقع در آن متن بود، مبنایی برای توجیه محکومیت کیفری خواهان ایجاد نکرده بود. بطور کلی، اظهارات دولت به مسائل موضوعی یا قانونی بطور خاص مرتبط با محکومیت کیفری وی اشاره ای ننمود. در هر صورت، این اعتراض رد شد، زیرا بلافاصله مشخص نبود که انتخاب های سرمقاله خواهان به دنبال استفاده از حق آزادی بیان برای اهدافی بوده که آشکارا مغایر با ارزش های این کنوانسیون می باشد (§§ 83-84 and 129). سرانجام، محکومیت وی فاقد توجیه کافی و در نتیجه، ناقض ماده 10 کنوانسیون بود.

ج. حقوقی که توسط ماده (17) مورد حمایت واقع نمی شود

59. برای درک هدف کلی ماده (17)، (بخش "مقدمه" در بالا را مشاهده کنید)، لازم نیست که هریک از حقوق و آزادی های تضمین شده در کنوانسیون را از اشخاصی که به نظر می رسد در پی انجام اقدامات از بین برنده (ناقض) هر یک از این حقوق و آزادی ها می باشند- سلب نمود (*Lawless v. Ireland*) (no. 3), 1961, § 6 of "the Law" part; *Roj TV A/S v. Denmark* (dec.), 2018, § 30; *Šimunić v. Croatia* (dec.), 2019, § 37; *Ayoub and Others v. France*, 2020, § 93).

60. چنین اشخاصی حق دارند خودشان، در صورت استناد، از مقررات این کنوانسیون که تسهیل کننده فعالیت های ناقض حقوق و آزادی های مندرج در کنوانسیون نمی باشد- بهره مند شوند. این مقررات مربوط به وظایف مقامات دولتی در قبال همه افراد می باشد، چنین وظایفی متأثر از ماده (17) نمی باشد (*Lawless v. Ireland*, Commission's report, 1959, § 141).

61. به ویژه، ماده (17) که به لحاظ گستره و قلمرو، منفی می باشد را علیرغم این، نمی توان به عنوان محروم کننده ی شخصی از حقوق اساسی فردی تضمین شده در مواد (5)، (6) و (7) این کنوانسیون، تفسیر نمود (*Lawless v. Ireland* (no. 3), 1961, § 7 of "the Law" part; *Varela Geis v. Spain*, 2013, § 40; *Hizb ut-Tahrir and Others v. Germany* (dec.), 2012, § 85; *Marini v. Albania*, 2007, § 90; *Ould Dah v. France* (dec.), 2009).

62. در پرونده *Lawless v. Ireland (no. 3)*, 1961، خواهان، در زمان دستگیری اش، شخصا درگیر فعالیت های ارتش جمهوری خواه ایرلند که برای پایان بخشیدن به حاکمیت بریتانیا در ایرلند شمالی اقدامات خشونت آمیز انجام می دادند. او چندین ماه بدون اتهام یا رسیدگی، بر اساس قانون جرایم علیه دولت در بازداشت بود. نه کمیسیون و نه دادگاه اظهارات دولت مبنی بر اینکه دولت، گروه یا شخصی که متعهد به فعالیت های مشمول مفاد ماده 17 می باشند، نمی تواند به هیچ یک از مقررات کنوانسیون استناد کنند را تأیید نکرد. نهادهای کنوانسیون در عوض این نظر را اتخاذ نمودند که ماده 17 خواهان را از ادعای حمایت تحت مفاد ماده 5 و 6 منع نمی کند. ماده 17 قابل اجرا نمی باشد، زیرا خواهان به این کنوانسیون به منظور توجیه انجام اقدامات مغایر با حقوق و آزادی های برسمیت شناخته شده در آن استناد ننموده بود، بلکه بمنظور شکایت از محرومیتش از تضمین های مندرج در مواد 5 و 6 بوده است. (§§ 5-7 of "the Law" part)

63. در پرونده *Varela Geis v. Spain*, 2013، خواهان، صاحب یک کتابفروشی، به جرم توجیه نسل کشی محکوم شد، زیرا اکثر انتشارات موجود در مغازه او، سوسیالیزم ملی را ستایش می کردند. هولوکاست را انکار و حاوی تحریک به تبعیض و نفرت علیه جامعه یهودی بودند. دولت از دادگاه استراسبورگ خواست تا این دادخواست را غیرقابل استماع اعلام کند، با این استدلال که پیام انتقالی توسط تمام مطالب توقیفی از خواهان مغایر با روح و متن این کنوانسیون می باشد. دادگاه استراسبورگ اظهار داشت که خواهان بمنظور توجیه یا انجام اقدامات ناقض حقوق و آزادی های مندرج در کنوانسیون، به آن استناد ننموده بود، بلکه شکایت کرده بود که او از تضمین های اعطایی ماده 6 محروم شده بود. بر این اساس، ماده 17 کنوانسیون قابل اجرا نبود (§§ 29 and 40).

64. در پرونده *Marini v. Albania*, 2007، دادگاه استراسبورگ اعتراض دولت را مبنی بر اینکه خواهان به موجب ماده 17 از استناد به مفاد ماده 6 منع گردیده تا آنجایی که او از این دادگاه برای اعلام خلاف قانون اساسی بودن تصمیمات محاکم داخلی درخواست کرده را رد نمود. (§§ 87-91)

65. در پرونده *Ould Dah v. France (dec.)*, در سال (2009)، خواهان، یک افسر ارتش موریتانی، توسط دادگاه فرانسه به اتهام اقدامات راجع به شکنجه ارتكابی در موریتانی محکوم شد و تحت شمول قانون عفو موریتانی قرار گرفت. او شکایت کرد که دادگاه فرانسه، قانون فرانسه را به جای قانون موریتانیایی به شکلی مغایر با مفاد ماده (7) اعمال کرده بود. دادگاه استراسبورگ مقرر داشت که حتی اگر خواهان مرتکب اقداماتی مغایر با ماده (3) شده باشد، به موجب ماده (17) نمی توان مانع او از استناد به ماده (7) شد.

د. حقوقی که مشمول اعمال ماده (17) این کنوانسیون می گردد

66. ماده (17)، اساساً حق هایی را شامل می شود که در صورت استناد به آن، تسهیل کننده تلاش هایی می باشد که با توسل به یک حق، موجب انجام فعالیت های از بین برنده (ناقض) هر یک از حقوق و آزادی های مندرج در کنوانسیون می شود. (*Lawless v. Ireland (no. 3)*, 1961, § 6 of "the Law" part; *Preda and Dardari v. Italy (dec.)*, 1999; *Ayoub and Others v. France*, 2020, § 93)

67. نهادهای این کنوانسیون، تاکنون ماده (17) را به همراه مواد اساسی ذیل اعمال کرده اند:

_ ماده (9): *Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia*, 2013; *Hizb ut-Tahrir and Others v. Germany (dec.)*, 2012; *German Communist Party (KPD) v. Germany*, Commission decision, 1957; *Vasilyev and Others v. Russia [Committee]*, 2020

_ ماده (10)

Pavel Ivanov v. Russia (dec.), 2007; *Belkacem v. Belgium (dec.)*, 2017; *M'Bala M'Bala v. France (dec.)*, 2015; *Hizb ut-Tahrir and Others v. Germany (dec.)*, 2012; *Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia*, 2013; *German Communist Party (KPD) v. Germany*, Commission decision, 1957; *Norwood v. the United Kingdom (dec.)*, 2004; *Garaudy v. France (dec.)*, 2003; *Glimmerveen and Hagenbeek v. the Netherlands*, Commission decision, 1979; *Witzsch v. Germany (no. 2) (dec.)*, 2005; *Roj TV A/S v. Denmark (dec.)*, 2018; *Romanov v. Ukraine [Committee]*, 2020; *Vasilyev and Others v. Russia [Committee]*, 2020

_ ماده (11): *Hizb ut-Tahrir and Others v. Germany (dec.)*, 2012; *Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia*, 2013;

W.P. and Others v. Poland (dec.), 2004; *Ayoub and Others v. France*, 2020, § 139; *German Communist Party (KPD) v. Germany*, Commission decision, 1957; *Vasilyev and Others v. Russia [Committee]*, 2020

- _ مشخصه افراطی و گسترده اهداف و اقدامات ممنوعه پیشنهادی در پی آن (Hizb ut-Tahrir and Others v. Germany (dec.), 2012, § 73; Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia, 2013, §§ 106-112; Glimmerveen and Hagenbeek v. the Netherlands, Commission decision, 1979; Pavel Ivanov v. Russia (dec.), 2007; German Communist Party (KPD) v. Germany, Commission decision, (1957); Romanov v. Ukraine [Committee], 2020, § 163; Ayoub and Others v. France, 2020, §§ 131 and 133)
- _ تجلی و بروز مکرر و/یا سیستماتیک اهداف ممنوعه (Belkacem v. Belgium (dec.), 2017, § 33; Pavel Ivanov v. Russia (dec.), 2007; M'Bala M'Bala v. France (dec.), 2015, § 37; Garaudy v. France (dec.), 2003; Roj TV A/S v. Denmark (dec.), 2018, § 45; همچنین تحلیل پرونده Z.B. v. France, 2021, § 26 مشاهده کنید)
76. دادگاه استراسبورگ نشان داده است که در مواردی که محدودیت بر حقوق شاکی از شدت و حدت قابل ملاحظه ای برخوردار باشد (Vona v. Hungary, 2013, § 36) یا در مواردی که اقدامات یا اظهارات خواهان که مستلزم سطح بالایی از حمایت به موجب این کنوانسیون است، خود تمایلی به اعمال مستقیم ماده (17)، را ندارد و بنابراین، هرگونه مداخله در حق مربوطه مستلزم بررسی دقیق از سوی دادگاه استراسبورگ می باشد (برای مثال، درباره اظهارات بیان شده توسط نماینده منتخب در پارلمان، پرونده Pastörs v. Germany, 2019, § 39 را مشاهده کنید).
77. در مواردی که نکته تعیین کننده به موجب ماده (17) این است که آیا شاکی تلاش داشته به این کنوانسیون به منظور اقدام به فعالیت یا انجام اعمالی که علیه ارزش های این کنوانسیون و با هدف از بین بردن حقوق و آزادی های مندرج در آن می باشد- استناد نماید یا خیر؟، بطور بی واسطه روشن نمی باشد و با این مسئله که آیا مداخله در حقوق خواهان در یک جامعه دموکراتیک ضروری می باشد یا خیر- همپوشانی دارد. در نتیجه، این سوال مطرح می شود که آیا ماده (17) می بایست اعمال شود یا خیر. بنابراین، پاسخ به این سوال به ماهیت و مفاد شکایت خواهان به موجب ماده اساسی مربوطه این کنوانسیون مرتبط می باشد (Perinçek v. Switzerland [GC], 2015, § 115). در چنین مواردی، دادگاه استراسبورگ پس از بررسی مسئله رعایت ماده اساسی مورد بحث، حکم به اعمال ماده (17) در پرتو تمامی شرایط و اوضاع و احوال این پرونده، داد. دادگاه استراسبورگ تاکنون پس از بررسی ماهیت شکایت خواهان، تصمیم به عدم اعمال ماده 17 (Lehideux and Isorni v. France, 1998, §§ 38 and 58; United Communist Party of Turkey and Others v. Turkey, 1998, §§ 32 and 60; Socialist Party and Others v. Turkey, 1998, §§ 29 and 53; Soulas and Others v. France, 2008, §§ 23 and 48; Féret v. Belgium, 2009, §§ 52 and 82; Ibragim Ibragimov and Others v. Russia, 2018, § 42; Stern Taulats and Roura Capellera v. Spain, 2018, § 63; Perinçek v. Switzerland [GC], 2015, § 282) یا عدم صدور حکم در مورد مسئله اعمال آن گرفته است (Atamanchuk v. Russia, 2020, § 74; Kilin v. Russia, 2021, § 96).
- 2. کمک به تفسیر مواد اساسی کنوانسیون**
78. دادگاه استراسبورگ به ماده (17)، بعنوان ابزار و وسیله ای کمکی جهت تفسیر مواد اساسی (حقوق و آزادی های اساسی) این کنوانسیون استناد می کند (Z.B. v. France, 2021, § 27; Ayoub and Others v. France, 2020, § 101).
79. با توجه به عملکرد خاص آن، ماده (17)، اغلب برای مستدل نمودن یک نتیجه گیری در خصوص ضرورت مداخله در حقوق خواهان مورد استفاده واقع می شود. این حقیقت که یک خواهان در پی استفاده از حقوق مندرج در این کنوانسیون با هدفی مغایر با متن و روح این کنوانسیون می باشد، موجب می شود تا به ارزیابی راجع به ضرورت مداخله ی مورد شکایت اهمیت بیشتری داده شود (Williamson v. Germany (dec.), 2019, § 26; Pastörs v. Germany, 2019, § 36).
80. دادگاه استراسبورگ هنگام بررسی مسئله رعایت مواد اساسی استناد شده توسط خواهان ها، الزامات این مواد را در پرتو ماده (17)، مورد ارزیابی قرار می دهد (Perinçek v. Switzerland [GC], 2015, § 209; Lehideux and Isorni v. France, 1998, § 38).
81. این موضوع هنگامی که مسئله اعمال ماده (17) مرتبط با ماهیت دادخواست به موجب ماده اساسی مربوطه باشد- نیز صدق می کند (Lehideux and Isorni v. France, 1998, §§ 38 and 58; United Communist Party of Turkey and Others v. Turkey, 1998, §§ 32 and 60; Socialist Party and Others v. Turkey, 1998, §§ 29 and 53; Soulas and Others v. France, 2008, §§ 23 and 48; Féret v. Belgium, 2009, §§ 52 and 82; Ibragim Ibragimov and Others v. Russia, 2018, § 63; Stern Taulats and Roura Capellera v. Spain, 2018, § 23; Perinçek v. Switzerland [GC], 2015, § 116).

82. با این وجود، نهادهای کنوانسیون همچنین حتی بدون آنکه صراحتاً راجع به این مسئله رای صادر کنند که آیا ماده (17)، می بایست در شرایط و اوضاع و احوال یک پرونده خاص اعمال شود یا خیر- به آن ماده استناد کرده اند (*Ždanoka v. Latvia* [GC], 2006, § 99; *Refah Partisi (the Welfare Party) and Others v. Turkey* [GC], 2003, § 96; *Witzsch v. Germany* (dec.), 1999; *Fáber v. Hungary*, 2012, § 58; *Chauvy and Others v. France*, 2004, § 69; *Schimanek v. Austria* (dec.), 2000; *Molnar v. Romania* (dec.), 2012, § 23; *Atamanchuk v. Russia*, 2020; *Pastörs v. Germany*, 2019; *Tagiyev and Huseynov v. Azerbaijan*, 2019; see also the Commission's decisions in *D.I. v. Germany*, 1996; *Nachtmann v. Austria*, 1998; *Rebhandl v. Austria*, 1996; *Nationaldemokratische Partei Deutschlands Bezirksverband München-Oberbayern v. Germany*, 1995; *Honsik v. Austria*, 1995; *Walendy v. Germany*, 1995; *F.P. v. Germany*, 1993; *Remer v. Germany*, 1995; *Kühnen v. Germany*, 1988; *Marais v. France*, 1996; *Purcell and Others v. Ireland*, 1991; *Karatas and Sari v. France*, 1998; and *H, W., P. and K. v. Austria*, 1989).

83. در برخی موارد، دادگاه استراسبورگ حتی بدون اشاره صریح به ماده (17)، به طور ماهیتی این ماده را اعمال نموده است (*Jersild v. Denmark*, 2003, § 35; *R.L. v. Switzerland* (dec.), 1994). هنگامی که احراز شود اقداماتی با هدف تخریب دموکراسی، تحریک به خشونت یا به دنبال گسترش، تحریک یا توجیه نفرت پراکنی مبتنی بر عدم تساهل و مدارا انجام شده که از حمایت اعطایی به موجب مواد اساسی این کنوانسیون از جمله ماده (10) و (11) برخوردار نمی باشد، بطور ضمنی، ضرورت اعمال ماده (17) تداعی می گردد (*Delfi AS v. Estonia* [GC], 2015, § 140; *E.S. v. Austria*, 2018, § 43; *Stomakhin v. Russia*, 2018, §§ 120-122; *Kaptan v. Switzerland* (dec.), 2001; *Herri Batasuna and Batasuna v. Spain*, 2009, § 87; *Gündüz v. Turkey* (dec.), 2003; *Kudrevičius and Others v. Lithuania* [GC], 2015, § 92; *Yazar and Others v. Turkey*, 2002). همچنین به راهنمایی بر رویه قضایی ماده 10 و 11 کنوانسیون مراجعه کنید.

84. به هنگام بررسی این مسئله که آیا مقامات داخلی به موجب ماده 8، به تنهایی یا همراه با ماده 14، بمنظور جبران خسارت نسبت به تک تک اعضای یک گروه اجتماعی در رابطه با اظهاراتی که ادعا می شود کلیشه ای منفی راجع به آن گروه داشته، تعهدات مثبت خود را رعایت نموده اند یا خیر، دادگاه استراسبورگ می تواند همچنین به ماده 17 استناد نماید. در این رابطه، ماده 17 زمانی اعمال می شود که دادگاه استراسبورگ مسائل زیر را مورد ملاحظه قرار دهد: در وهله اول، اینکه آیا مقامات مفاد اظهارات مورد اعتراض را به شیوه ای مناسب، با توجه به قابلیت آنها برای انگ زدن به گروههای متأثر و برانگیختن نفرت و تعصب علیه اعضای آنها، مورد ارزیابی قرار داده اند یا خیر، دوماً، اینکه آیا توازن مناسبی میان حق احترام به زندگی خصوصی شخص آسیب دیده و حق نویسنده بر آزادی بیانش ایجاد کرده اند یا خیر (*Budinova and Chaprazov v. Bulgaria*, 2021, §§ 93-94; *Behar and Gutman v. Bulgaria*, 2021, §§ 104-105).

85. ماده (17)، همچنین توسط دادگاه استراسبورگ، بعنوان ابزاری کمکی به هنگام تفسیر مفاهیم یا قلمرو حقوق مندرج در سایر مواد این کنوانسیون و پروتکل های ضمیمه آن نیز بشرح ذیل بکار برده شده است:

_ پاراگراف اول ماده (5) (*Ireland v. the United Kingdom*, 1978, § 194).

_ پاراگراف اول ماده شماره (6) (*Golder v. the United Kingdom*, 1975, § 38; *Campbell and Fell v. the United Kingdom*, 1982, § 90).

_ ماده (2) پروتکل شماره یک (*Campbell and Cosans v. the United Kingdom*, 1984, § 36).

3. مثال هایی در خصوص رویه قضایی

الف. ترویج و توجیه تروریسم و جنایات جنگی

1. ماده 17 اعمال گردید

86. در پرونده *Roj TV A/S v. Denmark* (dec.), 2018، خواهان، شرکت اداره کننده یک کانال تلویزیونی، به دلیل ترویج عملیات تروریستی PKK (حزب کارگران کردستان) از طریق برنامه هایش محکوم شد. این شرکت تلویزیونی جریمه شد و محروم از جواز پخش شد. از نظر دادگاه استراسبورگ، شرکت خواهان به موجب ماده 17، با توجه به تاثیر و ماهیت برنامه های مورد مناقشه که برای مخاطبین گسترده ای منتشر شده بود و شامل تحریک به خشونت و حمایت از فعالیت های تروریستی بود و در نتیجه بطور مستقیم با پیشگیری از تروریسم به عنوان موضوعی که در جامعه مدرن اروپایی اهمیت زیادی داشت، مرتبط می باشد، از حمایت اعطایی بر اساس ماده 10 برخوردار نگردد. به ویژه، پوشش یک طرفه با تحریک مکرر جهت شرکت در نزاع ها و اقدامات و پیوستن به گروه چریکی، همچنین به تصویر کشیدن اعضای چریک متوفی به عنوان قهرمان به منزله تبلیغات برای PKK، یک سازمان تروریستی محسوب می شد و نمی توانست تنها به منزله بیانیه ای برای ابراز همدردی در نظر گرفته شود. علاوه بر این، در زمان مقتضی، شرکت خواهان تا حد زیادی توسط PKK تامین مالی شده بود (47-46 §). این دادخواست به عنوان دادخواست مغایر با صلاحیت موضوعی مواد کنوانسیون رد شد (در خصوص پرونده های پیشین راجع به ابراز حمایت از PKK، به بخش ذیل تحت عنوان "تحریک به خشونت" مراجعه کنید: *Zana v. Turkey*, 1997, §§ 52-62; *Sürek v. Turkey (no. 1)* [GC], 1999, §§ 58-65).

2. ماده 17 اعمال نگردید

87. در پرونده *Leroy v. France*، در سال 2008، خواهان، کاریکاتوریست، به دلیل انتشار طرحی با عنوان: «ما همه خواب آن را دیده ایم... حماس این کار را کرد» که نشان دهنده حمله به برج های دوقلوی مرکز تجارت جهانی بود، به اتهام همدستی در حمایت از تروریسم محکوم شد. به نظر دادگاه استراسبورگ، خواهان از طریق ادبیات زبانی خود، تأیید خشونت و همبستگی خود را با عاملان حملات نشان داده بود و در نتیجه حیثیت قربانیان را مخدوش ساخته بود (42-43). با این وجود، دادگاه استراسبورگ از اعمال ماده 17 به دلایل زیر امتناع کرد. اولاً، پیام اساسی که خواهان میخواست منتقل کند - حمایت و تمجید از نابودی خشونت آمیز امپریالیسم آمریکا - نفی حقوق اساسی نبود و نمی توان آن را با اظهارات نژادپرستانه، یهودی ستیزانه یا اسلامهراسی که مستقیماً بر ضد ارزش های زیربنایی کنوانسیون بود، یکی دانست. ثانیاً، طرح و عنوان ضمیمه آن اقدامات تروریستی را آنقدر به صراحت توجیه نمی کند که حمایت ماده 10 را از دست بدهد (27 §). دادگاه استراسبورگ در نهایت با در نظر گرفتن زمان انتشار (فقط دو روز پس از حمله)، تأثیر آن در یک منطقه حساس سیاسی، و نیاز به هوشیاری مقامات نسبت به خطر افزایش خشونت، هیچ نقضی از این ماده را احراز نکرد. (45 §).

88. در پرونده *Z.B. v. France*، در سال 2021، خواهان به جرم تمجید از جنایات قتل عمد به دلیل شعارهایی با مضامین تروریستی، "من یک بمب هستم" و "جهاد، متولد 11 سپتامبر" که بر روی تی شرتی که او به برادرزاده سه ساله خود با اشاره به نام خانوادگی و تاریخ تولد کودک نمایش داده شده بود، محکوم شد. خواهان به ماهیت چند معنایی کلمه "بمب" استناد کرد که می تواند در زبان فرانسوی محاوره ای به ویژگی های فیزیکی یک فرد جذاب اشاره کند. در پاسخ به ادعای خواهان مبنی بر نیت طنزگونه، دادگاه داخلی این نظر را اتخاذ نمود که نام خانوادگی و تاریخ تولد کودک و کلمه "بمب" به عنوان بهانه ای بمنظور ترویج بدون ابهام و از طریق تداعی عمدی اصطلاحات با اشاره به خشونت جمعی، کشتار عمدی مورد استفاده قرار گرفته بود؛ شعارهای مورد اعتراض، بنابراین، نشان دهنده قصد عمدی از سوی خواهان بود. از نظر دادگاه استراسبورگ، علیرغم توصیف دادگاه های داخلی، خود شعارها، به شیوه ای آشکار، برای نشان دادن این موضوع که خواهان از این طریق به دنبال تزیین حقوق و آزادی های کنوانسیون بوده، کافی نمی باشد و بنابراین نمی توان این را به منزله سوء استفاده از حقوق در راستای اهداف ماده 17 کنوانسیون تلقی نمود. دادگاه استراسبورگ پرونده فعلی را از سایر مواردی که نمایش اهداف ممنوعه ماهیتی سیستماتیک و مکرر داشته باشد متمایز کرد. دادگاه استراسبورگ همچنین تکرار کرد که «جرم علیه یاد و خاطره قربانیان حملات 11 سپتامبر» مانع از بررسی اظهارات مورد اعتراض در پرتو حق آزادی بیان نیست (26-27 §).. در عین حال، دادگاه استراسبورگ با تأیید ارزیابی دادگاه های داخلی در خصوص محکومیت خواهان هیچ نقضی از ماده 10 را احراز ننمود. خواهان هیچ ارتباطی با هیچ گروه تروریستی نداشت و از ایدئولوژی تروریستی حمایت نمی کرد. در حالی که دادگاه استراسبورگ نمی توانست ماهیت دقیق نیت او را حدس بزند، اما او این موضوع را رد نکرده بود که به طور خاص از برادرزاده خود خواسته بود که تی شرت مورد بحث را در مدرسه بپوشد یا اینکه قصد داشته پیام آن را به اشتراک بگذارد. با این حال، او نمی توانست از مضمون خاص چنین شعارهایی در محوطه یک مهدکودک، مدت کوتاهی پس از حملاتی که جان کودکان را در مدرسه دیگری در فرانسه گرفته بود و در چارچوب یک تهدید تروریستی ثابت شده غافل بوده باشد (62-63 §).

89. پرونده *Urban and Others v. France*، در سال 2009، مربوط به انتشار کتابی توسط یک افسر سابق خدمات ویژه بود که در جریان انجام وظیفه اش در طول جنگ در الجزایر در سال 1957-1955، مستقیماً در اعمالی مانند شکنجه و اعدام های بدون محاکمه دخیل بوده است. ناشران و نویسنده به دلیل دفاع علنی از جنایات جنگی یا کمک و مشارکت در آن جرم شناخته شدند. دادگاه استراسبورگ از اعمال ماده 17 امتناع ورزید، زیرا نمی‌توانست دریابد که این کتاب به صراحت به دنبال توجیه جنایات جنگی مانند شکنجه یا اعدام‌های خودسرانه بوده است. این واقعیت که نویسنده در قبال آن اعمال هولناک موضع انتقادی نداشته و اینکه به جای ابراز تأسف، مدعی شده بود که طبق مأموریتی که مقامات فرانسوی به او محول کرده اند، عمل کرده است، بخش جدایی ناپذیری از روایت شاهد او را تشکیل می دهد. با توجه به اهمیت منحصر به فرد گفتگوی عمومی مورد بحث، مرور زمان از زمان جنگ و شدت مجازات اعمال شده برای خواهان ها، دادگاه استراسبورگ نقض ماده 10 را احراز نمود (بند های 35-36 و 49-54).

3. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید

90. در پرونده *Herri Batasuna and Batasuna v. Spain*، در سال 2009، احزاب شاکی غیرقانونی اعلام شدند. آنها به دلیل حمایت سیاسی از سازمان تروریستی ETA و اقدام در راستای استراتژی آن سازمان منحل شدند. به طور ضمنی با استناد به ماده 17، دادگاه استراسبورگ قادر نبود که بررسی کند که رفتار مورد اعتراض مشمول حمایت کنوانسیون شده است، زیرا روش های مورد استفاده نه قانونی و نه با اصول اساسی دموکراتیک سازگار بود (بند 87). با توجه به وضعیتی که سال ها در اسپانیا در رابطه با حملات تروریستی وجود داشته است و از آنجایی که برنامه های سیاسی احزاب شاکی تهدید قابل توجهی برای دموکراسی اسپانیا به همراه داشت، مجازات اعمال شده بر آنها متناسب با هدف مشروع دنبال شده و در نتیجه مطابق با ماده 11 بود (بند 89 و 93).

91. در پرونده *Purcell and Others v. Ireland*، تصمیم کمیسیون، 1991، خواهان ها، روزنامه نگاران و تهیه کنندگان برنامه های رادیویی یا تلویزیونی از پخش مصاحبه یا گزارش مصاحبه با نمایندگان ارتش جمهوری خواه ایرلند (IRA)، سازمان تروریستی غیرقانونی و سایر سازمان های مرتبط با آن، منع شدند. هدف از این محدودیت، جلوگیری از ارسال پیام های رمزگذاری شده و ترویج فعالیت ها و خشونت های غیرقانونی آنها بود. کمیسیون با استناد به ماده 17، محدودیت مورد اعتراض را طبق بند 2 ماده 10 موجه دانست و دادخواست (شکایت) را غیرقابل استماع اعلام کرد.

92. در پرونده *Karatas and Sari v. France*، تصمیم کمیسیون، 1998، خواهان به اتهامات تروریستی در فرانسه محکوم شد. کمیسیون با استناد به ماده 17، شکایات وی را بر اساس مواد 9، 10 و 11 به عنوان شکایاتی آشکارا بی اساس رد کرد، زیرا خواهان با دخالت در تروریسم بین المللی، که مغایر با ارزش های بنیادی کنوانسیون، یعنی عدالت و صلح می باشد، تلاش کرده بود تا آن مواد را از هدف واقعی خود منحرف کند.

4. عدم استناد به ماده 17

93. پرونده *Stomakhin v. Russia*، در سال 2018، مربوط به حکم زندان و سه سال محرومیت از فعالیت روزنامه نگاری بود که بر متقاضی به دلیل ترویج افراط گرایی در زمینه درگیری چچن تحمیل شد. به نظر دادگاه استراسبورگ، برخی از بیانیه های مورد اعتراض که اندکی پس از حملات تروریستی منتشر شد، تروریسم را تمجید می کرد، جنگ سالاران را به عنوان «قهرمانان» تحسین می کرد و خواستار خونریزی و سرنگونی خشونت آمیز با زور رژیم سیاسی و نظم قانون اساسی روسیه شد. همچنین، متون مورد بحث با به تصویر کشیدن نیروهای مسلح و امنیتی فدرال به عنوان شر مطلق، وحشیانه و غیرانسانی، نفرت عمیق و غیرمنطقی را نسبت به آنها برانگیخت و با توجه به زمینه حساس عملیات ضد تروریستی، آنها را در معرض خطر احتمالی خشونت فیزیکی قرار داد (§§ 99-101). دادگاه استراسبورگ در این زمینه به ماده 17 اشاره نکرد و در نهایت با در نظر گرفتن شدت مجازات و تأثیر بالقوه کم اظهارات مربوطه، که در یک برنامه منتشر شده توسط که خواهان شخصا یا از طریق آشنایان خود در رویدادهای عمومی توزیع کرده بود، نقض ماده 10 را احراز نمود (§§ 129-131).

ب. تحریک به خشونت

1. ماده 17 اعمال گردید

94. در پرونده های زیر، به موجب ماده 17، دادگاه استراسبورگ دادخواست خواهان ها را به موجب مواد 9، 10، 11، 13 یا 14 کنوانسیون به دلیل مغایرت بلحاظ صلاحیت موضوعی با مفاد کنوانسیون رد نمود. دادخواست به موجب ماده 1 پروتکل شماره یک در مورد مصادره دارایی های انجمن خواهان به همان دلایل به عنوان دادخواستی آشکارا فاقد مبنای اساسی رد شد.

95. پرونده (*Hizb ut-Tahrir and Others v. Germany* (dec.)), 2021، مربوط به ممنوعیت فعالیت یک انجمن اسلامگرا بخاطر حمایت از خشونت به منظور نابودی دولت اسرائیل، تبعید یا کشتن ساکنان آن و سرنگونی دولت های کشورهای اسلامی بود. به نظر دادگاه استراسبورگ، انجمن خواهان از حقوق کنوانسیون برای اهدافی استفاده کرد که آشکارا مغایر با ارزش های کنوانسیون، به ویژه تعهد به حل و فصل مسالمت آمیز منازعات بین المللی و قداست زندگی انسان بود.

96. دادگاه استراسبورگ این یافته ها را در پرونده (*Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia*), 2013، تایید کرد. این پرونده در مورد محکومیت خواهان بخاطر گسترش ایدئولوژی حزب التحریر، به عنوان یک سازمان تروریستی ممنوعه در روسیه، و جذب اعضای جدید آن بود. از آنجایی که حزب التحریر جنگ را تجلیل می کرد و می خواست قواعد اسلامی و رژیم مبتنی بر شریعت را در سراسر جهان تحمیل کند، انتشار ایده های سیاسی آن توسط خواهان ها به وضوح در محدوده ماده 17 قرار می گرفت (2020 *Vasilyev and Others v. Russia* [Committee], §§ 107-114).

97. در پرونده (*Belkacem v. Belgium* (dec.)), 2017، خواهان به دلیل مجموعه ای از ویدئوها در صفحه یوتیوب که در آن او از بینندگان خواسته بود تا بر غیرمسلمانان غلبه کنند، به آنها درسی بدهند و با آنها بجنگند، به جریمه نقدی و حبس محکوم شد. به نظر دادگاه استراسبورگ، چنین حمله ی نفرت بار گسترده، شدید و مشهود با ارزش های مدارا، صلح اجتماعی و عدم تبعیض ناسازگار بود. علاوه براین، اظهارات خواهان در حمایت از جهاد و دفاع از شریعت و در عین حال، تقاضای خشونت برای برقرار شریعت می توانست به عنوان "سخنان نفرت آمیز" تلقی شود (§§ 33-36).

98. در پرونده (*Romanov v. Ukraine* [Committee]), 2020، خواهان به خاطر انتشار مطالب تبلیغاتی که خواستار شورش مسلحانه با هدف به قدرت رساندن انقلابیون کمونیست بودند، به زندان محکوم شد. به نظر دادگاه استراسبورگ، آن پیام ها تهدیدی برای نظم عمومی و دموکراسی بود. بنابراین، خواهان از حمایت تحت این کنوانسیون در رابطه با این فعالیت محروم شد.

2. ماده 17 اعمال نگردید

99. در پرونده (*Stern Taulats and Roura Capellera v. Spain*), 2018، خواهان ها به اتهام وارونه کردن و آتش زدن یک عکس بزرگ از زوج سلطنتی محکوم شدند. آنها در صورت عدم پرداخت جریمه محکوم به حبس می شدند. دادگاه استراسبورگ از اعمال ماده 17 امتناع ورزید. با توجه به پس زمینه تظاهرات ضد سلطنتی و جدایی طلب، عمل خواهان ها می بایست به عنوان بیان نمادین یک انتقاد سیاسی، یک اعتراض یا ناراضی رادیکال، به جای سخنان نفرت آمیز تفسیر شود. علاوه براین، هیچ گونه تحریک به خشونت بر اساس ویژگی ها، زمینه یا پیامدهای این عمل که منجر به خشونت یا بی نظمی عمومی شده باشد، قابل احراز نبود. مجازات کیفری تحمیل شده بر خواهان ها منجر به مداخله ای نامتناسب در آزادی بیان آنها گردید و در نتیجه دادگاه استراسبورگ نقض ماده 10 را احراز نمود (§§ 38-42).

100. در پرونده (*Bingöl v. Turkey*), 2010، خواهان، یک سیاستمدار، بخاطر انتقاد از دولت ترکیه در مورد مسئله کردها به حبس محکوم شد. از نظر دادگاه استراسبورگ، ماهیت اظهارات توهین آمیز مستلزم اعمال ماده 17 نبود (§ 32). در حالیکه برخی متنها مضمونی خصمانه داشتند، آنها از استفاده از خشونت یا بدنبال برانگیختن نفرت عمیق یا غیرمنطقی علیه کسانی که بعنوان مسئول وضعیت مورد نظر معرفی می شدند، حمایت نمودند. با این وجود، حتی با در نظر گرفتن مشکلات مربوط به مبارزه علیه تروریسم، خواهان مجازات سخت نامتناسبی در راستای نقض ماده 10 دریافت کرده بود (§ 39).

101. در پرونده (*Ekrem Can and Others v. Turkey*), 2022، حکم زندان برای خواهان ها به دلیل مشارکت در یک اعتراض مسالمت آمیز در داخل محوطه یک دادگاه که برای جلب توجه به مشکل کردها برگزار شده بود، صادر شد. دادگاه استراسبورگ اعتراض بدوی دولت را بر اساس ماده 17 رد نمود. در وهله اول، در حالیکه برخی شعارهای سرداده شده توسط خواهان ها خواستار آزادی رهبران PKK، یک سازمان تروریستی، بود، آنها تحریک به خشونت محسوب نمی شدند. ثانیاً، اعتراض مورد مناقشه تاثیر منفی بر ارائه منظم خدمات عمومی ضروری (قضایی) گذاشت و نظم عمومی را برای مدت یک ساعت بر هم زد و ممکن است باعث ترس و ناراحتی افراد شده باشد که در نزدیکی بودند. با این حال، خواهان ها هیچ سلاح یا مواد خطرناک دیگری نداشتند و اطمینان دادند که به کسی آسیب نمی رسانند. بنابراین، در فقدان هر گونه قصد یا رفتار خشونت آمیز از سوی خواهان ها و علیرغم اختلال ایجاد شده، اقدامات آنها به گونه ای نبوده است که بتوان این نتیجه گیری را تضمین نمود که آنها به کنوانسیون بمنظور شرکت در فعالیت ها یا اقداماتی که هدف آنها تضييع هر یک از حقوق و آزادی های مندرج در آن می باشد، استناد نموده اند. سرانجام، دادگاه استراسبورگ نقض ماده 10 را احراز نمود، چرا که مجازات های طولانی زندان آنها با اهداف مورد پیگیری متناسب نبودند (§§ 73-74 و 83-85).

3. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید

102. پرونده *Ayoub and Others v. France*, 2020، مربوط به انحلال اداری سه نهاد راست افراطی در پی مرگ یک مرد جوان، یکی از اعضای جنبش ضد فاشیست، در درگیری با اسکین هدها بود. یکی از انجمن ها که اعضای آن در این حادثه دخیل بودند به این دلیل که یک گروه شبه نظامی خصوصی تلقی می شدند، منحل شد. شواهد کافی برای اثبات تحریک به تبعیض به "تبعیض، نفرت یا خشونت" وجود نداشت. بنابراین، دادگاه استراسبورگ صدور حکم در مورد مسئله اعمال ماده 17 را ضروری ندید: توصیف حقوقی حقایق پرونده توسط دادگاه های داخلی در ابتدا هیچ گونه رفتاری را با هدف تضييع حقوق و آزادی های مندرج در کنوانسیون آشکار نمی کند. در عین حال، دادگاه استراسبورگ معتقد بود که مقامات دلایلی برای ترس از این داشتند که گروهی از این نوع، راهپیمایی هایی یونیفرم پوش و رژه های نظامی به راه انداخته و اعضای خود را بر اساس توانایی های آنها در استفاده از نیروی قهری به هنگام درگیری ها استخدام کرده و فضای خشونت و ارباب را ترویج می کنند. علاوه بر این، رئیس آن از خشونت سیاسی حمایت کرده بود. بنابراین، این انحلال بمنظور جلوگیری تا حد امکان موثر از اغتشاشات برهم زنده نظم عمومی، اقدامی ضروری بود تا ماده 11 نقض نگردد.

103. در پرونده *Kilin v. Russia*، 2021، خواهان به دلیل فراخوان های عمومی به خشونت علیه قومیت های روسی به دلیل فایل های ویدئویی و صوتی که از یک حساب شبکه اجتماعی به اشتراک گذاشته بود، محکوم شد. این فایل ویدئویی گزیده ای از فیلم معروف "mockumentary" (یعنی تمسخر تکنیک های تبلیغاتی با دستور کار نژادپرستانه) بود. با این حال، این گزیده می تواند به طور منطقی به عنوان دامن زدن به اختلاف قومی تلقی شود، زیرا جدا از زمینه کلی فیلم و بدون هر گونه توضیحی ارائه شده است و همین را می توان در مورد فایل های صوتی نیز گفت. دادگاه های داخلی قصد مجرمانه خواهان را در غیاب هر گونه اظهارنظری دال بر افشای نگرش وی نسبت به مطالب مورد اعتراض را احراز کردند. دادگاه ها به این واقعیت استناد کردند که آپلود ویدئو با بارگذاری صوتی با محتوی مشابه دنبال شده است. اظهارات شاهدان و یک مکالمه تلفنی استراق سمع شده بین خواهان و شخص دیگری نشان از آن داشت که وی به ایده های ملی گرایانه علاقه دارد. دادگاه استراسبورگ به موجب این ارزیابی متقاعد شد و نقض ماده 10 کنوانسیون را احراز نمود. این دادگاه به رویه قضایی راجع به ماده 17 استناد کرد و در نهایت تصمیم گرفت در مورد مسئله اعمال آن ماده حکمی صادر نکند (§§ 49, 90, 95-96).

104. در تصمیم راجع به پرونده *Gündüz v. Turkey*، 2003، خواهان، یکی از رهبران فرقه اسلامی رادیکال، به اتهام تحریک عمومی به ارتکاب جرم به دلیل پخش یک مصاحبه در رسانه ها محکوم شد. خواهان ضمن انتقاد از "روشنفکران معتدل اسلامی" به عنوان افرادی "بدون هیچ جناح قدرتمندی" به عنوان "مجسمه ای توخالی" افزود: "اکنون تمام آنچه لازم است این است که یک مرد شجاع در میان مسلمانان خنجری را در زیر شکم نرم آنها بکارد و دو بار با سر نیزه از میان شکم آنها رد کنید تا نشان دهید چقدر خالی هستند". حتی اگر چنین نظراتی را بتوان به عنوان استعاره تعبیر نمود، باز هم آنها ممکن است به عنوان سخنان نفرت آمیز یا تمجید یا تحریک به خشونت تلقی شوند. به ویژه، یکی از افراد مورد نظر، که یک نویسنده مشهور است، با نام شناسایی شده بود و بنابراین، بدون شک در معرض خطر قابل توجهی از خشونت فیزیکی قرار داشت. دادگاه استراسبورگ با استناد ضمنی به ماده 17، با توجه به اینکه رفتار خواهان با مفهوم مدارا و ارزش های اساسی عدالت و صلح سازگار نبوده و اصول بنیادین یک دموکراسی کثرت گرا را نفی می کند، مجازات شدید تحمیلی در پرونده مورد بحث را نامتناسب ندانست. از این رو، شکایت وی را به موجب ماده 10 بعنوان شکایتی آشکارا بی اساس (فاقد مبنای اساسی) رد نمود.

105. در پرونده *Kaptan v. Switzerland* (dec.)، 2001، مقامات داخلی هشتاد و هشت کیلو مواد تبلیغاتی منتسب به خواهان را مصادره و از بین بردند. این مواد که قطعا برای فروش یا توزیع در نظر گرفته شده بود، با هدف رادیکالیزه کردن مهاجران و به طور کلی، جلب هر چه بیشتر افراد برای مبارزه مسلحانه علیه مقامات ترکیه بود. دادگاه استراسبورگ بلحاظ ماهیتی به ماده 17 استناد کرد و خاطر نشان ساخت که این نوع گفتار مشمول ماده 10 نیست. از این رو، شکایت وی بعنوان شکایتی آشکارا بدون مبنای رد شد.

4. عدم استناد به ماده 17

106. در پرونده های پیشین، دادگاه استراسبورگ ضمن پذیرش اینکه PKK یک سازمان تروریستی می باشد، اظهارات راجع به آن را فقط بر اساس ماده 10، بدون استناد صریح یا ضمنی به ماده 17 بررسی کرده است.

107. در پرونده *Zana v. Turkey*، 1997، دادگاه استراسبورگ نقض ماده 10 را به دلیل اعمال مجازات بر خواهان بخاطر ابراز حمایت او از جنبش آزادیبخش ملی PKK، را احراز نمود، در حالیکه در ادامه گفت که او "طرفدار قتل عام" نیست و "هر کسی می تواند اشتباه کند" و PKK به اشتباه زنان و

کودکان را می کشد". آن اظهارات متناقض و مبهم که توسط شهردار سابق مهم ترین شهر در جنوب شرق ترکیه بیان شد و در یک روزنامه مهم در زمان حملات PKK در آن منطقه منتشر شد، می بایست به عنوان احتمال تشدید یک وضعیت بحرانی پیشین تلقی می شد (§§ 58-60).

108. در پرونده *Sürek v. Turkey (no. 1)* [GC], 1999، خواهان به دلیل انتشار انتقاد خود در خصوص نامه های خوانندگان در محکومیت شدید اقدامات نظامی در جنوب شرقی ترکیه محکوم شد. از نظر دادگاه استراسبورگ، نامه های مورد اعتراض که به انتقام خونین متوسل می شدند، می بایست تحریک کننده خشونت بیشتر با القای نفرت عمیق و غیرمنطقی علیه کسانی که به عنوان مسئول جنایات ادعایی معرفی شدند، به ویژه علیه افراد شناسایی شده بر اساس اسم، تلقی نمود. این دادگاه نقض ماده 10 را احراز نمود (§§ 62-65).

ج. تهدید ادعایی برای تمامیت ارضی و نظم قانون اساسی

1. ماده 17 اعمال گردید

109. در پرونده *Romanov v. Ukraine* [Committee], 2020، خواهان به دلیل توزیع مطالبی که خواستار در اختیار گرفتن قدرت دولتی بطریقی خشونت آمیز توسط انقلابیون کمونیست بود به یک سال حبس محکوم شد. به ویژه، آن مطالب آشکارا خواستار یک درگیری داخلی مسلحانه در داخل کشور با هدف برقراری سلطه پرولتاریا بر سایر طبقات اجتماعی بودند. برخی مقالات همچنین خواستار تقسیم تدریجی خاک اوکراین شدند. به نظر دادگاه استراسبورگ، آن پیام ها تهدیدی برای نظم عمومی و دموکراسی محسوب می شد و در تضاد با ایده های بنیادی و ارزش های زیر بنایی کنوانسیون و جامعه دموکراتیک از جمله عدالت، انتخابات آزاد و صلح می باشد. به موجب ماده 17، دادخواست خواهان به موجب ماده 10 به دلیل مغایرت با صلاحیت موضوعی با مفاد کنوانسیون رد شد.

2. ماده 17 اعمال نگردید

110. در سه پرونده زیر، *United Communist Party of Turkey and Others v. Turkey*, 1998; *Socialist Party and Others v. Turkey*, 1999; *Freedom and Democracy Party (ÖZDEP) v. Turkey* [GC], 1999، احزاب شاکی، عمدتاً به این دلیل منحل شدند که با تمایز بین ملت های کرد و ترک، تجزیه طلبی را ترویج می کردند. رهبران آنها از داشتن سمتی مشابه در هر حزب سیاسی دیگر منع شدند. به نظر دادگاه قانون اساسی، اهداف احزاب شاکی مشابه اهداف سازمان های تروریستی بود، تا جایی که آنها از ایجاد یک فدراسیون کرد - ترکی حمایت می کردند و از حق مردم کرد برای به راه انداختن "جنگ استقلال" حمایت می کردند.

111. از نگاه دادگاه استراسبورگ، هیچ درخواستی برای اجرای ماده 17 وجود نداشت. *United Communist Party of Turkey and Others v. Turkey*, 1998, § 60; *Socialist Party and Others v. Turkey*, 1998, § 53; *Freedom and Democracy Party (ÖZDEP) v. Turkey* [GC], 1999, § 47، یک انجمن، از جمله یک حزب سیاسی، صرفاً به این دلیل که فعالیت های آن توسط مقامات ملی به عنوان تضعیف ساختارهای قانون اساسی دولت تلقی می شد، از حمایت ارائه شده توسط کنوانسیون مستثنی نگردید. *United Communist Party of Turkey and Others v. Turkey*, 1998, § 29; *Socialist Party and Others v. Turkey*, 1998, § 27. این از ماهیت و اساس دموکراسی است که اجازه دهد پروژه های سیاسی متنوعی پیشنهاد و بحث شود، حتی آنهایی که نحوه سازماندهی فعلی یک دولت را زیر سوال می بردند، مشروط بر اینکه آنها به دنبال آسیب رساندن به خود دموکراسی نباشند. *Socialist Party and Others v. Turkey*, 1998, §§ 46-47; *Freedom and Democracy Party (ÖZDEP) v. Turkey* [GC], 1999, §§ 40-41.

112. در حالیکه احزاب شاکی از مردم اصالتاً کرد دعوت کرده بودند تا با هم ادعاهای سیاسی خاصی را مطرح کنند، هیچ دعوتی برای استفاده از خشونت، شورش یا رد اصول دموکراتیک صورت نگرفته بود. *Socialist Party and Others v. Turkey*, 1998, §§ 46-47; *Freedom and Democracy Party (ÖZDEP) v. Turkey* [GC], 1999, §§ 40-41. علاوه بر این، نشان داده نشد که طرف های شاکی جدایی طلبی را تشویق کرده اند یا اینکه چگونه می توانند مسئول مشکلات ناشی از تروریسم در ترکیه باشند. در مجموع، چنین اقدام رادیکالی مانند انحلال، با هدف مشروعی که دنبال می شد، نامتناسب بود و در نتیجه ناقض ماده 11 بود.

113. در پرونده *Sidiropoulos and Others v. Greece*, 1998، خواهان ها از ثبت انجمن خود تحت عنوان "خانه تمدن مقدونیه" محروم شدند. دادگاه استراسبورگ معتقد بود که ماده 17 را نمی توان اعمال نمود (§§ 28-29). اهداف این انجمن که منحصر حفظ و توسعه سنت ها و فرهنگ عامیانه

منطه فلورینا بود، کاملاً مشروع بود. حتی با وجود اینکه خواهان ها خواستار احترام کامل به حقوق اقلیت مقدونیه شده بودند، اثبات نشد که آنها دارای مقاصد جدایی طلبانه بوده یا از استفاده از خشونت یا ابزارهای غیردموکراتیک حمایت کرده اند (§ 43). امتناع از ثبت انجمن خواهان ها که مبتنی بر یک سوء ظن صرف در خصوص مقاصد واقعی آنان بود، ناقض ماده 11 بود (§§ 45-47).

114. در پرونده *Association of Citizens "Radko" and Paunkovski v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*, 2009، انجمن خواهان اندکی پس از تشکیل منحل شد، به این دلیل که اهداف واقعی آن احیای ایدئولوژی ایوان میهایلوف-رادکو بود که بر اساس آن قومیت مقدونی هرگز در این قلمرو وجود نداشته است، بلکه متعلق به بلغارهای مقدونیه است. دادگاه استراسبورگ نیازی به اجرای ماده 17 ندید، زیرا هیچ مدرکی وجود نداشت که نشان دهد این انجمن طرفدار خصومت بوده یا سیاستی را انتخاب کرده که بیانگر تهدیدی واقعی و قریب الوقوع برای نظم عمومی، جامعه مقدونیه یا دولت باشد. حتی با وجود اینکه دولت ادعا کرده بود که ایوان میهایلوف-رادکو (رهبر جنبش آزادی بخش مقدونیه از سال 1925 تا 1990) و پیروانش از روش های تروریستی استفاده کرده اند، دادگاه قانون اساسی انجمن خواهان را تروریستی توصیف نکرده یا به این نتیجه نرسیده بود که این انجمن یا اعضای آن از ابزارهای غیرقانونی یا ضد موکراتیک برای پیگیری اهداف خود استفاده خواهند کرد. همچنین توضیح نداده بود که چرا معتقد بر نفی این است که قومیت مقدونیه مساوی با خشونت یا تخریب خشونت آمیز نظم قانون اساسی می باشد (§§ 72-77). انحلال این انجمن ناقض ماده 11 تشخیص داده شد.

115. در پرونده *Mukhin v. Russia*, 2021، یک سردبیر به موجب قوانین ضد افراط گرایی، به دلیل تحریک به فعالیت هایی با هدف تغییر قهری پایه های رژیم قانونی و تضعیف امنیت ملی محکوم شد. رفتار جنایتکارانه ای که به او نسبت داده شد عمدتاً شامل انتشار متنی از طرف شخص ثالث بود که خواستار "نابودی" رژیم سیاسی فعلی بود. اعتراض دولت بر اساس ماده 17 رد شد، زیرا بلافاصله مشخص نبود که انتخاب های تحریریه خواهان به دنبال منحرف کردن ماده 10 از هدف واقعی آن بوده است. دادگاه های داخلی نتوانسته بودند انگیزه او را برای انتشار متن مورد اعتراض و نگرش او به محتوی آن روشن کنند (§§ 84, 134-136). دادگاه استراسبورگ متقاعد نگردید که دلایل کافی برای محکومیت خواهان ارائه شده باشد و نقض ماده 10 را مقرر داشت.

116. در پرونده *Mukhin v. Russia*, 2021، دادگاه استراسبورگ همچنین از اعمال ماده 17 در هنگام رسیدگی به شکایت راجع به خاتمه فعالیت رسانه ای روزنامه خواهان و ممنوعیت توزیع آن خودداری کرد. مبنای آن تصمیم، هشدارهای رسمی ضد افراط گرایی بود که به دلیل انتشار مانیفست کمپین سازماندهی همه پرسى با هدف معرفی مسئولیت شخصی برخی از مقامات منتخب، از جمله رئیس جمهور و اعضای شورای فدرال فدراسیون روسیه صادر شده بود. با این حال، قبل از صدور اخطارها، مانیفست مورد بحث بارها در طول سالین متمادی منتشر شده بود، بدون اینکه هیچ گونه نگرانی در رابطه با منافع راجع به امنیت ملی و جلوگیری از بی نظمی یا جرم و جنایت بوجود آید. در حالیکه دولت اظهار داشت که این روزنامه به عنوان سخنگو برای یک سازمان مورد استفاده قرار گرفته و اهداف مغایر با ارزش های کنوانسیون را دنبال می کند، هیچ مولفه قانونی یا موضوعی مرتبطی از میان استدلال های دادگاه های داخلی به دست نیامد. در نهایت، دادگاه استراسبورگ نقض ماده 10 را احراز نمود و به گستره ناکافی ارزیابی چنین اقدام شدیدی به دقت اشاره کرد (§§ 156, 180-185).

3. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید

117. پرونده *Teslenko and Others v. Russia*, 2022، مربوط به محکومیت های اداری و جریمه هایی است نسبت به برخی از خواهان ها به دلیل دعوت از رای دهندگان به پرهیز از رای دادن در انتخابات ریاست جمهوری پیش رو اعمال شد. دادگاه استراسبورگ هنگام احراز نقض ماده 10 در این زمینه، به ماده 17 استناد کرد. از یک سو، این موضوع که استقرار و حفظ پایه های یک دموکراسی موثر و معنادار با مشارکت فعال رای دهندگان در فرایندهای انتخاباتی، به ویژه فرایند رای گیری، بهتر بکار می رود، غیر قابل مناقشه بود. از سوی دیگر، از آنجایی که هیچ الزام قانونی برای رای دادن وجود نداشت، خواهان، رای دهندگان را به مشارکت در فعالیت های غیرقانونی دعوت نکردند. آنها همچنین تحریک به نفرت، عدم مدارا و تبعیض نمودند و خواستار خشونت و ارتکاب سایر اعمال مجرمانه نبودند. مهم تر از همه، نشان داده نشد که آنها در غیاب هر گونه عوامل اثبات شده راجع به اجبار یا مانع، بر رای دهندگان واجد شرایط اعمال نفوذ کرده اند. به نظر دادگاه استراسبورگ، آنها سعی نکردند به "کنوانسیون برای شرکت در فعالیتی یا انجام اعمالی با هدف تضييع حقوق و آزادی های مندرج در آن" در راستای معنای روبه قضایی آن در رابطه با ماده 17، استناد کنند. در مجموع، به طور قانع کننده ای ثابت نشد که اعمال حق آزادی بیان خواهان ها به گونه ای بوده که پایه های یک دموکراسی موثر و معنادار را تضعیف سازد (§§ 134-144).

د. ترویج ایدئولوژی های استبدادی

1. کمونیسم

الف. ماده 17 اعمال گردید

118. در پرونده *German Communist Party (KPD) v. Germany*, Commission decision, 1957، حزب خواهان به عنوان حزب مخالف قانون اساسی منحل شد و دارایی های آن منحل شد. کمیسیون اروپایی حقوق بشر اظهار داشت که حتی اگرچه این حزب هدفش به دست گرفتن قدرت تنها از طریق ابزارهای قانون اساسی است، اما هدفش ایجاد یک نظام سوسیال کمونیست از طریق یک انقلاب پرولتاریا و دیکتاتوری پرولتاریا بود. با این حال، از آنجایی که توسل به یک دیکتاتوری با کنوانسیون ناسازگار بود، به موجب ماده 17، حزب خواهان نمی توانست از حمایت مواد 9، 10 و 11 بهره مند شود. بنابراین، دادخواست آن بدلیل مغایرت بلحاظ صلاحیت موضوعی با مفاد کنوانسیون رد شد.

119. پرونده *Romanov v. Ukraine* [Committee], 2020، مربوط به محکومیت کیفری برای انتشار تبلیغات کمونیستی راجع به سرنگونی خشونت آمیز رژیم سیاسی موجود است. از دیدگاه دادگاه استراسبورگ، فراخوان های آشکار برای یک شورش مسلحانه، اعمال مستقیم ماده 17 را توجیه می کند.

ب. ماده 17 اعمال نگردید

120. در پرونده *United Communist Party of Turkey and Others v. Turkey*, 1998، یکی از دلایل انحلال حزب خواهان این واقعیت بود این حزب در نام خود کلمه "کمونیست" ممنوع شده توسط قانون راجع به نظارت بر احزاب سیاسی را درج نمود. با این حال، تا زمانی که حزب خواهان الزامات دموکراسی را محقق می ساخت و در فقدان هیچ مدرکی که نشان دهد در انتخاب کمونیست نامیدن خود، سیاستی را انتخاب کرده که بیانگر تهدیدی واقعی برای جامعه ترکیه یا دولت ترکیه بوده، انتخاب نام نمی تواند توجیه کننده اقدامی به شدت انحلال باشد. بنابراین، نیازی به اعمال ماده 17 نبود و نقض ماده 11 احراز گردید.

121. در پرونده *Partidul Comunistilor (Nepeceristi) and Ungureanu v. Romania*, 2005، یک گروه سیاسی به نام حزب کمونیست ها که اعضای حزب کمونیست رومانی (the PCN) نبودند، از ثبت به عنوان یک حزب سیاسی محروم شدند. دادگاه استراسبورگ دلیلی برای اعمال ماده 17 ندید (59 §). قوانین تشکیل دهنده PCN بر اهمیت حفظ اصول دموکراسی تاکید می کرد و هیچ درخواستی برای استفاده از خشونت یا قیام را در بر نمی گرفت. در واقع، آنها هم سوء استفاده های انجام شده توسط حزب کمونیست سابق قبل از سال 1989 را مورد انتقاد قرار داده و نه تنها از طریق نام خود، بلکه از سیاست مورد پیگیری که از سال 1989 به عنوان سیاستی ضد اجتماعی و ضد طبقه کارگری توصیف می شد فاصله گرفت (54-55 §). تجربه رومانی از کمونیسم استبدادی به خودی خود نمی تواند نیاز به مداخله مورد اعتراض را توجیه کند، به خصوص از آنجا که احزاب کمونیستی پیرو ایدئولوژی مارکسیستی در تعدادی از کشورهای اروپایی وجود داشتند (57 §). چنین اقدام شدیدی و نامتناسبی مانند عدم ثبت یک حزب سیاسی، ناقض ماده 11 بوده است.

122. در پرونده *Vajnai v. Hungary*, 2008، خواهان در یک تظاهرات قانونی به دلیل پوشیدن یک ژاکت دارای یک ستاره قرمز پنج پر به روی آن محکوم شد. از نظر دادگاه استراسبورگ، این دادخواست در راستای مقصود ماده 17، سوء استفاده از حق محسوب نمی شود. اولاً، نشان داده نشده بود که خواهان قربانیان یک رژیم تمامیت خواه را تحقیر کرده است، به گروهی با جاه طلبی های تمامیت خواه تعلق داشته است یا در تبلیغات نژادپرستانه مداخله داشته است (24-25 §). دوماً، حتی اگرچه نقض گسترده حقوق بشر، که در دوران کمونیسم اتفاق افتاده بود، ارزش نمادین آن را بی اعتبار کرد، ستاره سرخ نیز همچنان نماد جنبش بین المللی کارگران بود که برای جامعه ای عادلانه تر، همچنین برخی احزاب سیاسی قانونی فعال در کشورهای عضو مختلف مبارزه می کرد (52 §). سوماً، دولت نشان نداده بود که پوشیدن ستاره قرمز منحصر به معنای تبلیغات تمامیت خواه خطرناک تلقی می شود، به ویژه، با توجه به این واقعیت که خواهان چنین کاری را در یک تظاهرات مسالمت آمیز و قانونی سازماندهی شده در مقام معاون رئیس جمهور متعلق به یک حزب سیاسی چپ گرای ثبت شده که هیچ قصد مشخصی برای مشارکت در حیات سیاسی مجارستان برخلاف حاکمیت قانون نداشته، انجام داده بود. دادگاه استراسبورگ، سرانجام، با توجه به ماهیت بی رویه و دامنه بسیار گسترده ممنوعیت استفاده از نمادهای تمامیت خواه، به ویژه، با توجه به فقدان هر گونه خطر واقعی و موجود در مورد بازگشت رژیم کمونیستی یا بی نظمی ناشی از نمایش عمومی ستاره قرمز، نقض ماده 10 را احراز نمود. علاوه بر این، تبلیغ بالقوه ایدئولوژی تمامیت خواه، هر چند ممکن است ناپسند باشد، نمی تواند تنها دلیل محدود کردن آن از طریق مجازات کیفری باشد (54-58 §; see also *Fratanoló v. Hungary*, 2011).

ج. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید

123. در پرونده *Ždanoka v. Latvia* [GC], 2006، خواهان، به موجب محدودیت های قانونی اعمال شده بر اشخاصی که فعالانه در فعالیت های حزب کمونیست لتونی پس از تلاش برای سرنگونی خشونت آمیز رژیم دموکراتیک تازه تاسیس در سال 1991، مشارکت داشتند، از نامزدی در انتخابات پارلمان ملی محروم شد. دادگاه استراسبورگ هیچ نقضی از ماده 3 پروتکل شماره یک را احراز نمود، زیرا اقدام مورد انتقاد را می توان با توجه به زمینه ای که منجر به تصویب آن شده بود قابل قبول تلقی نمود. علاوه بر این، به صورت خودسرانه یا نامتناسب نسبت به خواهان اعمال نشده بود. در این رابطه، دادگاه استراسبورگ به ماده 17 استناد کرد تا نتیجه بگیرد که ماده 3 پروتکل شماره یک محدودیت های مقرر شده برای حمایت از یکپارچگی فرایند دموکراتیک از طریق ممانعت از مشارکت در کار قانونگذاری نسبت به افرادی که به عنوان مثال، به طور جدی از یک موقعیت عمومی سوء استفاده جدی کرده بودند یا رفتارشان تهدیدی برای تضعیف حاکمیت قانون یا پایه های دموکراتیک بود را نادیده نمی گرفت (§§ 110 and 122). مقامات لتونی این حق را داشتند که در حاشیه صلاحیت خود، فرض کنند که خواهان عقایدی داشته که با نیاز به تضمین یکپارچگی روند دموکراتیک سازگار نمی باشد، زیرا وی در جریان کودتا یا در واقع در هر زمانی پس از آن، هیچ اظهارنظری مبنی بر فاصله گرفتن از حزب کمونیست لتونی ارائه نکرده بود (§§ 123-124 and 130).

2. ایدئولوژی نازی

الف. ماده 17 اعمال گردید

124. در پرونده *Ayoub and Others v. France*, 2020، دادگاه استراسبورگ، از جمله، انحلال یک انجمن راست افراطی از نوع شبه نظامی را مورد بررسی قرار داد که از افرادی که با آلمان نازی همکاری کرده، ایدئولوژی رژیم ویشی، به ویژه قوانین نژادی آن را ترویج نموده و آموزش شبه نظامی اردوگاه هایی با هدف تعلیم آموزه های حزبی شبه نظامیان جوان را سازماندهی کرده بودند را مورد حمایت قرار داده بود. به نظر دادگاه استراسبورگ، با تهدید روند دموکراتیک و تحریک به نفرت و تبعیض با انگیزه نژادی، از جمله از طریق خشونت، انجمن خواهان نمی تواند ادعای حمایت به موجب ماده 10 کنوانسیون را داشته باشد. بنابراین، به موجب ماده 17، دادخواست آن به دلیل مغایرت با مفاد کنوانسیون رد شد.

ب. ماده 17 اعمال نگردید

125. در پرونده *De Becker v. Belgium*, Commission's report, 1960، خواهان در نتیجه محکومیت وی بخاطر همکاری با مقامات آلمانی در طول جنگ جهانی دوم در مقام خود به عنوان سردبیر روزنامه، از جمله از انجام حرفه خود به عنوان یک روزنامه نگار و نویسنده منع شد. در حالیکه رفتار گذشته خواهان را می توان در محدوده ماده 17 تلقی نمود، هیچ مدرکی وجود نداشت که در سال 1960، در زمان بررسی پرونده اش توسط کمیسیون، او قصد داشته آزادی بیان خود را بمنظور سوء استفاده از آن برای مثال، از طریق تمجید از رژیم نازی مورد پوشش قرار دهد. بنابراین، کمیسیون از اعمال ماده 17 امتناع ورزید و دریافت که محدودیت های مورد انتقاد که به طور غیرقابل انعطافی بطور مادام العمر اعمال شده بودند، به موجب ماده 10 قابل توجیه نیستند (§ 279).

126. در پرونده *Lehideux and Isorni v. France*, 1998، دادگاه استراسبورگ ماده 17 را هنگام رسیدگی به نشریه ای که هدفش تضمین محاکمه مجدد و اعاده حیثیت مارشال پتن، رئیس دولت ویشی فرانسه در سال های 1940-1944، بود که به دلیل همکاری با آلمان نازی به اعدام محکوم شده بود، اعمال نکرد. در اینجا، توجیه سیاست طرفدار نازی ها مطرح نبود، زیرا خواهان ها به صراحت مخالفت خود را با جنایات نازی ها اعلام کرده بودند (§ 53). بنابراین، این نیز یکی از دلایل احراز محکومیت آنها در نقض ماده 10 بود.

ج. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید

127. نهادهای کنوانسیون به تعدادی از پرونده های راجع به تلاش برای احیای ناسیونال سوسیالیسم، یهودستیزی و نژادپرستی از طریق انتشارات، مشق های شبه نظامیان با استفاده از یونیفرم ها و شعارهای نازی ها، گردهمایی هایی در خصوص جشن تولد هیتلر یا سایر رویدادهای عمومی که شامل تجلیل از دیکتاتورهای رایش سوم و ارتش آن، رسیدگی نموده اند (see the Commission's decisions in *Kühnen v. Germany*, 1988; *X. v. Austria*, 1963; *H, W., P. and K. v. Austria*, 1989; *Ochensberger v. Austria*, 1994; and the Court's decision in *Schimanek v. Austria*, 2000). کمیسیون و متعاقباً، دادگاه استراسبورگ به این نتیجه رسیدند که ناسیونال سوسیالیسم یک دکترین تمامیت خواه بود که با دموکراسی و حقوق بشر ناسازگار است. آنها به ماده 17 استناد کردند تا احراز نمایند که محکومیت های کیفری خواهان ها در یک جامعه دموکراتیک ضروری می باشد. دادخواست خواهان ها به موجب ماده 9، 10 یا 14، به عنوان تقاضایی آشکار فاقد مبنا رد شد.

128. در پرونده *Fáber v. Hungary*, 2012، خواهان به دلیل نمایش پرچم راه راهی بنام آرپاد در اعتراض به یک تظاهرات نژادپرستانه جاری به زندان افتاد و جریمه شد. این پرچم توسط قانون به عنوان یکی از بیرق های تاریخی مجارستان شناخته می شد و در عین حال، اغلب توسط جنبش های راست افراطی به عنوان نماد یادآور جنبش نازی مجارستان (صلیب پیکان) استفاده می شد. در حالیکه خواهان این پرچم را در محل کشتار گسترده یهودیان در جریان رژیم Arrow Cross نگه داشته بود، صرف نمایش آن، اگرچه ممکن است توسط برخی تظاهرکنندگان توهین آمیز، تکان دهنده یا حتی "فاشیستی" تلقی شود، اما نه ترسناک بود و نه قادر به تحریک به خشونت با القای نفرت عمیق و غیر منطقی علیه افراد مشخص می بود (56 §). دادگاه استراسبورگ این نکته را رد نکرد که نمایش یک نماد مبهم بلحاظ زمینه ای در محل قتل عام در برخی شرایط ممکن است بیانگر همذات پنداری با عاملان آن جنایات باشد و اینکه لزوم حمایت از آبروی و شرافت مقتول و حقوق خویشاوند دوستی بستگان آنها ممکن است مستلزم مداخله در حق آزادی بیان آنها باشد. در صورتی که بیان مورد حمایت بلحاظ زمان و مکان آن به گونه ای باشد که منجر به تمجید از جنایات جنگی، جنایات علیه بشریت یا نسل کشی گردد، ملاحظات مشابهی اعمال می شود. علاوه بر این، در مواردی که خواهان نسبت به قربانیان یک رژیم تمامیت خواه به معنای دقیق کلمه ابراز تحقیر می کند، این ممکن بود - با اعمال ماده 17 - منجر به سوء استفاده از حقوق کنوانسیون شود. با این حال، دادگاه استراسبورگ با استناد به رویه قضایی راجع به ماده 17، چنین مولفه ای توهین آمیزی را در پرونده مورد بحث شناسایی نکرد (58 §). بنابراین، محدودیت مورد شکایت، در راستای نقض ماده 10، ضرورت مبرم اجتماعی را محقق نساخته بود.

129. در پرونده *Šimunić v. Croatia* (dec.)، 2019، خواهان، در یک مسابقه فوتبال به دلیل اینکه چندین بار فریاد زد "برای خانه" محکوم شد. هر بار تماشاگران پاسخ دادند "آماده". در حالیکه معنای اصلی پیام مورد اعتراض ادبی و شاعرانه بود، از آن به عنوان سلام رسمی به رژیم تمامیت خواه دولت مستقل کرواسی و جنبش اوستاشی که از فاشیسم سرچشمه گرفته بود، استفاده شده بود. دادگاه استراسبورگ استناد به ماده 17 را مهم تشخیص داد، حتی چنانچه دادخواست خواهان به موجب ماده 10 در هر صورت آشکارا بی اساس باشد (37-39 §§). خواهان که یک فوتبالیست معروف و الگوی بسیاری از هواداران فوتبال است، می بایست از تاثیر منفی احتمالی شعارهای تحریک آمیز بر رفتار تماشاگران آگاه بوده و از چنین رفتاری خودداری می کرد (44-48 §§).

د. عدم استناد به ماده 17

130. دادگاه استراسبورگ استناد به ماده 17 را در زمینه استفاده بی رویه از نمادهای نازی به عنوان ابزاری چشمگیر و قابل توجه، ضروری ندانست.

131. در پرونده *Nix v. Germany* (dec.)، 2018، خواهان به دلیل نمایش، در یک پست وبلاگی، تصویری از "هاینریش هیلمر" در یونیفرم SS با نشان حزب نازی و بستن بازوبند صلیب شکسته محکوم شد. پست مورد اعتراض مربوط به رفتار تبعیض آمیز و نژادپرستانه ادعایی با دخترش توسط اداره اشتغال بود. در حالیکه خواهان قصد نداشت تبلیغات توتالیتر را پخش کند، تحریک به خشونت نماید یا سخنان تنفرآمیز را بیان کند، او نتوانست توضیح دهد که چگونه می توان تعامل اداره اشتغال را با دخترش با آنچه در دوران رژیم نازی رخ داده بود مقایسه کرد. علاوه بر این، او ایدئولوژی نازی را به طریقی واضح و آشکار که موجب معافیت او از مسئولیت کیفری گردد، رد نکرده بود (51 and 53-54 §§). با توجه به ممنوعیت استفاده از نمادهای نازی در پرتو تجربه تاریخی آلمان که عامل مهمی بود، دادگاه استراسبورگ دادخواست خواهان را به موجب ماده 10 رد نمود، چرا که آن را آشکارا بی اساس دانست.

3. شریعت

132. رژیم مبتنی بر قوانین اسلامی (شریعت) آشکارا از ارزش های کنوانسیون فاصله دارد و با اصول بنیادین دموکراسی ناسازگار است، زیرا کثرت گرایی در حوزه سیاسی و تحول دائمی آزادی های عمومی در آن جایی ندارد (2003, § *Refah Partisi (the Welfare Party) and Others v. Turkey* [GC]). (123). تعدد نظام های حقوقی، که در چارچوب چنین رژیمی به آن اشاره شد، نمی تواند با نظام کنوانسیون سازگار تلقی شود، زیرا این امر تمایزی بین افراد مبتنی بر مذهب ایجاد می کند (110-111 §§, *Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia*, 2013, §§ 119 and 123; *ibid.*).

الف. ماده 17 اعمال گردید

133. در پرونده *Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia*، در سال 2013، دادگاه استراسبورگ به محکومیت متقاضیان به دلیل عضویت آنها در یک سازمان تروریستی، حزب التحریر، رسیدگی کرد، که در صدد تحمیل یک حکومت اسلامی و رژیم مبتنی بر شریعت در سراسر جهان، در صورت لزوم با توسل به خشونت، بود. شکایات آنها بر اساس مواد 9، 10، 11 و 14 به دلیل آنکه بلحاظ صلاحیت موضوعی ناسازگار با مفاد کنوانسیون بود، رد شد (114-107 §§; *Vasilyev and Others v. Russia* [Committee], 2020; (see also)).

ب. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید

134. 134. در پرونده *Refah Partisi (the Welfare Party) and Others v. Turkey* [GC]، دادگاه استراسبورگ دریافت که انحلال بزرگترین حزب سیاسی در ترکیه و سلب موقت برخی حقوق سیاسی رهبران آن به منزله نقض ماده 11 کنوانسیون محسوب نشده بود. دادگاه استراسبورگ با استناد بر رویه قضایی ماده 17 خود، اولاً تأکید کرد که یک حزب سیاسی که رهبران آن به خشونت دامن می زنند یا سیاستی را پیش می گیرند که به دموکراسی احترام نمی گذارد یا هدف آن از بین بردن دموکراسی و زیر پا گذاشتن حقوق و آزادی های به رسمیت شناخته شده در یک دموکراسی می باشد، نمی تواند ادعای برخورداری از حمایت کنوانسیون در برابر مجازات های اعمال شده بر اساس آن دلایل را داشته باشد (§ 98). ثانیاً، دادگاه استراسبورگ قدرت مداخله پیشگیرانه از سوی دولت را در صورت وجود یک خطر به اندازه کافی ثابت و قریب الوقوع برای دموکراسی تأیید کرد (§§ 102-103). سیاست رفاهی برای ایجاد یک رژیم مبتنی بر شریعت در چارچوب کثرت نظام های حقوقی با مفهوم «جامعه دموکراتیک» ناسازگار بود و حزب رفاه برای اجرای آن توسل به زور را رد نکرد (بند 132). مهمتر از همه، با توجه به نتایج انتخابات آن، این حزب پتانسیل واقعی برای تصاحب قدرت سیاسی بدون محدود شدن توسط مصالحه های ذاتی یک ائتلاف را داشت که خطر نسبت به دموکراسی را ملموس تر و فوری تر می کرد (§ 108).

ج. عدم استناد به ماده 17

135. دادگاه استراسبورگ در مواردی که یک متقاضی برای شریعت بدون هر گونه درخواست به خشونت مبارزه می کرد، ارجاع به ماده 17 را ضروری ندانست.

136. در رای پرونده *Gündüz v. Turkey*، در سال 2003، حکم زندان و جریمه نقدی برای متقاضی، یکی از رهبران یک فرقه اسلامی رادیکال، به خاطر اظهاراتش که در جریان یک برنامه تلویزیونی بیان کرد و به عنوان "سخنان نفرت آمیز" طبقه بندی شده بود، صادر شد. از نظر دادگاه استراسبورگ، که در چارچوب آنها دیده می شود، اظهارات او که دموکراسی را «کفرآمیز» و سکولاریسم را «ریاکارانه» توصیف می کند، نمی توان به عنوان دعوت به خشونت یا به عنوان سخنان نفرت انگیز مبتنی بر عدم تحمل مذهبی تعبیر شود. همچنین این واقعیت ساده دفاع از شریعت بدون دعوت به خشونت برای معرفی آن را نمی توان به عنوان «سخنان نفرت انگیز» تفسیر کرد. علاوه بر این، با توجه به پتانسیل متقاضی برای تصاحب قدرت سیاسی، وضعیت در پرونده فعلی با آنچه در پرونده *Refah Partisi Welfare Party and Others v. Turkey* [GC], 2003 (see above) بحث شده قابل مقایسه نبود (به بالا مراجعه کنید). بنابراین، دادگاه استراسبورگ رجوع به ماده 17 را ضروری ندانست و با توجه به یک زمینه بسیار خاص، یعنی این واقعیت که هدف برنامه مورد بحث معرفی فرقه ای بوده است که متقاضی رهبر آن بوده و نظرات افراطی او در جریان یک بحث کثرت گرایانه پر جنب و جوش بیان شده و با مداخله سایر شرکت کنندگان در برنامه خنثی شده بود، نقض ماده 10 را احراز نمود.

ه. تحریک به ایجاد نفرت

137. 137. دادگاه استراسبورگ به ویژه نسبت به اظهارات گسترده ای که بیانگر حمله و ایجاد تفرقه میان همه گروه های قومی، مذهبی یا سایر گروه ها می باشد، حساس بوده است (*Perinçek v. Switzerland* [GC], 2015, § 206).

1. بیگانه هراسی و تبعیض نژادی

الف. ماده 17 اعمال گردید

138. در پرونده *Glimmerveen and Hagenbeek v. the Netherlands*، تصمیم کمیسیون، 1979، متقاضیان، رهبران یک حزب سیاسی، به دلایل نظم عمومی و اخلاق حسنه، از شرکت در انتخابات شهرداری منع شدند. اولین متقاضی همچنین به دلیل داشتن اعلامیه هایی که بمنظور توزیع در پی برانگیختن تبعیض نژادی می بود، محکوم شد. کمیسیون اروپایی حقوق بشر اظهار داشت که سیاست مورد حمایت متقاضیان الهام گرفته از هدف کلی برای حذف همه افراد غیر سفیدپوست از قلمرو هلند، بدون توجه کامل به ملیت، زمان اقامت، روابط خانوادگی و غیره بود. به دلیل ماده ۱۷، شکایات متقاضیان بر اساس ماده 10 کنوانسیون و ماده 3 پروتکل شماره 1 به دلیل مغایرت با مفاد کنوانسیون رد شد.

139. در پرونده *Ayoub and Others v. France*، در سال 2020، دادگاه استراسبورگ انحلال سه نهاد راست افراطی را مورد بررسی قرار داد. در رابطه با دو نفر از آنان، دادگاه استراسبورگ اعلام کرد که آنها از حق آزادی تشکل خود به طریقی که مغایر با ارزش های مدارا، صلح اجتماعی و عدم تبعیض می باشد سوء استفاده کرده اند. اهداف آنها به صراحت حاوی عناصر تحریک به نفرت و تبعیض نژادی بود و فعالیت های آنها با پایه های دموکراسی ناسازگار بود. در

مورد اولین انجمن، این دادگاه عناصر زیر را مورد توجه قرار داد: فراخوان های بیگانه هراسی برای انقلاب ملی با هدف خلاصی از شر "غیر سفید پوست ها"، "آدم های تن پروری" که حاکمیت فرانسه را از بین می بردند. انتشار این ایده که «یهودیت سیاسی» به دنبال تخریب هویت فرانسه می باشد. مشارکت افراد محکوم بخاطر دیدگاه های انکاری در رویدادهای سازماندهی شده توسط این انجمن؛ حمایت از افرادی که با آلمان نازی همکاری کرده بودند، ترویج ایدئولوژی رژیم ویشی، که آنها پیشنهاد کردند قوانین نژادی آن پس از به قدرت رسیدن، اجرا شود. تشکیل کمپ های آموزشی شبه نظامی با هدف شستشوی مغزی فعالان جوان. در مورد انجمن دوم، دادگاه استراسبورگ اظهار داشت که برنامه سیاسی آن انجمن حاوی اهدافی است که بر اساس نفرت و تبعیض نسبت به مهاجران مسلمان و همجنس گرایان است و یهودی ستیزی را ترویج می کند. این دادگاه به این نتیجه رسید که انحلال این دو انجمن در حمایت از «دموکراسی قادر به دفاع از خود»، در برابر پس زمینه ای از نژادپرستی و عدم تحمل مداوم و تشدید شده در فرانسه و اروپا، صادر شده بود. به موجب ماده 17، شکایات آنها به موجب ماده 11 به دلیل مغایرت با مفاد کنوانسیون بلحاظ صلاحیت موضوعی رد شد.

ب. ماده 17 اعمال نگردید

140. در پرونده *Féret v. Belgium*، در سال 2009، شاکي، رئیس یک حزب راست افراطی، در یک کارزار انتخاباتی، به دلیل توزیع اعلامیه هایی که جوامع مهاجرین غیر اروپایی را مجرم و متمایل به سوء استفاده از مزایای زندگی در بلژیک معرفی می کرد و به تمسخر آنان می پرداخت، محکوم شد. در این اعلامیه ها شعارهایی از جمله اینکه "در مقابل اسلامی سازی بلژیک بایستید"، "سیاست ادغام ساختگی را متوقف کنید" و "جویندگان غیر اروپایی کار را به خانه بفرستید" را در بر می گرفت. به نظر دادگاه استراسبورگ، مفاد اعلامیه های مورد اعتراض، اعمال ماده 17 را توجیه نمی کرد. با این حال، مداخله در آزادی بیان شاکي نقض ماده 10 را به دنبال نداشت. ترویج ایجاد محدودیت و محرومیت برای خارجی ها یک حمله اساسی به حقوق آنها بود. سخنرانی های سیاسی که موجب برانگیختن نفرت بر اساس تعصبات مذهبی، قومی یا فرهنگی می گردید، تهدیدی برای صلح اجتماعی و ثبات سیاسی در کشورهای های دموکراتیک، به ویژه در زمینه های انتخاباتی، جایی که تاثیر اظهارات نژادپرستانه یا بیگانه هراسانه زبان بار تر می گردد، می بود.

به هنگام توهین، تمسخر یا افترا با هدف گروه های جمعیتی خاص یا تحریک به تبعیض، مانند مورد فعلی، کافی است که مقامات به مبارزه با سخنان نفرت آمیز اولویت دهند.

ج. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید

141. در پرونده *Jersild v. Denmark*، در سال 1994، خواهان، یک روزنامه نگار، مستندی راجع به مصاحبه با گروهی از جوانان ساخت که به ویژه گفته بودند "سیاه ها" و "کارگران خارجی"، "حیوان" و "فروشنده مواد مخدر" هستند. خواهان و جوانان به همین دلیل محکوم شدند. در حالیکه آن اظهارات از حمایت ماده 10 برخوردار نبودند، با این وجود، هدف مستند مورد اعتراض را، در مجموع، نمی توان بطور عینی، تبلیغ دیدگاه ها و عقاید نژادپرستانه دانست. حتی اگر هم مجری تلویزیون و هم خواهان در طول مصاحبه ها که به وضوح او را از مصاحبه شونده ها جدا سازد به صراحت غیراخلاقی بودن، خطرات و غیرقانونی بودن ترویج نفرت نژادی را هم توسط را یادآوری نکرده باشد (35-33 §§). بنابراین، محکومیت خواهان طبق ماده 10 موجه نبود.

142. در پرونده *R.L. v. Switzerland (dec.)*، در سال 2003، دادگاه استراسبورگ تلویحا به ماده 17 استناد کرد تا دادخواست خواهان در مورد ضبط دو سی دی و سه صفحه موسیقی حاوی تبلیغات نژادپرستانه را به موجب ماده 10، آشکارا بی اساس و فاقد مبنا دانسته و رد نماید. با این حال، تا آنجا که این مطالب علیه ارزش های اساسی کنوانسیون باشد، این مداخله در یک جامعه دموکراتیک ضروری تلقی می شود.

143. در پرونده *Atamanchuk v. Russia*، در سال 2020، دادگاه استراسبورگ به اظهارات خواهان مبنی بر اینکه گروه های قومی غیر روسی مقیم روسیه در راستای ایده های وحشیانه خود، قتل عام، تجاوز، غارت و بردگی و در تخریب کشور مشارکت می کنند، رسیدگی کرد. این دادگاه در رابطه با محکومیت کیفری خواهان و دو سال ممنوعیت فعالیت های روزنامه نگاری و انتشاراتی که بر این اساس بر وی تحمیل شده بود، نقض ماده 10 را احراز نمود. روبه قضایی ماده 17 به تحلیل این دادگاه کمک کرد، حتی اگر چه که در نهایت تصمیم گرفت که در مورد موضوع اعمال این ماده حکمی صادر نکند (همچنین رجوع کنید به پرونده *Kilin v. Russia*، 2021، در بالا تحت عنوان "تحریک به خشونت").

2. نفرت به دلایل قومی

الف. نفرت نسبت به رمی ها

1. ماده 17 اعمال نگردید

144. در پرونده *Vona v. Hungary*، در سال 2013، انجمنی به ریاست خواهان در پی یک سری راهپیمایی ها و اعتراضاتی که در سراسر مجارستان از جمله در روستاهایی با جمعیت زیاد رومیان برگزار کرده بود، منحل شد. در جریان این رویدادها، فعالین انجمن در آرایش نظامی، با پوشیدن لباس نظامی و ادای سلام و فرمان، راهپیمایی کردند. تشکیلات شبه نظامی جنبش نازی مجارستان (صلیب پیکان)، ستون فقرات رژیم بود که مسئول کشتار جمعی رومی ها در مجارستان بود. دادگاه استراسبورگ تمایلی به اعمال ماده 17 در پرونده مورد بحث در مورد محدودیت کاملاً جدی بر حق آزادی تشکل خواهان نداشت. فعالیت های انجمن در ابتدا هیچ قصدی برای توجیه یا تبلیغ یک ایدئولوژی توتالیتر نشان نمی داد و خواهان نه نسبت به قربانیان یک رژیم توتالیتر ابراز تحقیر کرده بود و نه به گروهی با جاه طلبی های توتالیتر تعلق داشته است (39-34 §§). دادگاه استراسبورگ در نهایت نقض ماده 11 را احراز ننمود. با توجه به تجربه تاریخی مجارستان در نتیجه قدرت جنبش صلیب پیکان، مقامات را نمی توان قبل از مداخله ملزم به انتظار برای وقوع تحولات بیشتر در هنگام مواجهه با ارباب هم‌هنگ و در مقیاس گسترده اگرچه همراه با خشونت نباشد، نمود، از این رو، این اقدام را می توان به عنوان اولین گام در اجرای سیاست تفکیک نژادی در نظر گرفت، چنین سیاستی با ارزش های اساسی دموکراسی ناسازگار است (69-66 §§).

2. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید

145. در پرونده *Molnar v. Romania* (dec)، 2012، خواهان به دلیل توزیع پوسترهایی که حاوی پیام های زیر بود، محکوم شد: "رومانی را از تبدیل شدن به کشور رومی ها جلوگیری کنید"، یا "رومانی به کودکان نیاز دارد نه همجنس گرایان". به نظر دادگاه استراسبورگ، چنین پیام هایی که به دنبال برانگیختن نفرت نسبت به اقلیت رومی و اقلیت همجنس گرا بود، تهدیدی جدی نسبت به نظم عمومی و در تضاد با ارزش های بنیادین کنوانسیون و جامعه دموکراتیک محسوب می شد. چنین اعمالی با دموکراسی و حقوق بشر ناسازگار بود و بنابراین، مطابق با ماده 17 توسط ماده 10 مورد حمایت واقع نمی شد. در هر صورت، محکومیت خواهان در یک جامعه دموکراتیک ضروری بود و این دادخواست به عنوان دادخواستی آشکارا فاقد مبنا رد شد.

146. در پرونده *Budinova and Chaprazov v. Bulgaria*، در سال 2021، خواهان، از اتباع بلغاری با اصالت قومی رومی بدون موفقیت در پی حکم دادگاهی علیه سیاستمدار معروفی بودند تا او را مجبور به عذرخواهی علنی به دلیل برخی اظهارات ضد رومی اش نموده تا از بیان چنین اظهاراتی در آینده خودداری کند. اظهارات مورد اعتراض، سیستماتیک و بشدت خشونت آمیز در میان مخاطبان گسترده ای پخش شد و آشکارا به دنبال این بود تا رومی ها را در بلغارستان به عنوان انگل های اجتماعی غیراخلاقی که بطور استثنایی مستعد جنایت و تباهی هستند و مسئول ترور و راهزنی کولی ها و نسل کشی عظیم ملت بلغارستان معرفی کنند. دادگاه استراسبورگ از جمله با تکیه بر رویه قضایی خود به موجب ماده 17، به این نتیجه رسید که محاکم داخلی نتوانسته اند تعادل لازم را به درستی اعمال نمایند. آنها به آزادی بیان سیاستمداران اهمیت زیادی قائل شده بودند، در حالیکه ظرفیت اظهارات وی برای انگ زدن، بدنام کردن رومی ها و برانگیختن نفرت و تعصب کم اهمیت جلوه داده اند. بنابراین، دادگاه استراسبورگ به دلیل عدم رعایت تعهدات مثبت دولت ها برای پاسخ دادن و واکنش کافی به تبعیض ناشی از ریشه قومی خواهان ها و حفظ احترام به زندگی خصوصی آنها، نقض ماده 8 در ارتباط با ماده 14 را احراز نمود (94-93 §§، *Budinova and Chaprazov v. Bulgaria*, 2021).

ب. یهودی ستیزی

147. موارد و پرونده های راجع به یهودی ستیزی نیز در بالا تحت عنوان ایدئولوژی نازی و در زیر تحت عنوان **نفی هولوکاست و مسائل مربوط به آن** مورد بحث قرار گرفته است.

1. ماده 17 اعمال نگردید

148. در موارد زیر، با اعمال ماده 17، شکایات به موجب مواد 10، 11 و 14، به عنوان بلحاظ موضوعی مغایر با مواد کنوانسیون رد شد.

149. در پرونده *Pavel Ivanov v. Russia* (dec)، 2007، مالک و سردبیر یک روزنامه به دلیل نوشتن و انتشار مجموعه ای از مقالات که یهودیان را منشاء شر در روسیه معرفی می کرد و خواستار حذف آنها از زندگی اجتماعی بود، محکوم شد. او کل یک گروه قومی را به طراحی یک توطئه علیه مردم روسیه متهم کرد، ایدئولوژی فاشیستی را به رهبری یهود نسبت داد و یهودیان را از حق کرامت ملی محروم نمود. دادگاه استراسبورگ هیچ شکی درباره

مفاد و مقصود آشکار دیدگاه های ضد یهودی خواهان نداشت. چنین حمله ی گسترده و شدید نسبت به یک گروه قومی در واقع حمله علیه ارزش های اساسی کنوانسیون، به ویژه مدارا، صلح اجتماعی و عدم تبعیض صورت گرفت.

150. در پرونده *W.P. and Others v. Poland* (dec)، 2004، خواهان ها از تشکیل انجمن منع شدند. با توجه به اینکه یادداشت انجمن در مورد ادعای آزار و اذیت لهستانی ها توسط اقلیت یهودی و وجود نابرابری در میان آنها می تواند به عنوان احیای یهودی ستیزی تلقی شود، شواهد نیاز به اجرای ماده 17 را توجیه می کند. علاوه بر این، مفاد و مقصود اظهارات خواهان ها در دادگاه استراسبورگ نیز یهود ستیزانه بود.

151. در پرونده *Ayoub and Others v. France*، 2020، دادگاه استراسبورگ هنگام بررسی نهادهای راست افراطی به این نتیجه رسید که دو نفر از آنها نمی توانند ادعای اعمال ماده 11، به دلیل، از جمله ترویج یهودی ستیزی و ویژگی ضد دموکراتیک بودن فعالیت های آنها، نمایند. با اعمال ماده 17، شکایات آنها غیرقابل استماع اعلام شد.

2. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید

152. در پرونده *Behar and Gutman v. Bulgaria*، 2021، خواهان ها، اتباع بلغارستانی با اصالت یهودی، علیه یک سیاستمدار معروف، با این ادعا که اظهارات یهودی ستیزانه او در کتاب هایش، حرمت آنها را نقض کرده و به تبعیض دامن زاده است، اقدام به شکایتی ناموفق کرده بودند. از دیدگاه دادگاه استراسبورگ، اظهارات مورد اعتراض به طرز فجیعی روایت های ضد یهودی کهنه و قدیمی را تکرار کرده بودند، یهودیان را به نسل کشی و بردگی مسیحیان متهم کرده بودند و همچنین هولوکاست را انکار و آن را به عنوان یک داستان ساختگی برای اخاذی مالی تلقی کرده بودند. دادگاه استراسبورگ به موجب رویه قضایی خود بر این نتیجه اشاره کرد که گفتمان ضد یهود به موجب ماده 10، با توجه به ماده 17، مستحق حمایت نبود یا بسیار محدود بود. برخلاف این پیشینه، نمی توان گفت که محاکم داخلی اهمیت نسبی حقوق رقیب را به درستی سنجیده اند: به ویژه، آنها اهمیت قابل توجهی را برای آزادی بیان سیاستمداران قائل بودند، در حایکه ظرفیت اظهارات وی برای انگ زدن به یهودیان به عنوان یک گروه و برانگیختن نفرت و تعصب علیه آنها را کم اهمیت جلوه می دادند. محاکم داخلی با امتناع از اعطای جبران خسارت به خواهان ها در رابطه با کلیشه های بسیار منفی که بر آنها تاثیر می گذارند، به رعایت تعهد مثبت خود به موجب ماده 8، در رابطه با ماده 14، برای پاسخ به تبعیض ناشی از منشاء قومیتی و تضمین احترام به زندگی خصوصی آنها عمل نکرده اند (*Behar and Gutman v. Bulgaria*، 2021، §§ 104-105).

3. عدم استناد به ماده 17

153. در پرونده *Balsyte-Lideikiene v. Lithuania*، در سال 2008، به خواهان که یک ناشر بود به دلیل نشریه ای که حاوی اظهاراتی مبنی بر ترویج ادعاهای ارضی، بیان ناسیونالیسم تهاجمی و اشاره به یهودیان و لهستانی ها به عنوان عاملان جنایات جنگی و نسل کشی علیه لیتوانیایی ها بود، یک اخطار اداری صادر شد. نسخه های فروخته نشده نشریه مصادره شد. دادگاه استراسبورگ نقض ماده 10 را احراز نمود، زیرا اظهارات مورد اعتراض در خصوص برانگیختن نفرت علیه لهستانی ها و یهودیان، به ویژه با توجه به ماهیت حساس مسائل مربوط به اقلیت های ملی و تمامیت ارضی پس از استقلال لیتوانی در سال 1990، می توانست باعث نگرانی جدی مقامات شود (§§ 78-79). بنابراین، دادگاه استراسبورگ به خودی خود موضوع اعمال ماده 17 را مطرح نکرد.

ج. انواع دیگر نفرت قومی

1. ماده 17 اعمال نگردید

154. در پرونده *Association of Citizens Radko and Paunkovski v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*، 2009، انجمن خواهان به دلیل نفی هویت قومی مردم مقدونیه منحل شد. دادگاه استراسبورگ نیازی به اعمال ماده 17 ندید و نقض ماده 11 را احراز نمود، زیرا هیچ مدرک مشخصی وجود نداشت که نشان دهد این انجمن سیاستی را انتخاب کرده که تهدیدی واقعی و قریب الوقوع برای نظم عمومی، جامعه مقدونیه یا دولت باشد.

155. در پرونده *Perincek v. Switzerland* (GC)، 2015، دادگاه استراسبورگ دلیلی برای اعمال ماده 17 در رابطه با اظهارات مورد بحث در خصوص صحت و سقم تبعید و کشتار دسته جمعی ارامنه توسط امپراتوری عثمانی به عنوان نسل کشی ندید. این اظهارات، وقتی به عنوان یک کل و در چارچوب آن خوانده می شود، نمی تواند به عنوان یک دعوت به خشونت، نفرت یا عدم تحمل تلقی شود. به ویژه، خواهان، به عنوان یک

سیاستمدار ترک، نه نسبت به قربانیان ابراز تحقیر کرده بود و نه اصطلاحات توهین آمیز در مورد ارامنه استفاده نموده بود و این زمینه الزاما بطور خودکار تداعی گر دستور کاری نژادپرستانه و ضد دموکراتیک نبود (§§ 233-239). محکومیت کیفری او در سوئیس ناقض ماده 10 تشخیص داده شد.

د. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید

156. در پرونده، *Stomakhin v. Russia*, 2018، دادگاه استراسبورگ از جمله اظهارات خواهان را تجزیه و تحلیل کرد که نشان دهنده سوء استفاده های مختلف به عنوان نمونه و مشخصه همه روس ها و معتقدان ارتدوکس بود. در این رابطه، دادگاه استراسبورگ بطور ضمنی با استناد به ماده 17، اظهار داشت که چنین حملات گسترده ای علیه گروه های قومی و مذهبی با ارزش های اساسی کنوانسیون، به ویژه مدارا، صلح اجتماعی و عدم تبعیض در تضاد است (§§ 120-122). محکومیت خواهان نامتناسب و مغایر با ماده 10 تشخیص داده شد.

ه. عدم استناد به ماده 17

157. در پرونده، *Balsyte-Lideikiene v. Lithuania*, 2008، مجازات اداری که عمدتا به دلیل اظهاراتی که یهودیان و لهستانی ها را به جنایات جنگی و نسل کشی علیه لیتوانیایی ها متهم می کرد، بر ناشر اعمال شده بود، ناقض ماده 10 تشخیص داده نشد. دادگاه استراسبورگ به ماده 17 استناد ننمود.

3. همجنس گرا هراسی

الف. ماده 17 اعمال گردید

158. در پرونده، *Ayoub and Others v. France*, 2020، یکی از انجمن های خواهان نفرت و تبعیض خشونت آمیز نسبت به از جمله همجنس گرایان به نمایش گذاشت. دادگاه استراسبورگ با توجه به ماهیت ضد دموکراتیک فعالیت های آن، ماده 17 را اعمال کرد و شکایت انجمن خواهان مبنی بر انحلال آن را به لحاظ مغایرت موضوعی با مفاد کنوانسیون رد نمود.

ب. ماده 17 اعمال نگردید

159. پرونده، *Lilliendahl v. Iceland* (dec.), 2020، مربوط به محکومیت و جریمه خواهان به دلیل نظرات همجنسگرا هراسی بسیار متعصبانه ای بود که در فضای آنلاین در زمینه بحثی که با تصمیم مقامات محلی برای تقویت آموزش در مورد مسائل دگرباشان جنسی در مدارس جرقه آن زده شده بود. به ویژه، او افراد همجنس گرا را به عنوان "منحرفین جنسی" توصیف کرده و ابراز انزجار کرده است، حتی اگر اظهارات مورد اعتراض معادل "سخنان نفرت آمیز" باشد، به نظر دادگاه استراسبورگ، آن اظهارات به آستانه بالایی برای اعمال ماده 17 نرسیدند. با این حال، دادگاه استراسبورگ برقراری توازن توسط محاکم داخلی را تایید نمود و شکایت خواهان را به موجب ماده 10 به عنوان شکایتی اساسا فاقد مبنای رد نمود.

ج. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید

160. در پرونده، *Molnar v. Romania* (dec.), 2012، دادگاه استراسبورگ به محکومیت خواهان به دلیل توزیع پوسترهایی حاوی پیام هایی که از جمله علیه اقلیت همجنسگرایان بود (برای مثال، رومانی به کودکان نیاز دارد، نه همجنس گرایان) رسیدگی کرد. از نظر دادگاه استراسبورگ، به دلیل ماده 17، خواهان نمی توانست به ماده 10 استناد نماید، زیرا رفتار او با دموکراسی و حقوق بشر ناسازگار بود. این پرونده به عنوان موردی آشکارا فاقد مبنای بی اساس رد شد، زیرا محکومیت خواهان، در هر صورت، ناقض ماده 10 نبود.

د. عدم استناد به ماده 17

161. در پرونده، *Vejdeland and Others v. Sweden*, 2012، دادگاه استراسبورگ محکومیت خواهان را به دلیل گذاشتن اعلامیه های همجنسگرا هراسی در کمد های دانش آموزان در یک دبیرستان بررسی کرد. این اعلامیه ها بیان می کردند که همجنسگرایی یک "گرایش جنسی انحرافی" می باشد که اثر اخلاقی مخرب بر جامعه دارد و مسئول توسعه اچ آی وی و ایدز می باشد. آنها همچنین ادعا کردند که لابی همجنس گرایان سعی کرده است کودک آزاری را کم اهمیت جلوه دهد. از نظر دادگاه استراسبورگ اگرچه اظهارات مورد اعتراض مستقیما ارتکاب اعمال نفرت انگیز را توصیه نمی کرد، با این وجود، آنها ادعاهای جدی و پیش داوری بودند (§§ 54-55). دادگاه استراسبورگ به درخواست خود موضوع اعمال ماده 17

را مطرح نکرد. با این حال، با توجه به سن قابل توجه و حساس دانش آموزان و عدم امکان رد یا پذیرش چنین اعلامیه هایی برای آنها، نقض ماده 10 احراز نگردید (§ 56).

4. نفرت مذهبی

الف. نفرت نسبت به غیر مسلمانان

1. ماده 17 اعمال گردید

162. در پرونده *Belkacem v. Belgium* (dec.), 2017، خواهان از محکومیت کیفری خود به دلیل ویدئوهای موجود در پلتفرم یوتیوب که برای غلبه و استیلا بر غیرمسلمانان، درس عبرت و مبارزه با آنان را می داد، شکایت کرد. از نظر دادگاه استراسبورگ، چنین حمله گسترده و شدیدی که نفرت و خشونت را نسبت به همه غیرمسلمانان دامن می زند، با ارزش های مدارا، صلح اجتماعی و عدم تبعیض ناسازگار بود. به موجب ماده 17، شکایت خواهان به موجب ماده 10، بلحاظ مغایرت موضوعی با مفاد کنوانسیون رد شد.

2. ماده 17 اعمال نگردید

163. در پرونده *Ibragim Ibragimov and Others v. Russia*, 2018، خواهان ها پخش کتاب های مجموعه نور را سفارش داده یا منتشر کردند، تفسیری از قرآن که توسط محقق مشهور مسلمان ترک سعید نوری در نیمه اول قرن بیستم نوشته شده است. این کتاب ها به عنوان ادبیات افراطی اعلام شد و در نتیجه انتشار و توزیع آنها ممنوع شد. دادگاه داخلی متذکر شده بود که یکی از کتاب ها غیرمسلمان را پایین تر از مسلمانان دانسته تا جایی که مسلمانان را "مومنان" و "عادل" و بقیه را "فاسد"، "فیلسوفان"، "سخنگویان بیکار" و "مردان کوچک" توصیف کرده است. این کتاب همچنین اعلام کرد که مسلمان نبودن یک "جنایت بی نهایت بزرگ" است. دادگاه استراسبورگ اعتراض اولیه دولت را به موجب ماده 17 رد کرد و نقض ماده 10 را احراز نمود، زیرا در اظهارات مورد اعتراض نشان داده نشده بود که قادر به تحریک به خشونت، نفرت یا عدم مدارا نیستند. متون سعید نوری به جریان اصلی اسلام میانه رو تعلق داشت، از روابط مداراجویانه و همکاری بین مذاهب حمایت می کرد و با هر گونه استفاده از خشونت مخالف بود. هیچ مدرکی وجود نداشت که این کتاب ها که به 50 زبان ترجمه شده اند، باعث تنش های بین مذهبی یا منجر به پیامدهای مضر، چه رسد به خشونت، در روسیه جاهای دیگر شده باشد، وجود نداشت. آنها به غیر مسلمانان توهین نمی کردند، تمسخر یا تهمت نمی زدند. آنها نه به تبلیغ دینی نادرست تبدیل شدند نه به دنبال تحمیل نمادهای دینی شان یا تصور جامعه ای مبتنی بر احکام دینی بر همه بودند (§§ 116-123).

164. در پرونده *Mammadov v. Azerbaijan* {Committee}, 2020، کتاب هایی از مجموعه رساله نور (که در بالا نیز بحث شد) که در جریان یورش پلیس به یک جلسه مذهبی که در منزل خواهان برگزار می شد، کشف و ضبط شد. مقامات از بازگرداندن کتاب ها به خواهان خودداری کردند به این دلیل که این کتاب ها برخلاف سنت تساهل مذهبی بوده و توزیع آنها نامطلوب بود. دولت با استناد به ماده 17 مدعی شد که این کتاب ها مغایر با ارزش های دموکراتیک می باشد و خواستار از بین بردن این وضعیت شد. دادگاه استراسبورگ از اعمال این ماده امتناع ورزید، علاوه بر این، محاکم داخلی محتوی این کتاب ها را در رابطه با این ادعای خاص بررسی نکرده بودند. با توجه به عدم دخالت خواهان در توزیع متون دینی، مداخله در حقوق وی قانونی نبوده است و این امر خلاف ماده 9 و ماده 1 پروتکل شماره یک کنوانسیون می باشد.

ب. اسلام هراسی

1. ماده 17 اعمال گردید

165. در پرونده *Norwood v. the United Kingdom* (dec.)، خواهان به دلیل پوستری که در پنجره ی آپارتمان خود به نمایش گذاشته بود و حاوی عکسی از برج های دوقلو در آتش، عبارت "اسلام را از بریتانیا بیرون کنید - از مردم بریتانیا محافظت کنید" نمادی از هلال و ستاره در علامت ممنوعیت، محکوم شد. چنین حمله شدید و گسترده ای علیه یک گروه مذهبی، که کل گروه را با یک اقدام تروریستی سنگین مرتبط می کند، با ارزش های اعلام شده و تضمین شده توسط کنوانسیون ناسازگار بود. به موجب ماده 17، آن اقدام از حمایت ماده 10 یا 14 برخوردار نبود. دادگاه استراسبورگ استدلال خواهان مبنی بر نمایش پوسترها در یک منطقه روستایی که بشدت تحت تاثیر تنش های نژادی یا مذهبی قرار نگرفته بود را نادیده گرفت و بنابراین، هیچ مدرکی مبنی بر اینکه یک مسلمان پوستر را دیده باشد وجود نداشت. این دادخواست بلحاظ مغایرت موضوعی با مفاد کنوانسیون رد شد.

166. در پرونده *Ayoub and Others v. France*, 2020، دادگاه استراسبورگ به انحلال انجمن های راست افراطی رسیدگی کرد. مشخص شد که دو مورد از آنها اهداف مبتنی بر نفرت و تبعیض نسبت به از جمله مهاجرین مسلمان را دنبال می کنند. با توجه به ماهیت ضد دموکراتیک فعالیت های آنها و به دلیل ماده 17، شکایات آنها به موجب ماده 11 بلحاظ مغایرت با مفاد کنوانسیون رد شد.

2. ماده 17 اعمال نگردید

167. در پرونده *Soulas and Others v. France*, 2008، خواهان ها، یک نویسنده و ناشران، به دلیل انتشار کتابی در دفاع از ایده جنگ تسخیر مجدد قومی علیه مسلمانانی که ظاهرا از اروپا پیشی گرفته بودند، محکوم شدند. مهاجرین مسلمان به عنوان افرادی جنایتکار سوء استفاده کننده از مزایای رفاهی، مرتکب تجاوز به زنان اروپایی و به طور کلی تحریک به فرانسه هراسی و نژاد پرستی ضد اروپایی معرفی شدند. عبارات مورد مناقشه در کتاب به اندازه کافی جدی نبود که اعمال ماده 17 را توجیه کند (48 §). با این حال، دادگاه استراسبورگ با در نظر گرفتن حاشیه صلاحیت گسترده ای که قرار بود به مقاماتی که با مشکل ادغام اجتماعی مهاجران و تنش هایی که منجر به درگیری های خشونت آمیز بین پلیس و برخی عناصر رادیکال از جمعیت مهاجر می شود، اعطاء شود، نقض ماده 10 را احراز نمود (36-37 §).

3. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید

168. در پرونده *Seurot v. France* (dec.), 2004، خواهان، یک معلم مدرسه، پس از محکومیت خود به دلیل انتشار مقال ای در روزنامه داخلی مدرسه، که بین همه دانش آموزان و والدین آنها توزیع شد، اخراج شد. در این مقاله به "انبوهی از مسلمانان غیرقابل جذب" اشاره شده بود که زیاد شده بودند، هم جا مسجد می ساختند و حجاب تحمیل می کردند. دادگاه استراسبورگ این سوال را مطرح کرد که آیا چنین اظهاراتی نباید به موجب ماده 17 از حمایت ماده 10 حذف شود. دادخواست خواهان در هر صورت آشکارا بی اساس بود. محتوای مسلمان نژادپرستانه مقاله با وظایف و مسئولیت هایی که بر عهده معلمانی می باشد که در نظر دانش آموزان خود نماد اقتدار بودند و قرار بود بازیگرانی در آموزش شهروندی دموکراتیک، ضروری برای مبارزه با نژاد پرستی و بیگانه هراسی باشند، ناسازگار بود.

169. در پرونده *Taglyev and Huseynov v. Azerbaijan*, 2019، خواهان ها به دلیل تحریک به نفرت مذهبی در مقاله ای در انتقاد از اسلام و از جمله اظهارات زیر "اخلاق در اسلام یک شعبه بازی است"، "در مقایسه با عیسی مسیح.. حضرت محمد به سادگی موجودی ترسناک است"، به زندان محکوم شدند. دادگاه استراسبورگ در اظهارات مورد اعتراض که خواستار اعمال ماده 17 بودند چیزی ندید و دریافت که محومیت خواهان ناقض ماده 10 می باشد.

4. عدم استناد به ماده 17

170. در پرونده *Le Pen v. France* (dec.), 2010، خواهان، رئیس سابق حزب جبهه ملی فرانسه، به دلیل اظهاراتی که رشد سریع جامعه مسلمانان را به عنوان یک تهدید موجود برای حیثیت و امنیت مردم فرانسه معرفی می کرد، محکوم شد. به نظر دادگاه استراسبورگ، اظهارات مورد اعتراض، به ویژه در پس زمینه روند پرتنش ادغام مهاجران در فرانسه احتمالا باعث ایجاد احساس طرد و خصومت می شود. با این حال، این دادگاه لازم ندید که موضوع اعمال ماده 17 در پرونده *Taganrog LRO and Others v. Russia*, 2022، را صرفا با نظر خود مطرح کند و این پرونده را به عنوان دادخواستی آشکارا بی اساس رد کرد.

ج. سایر اشکال نفرت مذهبی

171. پرونده *Church of Scientology Moscow and Others v. Russia*, (کمیته)، 2021، مربوط به ادبیات ساینتولوژی به موجب قانون ضد افراط گرایی بود. دادگاه استراسبورگ از اعمال ماده 17 خودداری کرد، بدلیل فقدان شواهدی مبنی بر اینکه متون مورد اعتراض به افراد خارج از جامعه ساینتولوژی توهین، تمسخر یا تهمت بزند، یا اینکه آنها از اصطلاحات توهین آمیز در مورد آنها یا در مورد مسائلی که از نظر آنها مقدس است استفاده کنند. دادگاه استراسبورگ همچنین به نقض ماده 10 در پرتو ماده 9 نتیجه گرفت و تحلیل دادگاه های داخلی از ادبیات مذکور را از جهات مختلف ناقص دانست (59-61 §).

172. در همین راستا، دادگاه استراسبورگ دریافت که ماده 17 در پرونده *Taganrog LRO and Others v. Russia*, 2022، کاربرد ندارد، پرونده ای که مربوط به انحلال اجباری سازمان های مذهبی محلی شاهدان یهوه و ممنوعیت انتشارات آنها بر اساس همان قانون بود. دادگاه استراسبورگ در نهایت به نقض های متعدد مواد 9، 10 و 11 پی برد (235 و 200-201، 193، 156-157، 141 §).

د. نفی هولوکاست و مسائل مربوط به آن

173. دادگاه استراسبورگ و کمیسیون اروپایی حقوق بشر همواره نفی هولوکاست را تحریک به نفرت یا عدم مدارا فرض کرده اند. به ویژه، توجیه انکار آن به عنوان یک جرم کیفری نه در این است که این یک واقعیت تاریخی آشکارا اثبات شده است، بلکه در این است که با توجه به زمینه تاریخی در کشورهای مربوطه، انکار آن حتی اگر به موجب پژوهشی بی طرفانه باشد، باز هم می بایست بطور ضمنی به عنوان یک ایدئولوژی ضد دموکراتیک و یهودستیزانه در نظر گرفته شود (Perincek v. Switzerland {GC}, 2015, §§ 234 و 243).

174. در پرونده راجع به انکار هولوکاست، خواه دادگاه استراسبورگ ماده 17 را مستقیماً اعمال کند و شکایتی را بلحاظ موضوعی مغایر با مفاد کنوانسیون اعلام کند، یا در عوض ماده 10 را قابل اعمال تشخیص دهد، استناد به ماده 17 در مرحله بعدی که ضرورت مداخله ادعایی را بررسی کند، تصمیم بر اساس مورد به مورد گرفته می شود و به تمام شرایط هر مورد منحصر بستگی دارد (Pastors v. Germany, 2019, § 37).

1. ماده 17 اعمال گردید

175. در پرونده (Garaudy v. France (dec.), 2003)، خواهان به دلیل کتاب خود که در آن وجود اتاق های گاز را انکار کرد، نابودی سیستماتیک و گسترده یهودیان را "ساختگی" و هولوکاست را "افسانه" توصیف نمود، تصویر آنها را تجارت شواخ یا ایجاد ابهام برای اغراض سیاسی نامید، و تعداد قربانیان یهودی و علت مرگ آنها را مورد مناقشه قرار داده بود، متحمل مسئولیت کیفری شد. علاوه بر این، او این جنایات را با مقایسه آنها با اعمالی که متحدها را به خاطر آنها مقصر دانست و مشروعیت واقعیات هولوکاست را زیر سوال برد و اقدامات دادگاه نورنبرگ را تضعیف کرد، بی اهمیت جلوه داد. از نظر دادگاه استراسبورگ، محتوای اصلی و مقصود کلی کتاب خواهان و در نتیجه هدف آن، بطور مشخص تجدیدنظرطلبانه بود و بنابراین، در تضاد با ارزش های بنیادین کنوانسیون، یعنی عدالت و صلح بود. انکار واقعیت جنایات علیه بشریت، مانند هولوکاست، با هدف بازسازی رژیم ناسیونال سوسیالیستی و متهم کردن خود قربانیان به جعل تاریخ بود. بنابراین، چنین انکاری یکی از جدی ترین اشکال افتراهای نژادی یهودیان و تحریک به نفرت از آنها بود. به موجب ماده 17، شکایت خواهان بر اساس ماده 10، بلحاظ موضوعی مغایر با مفاد کنوانسیون اعلام شد. تا آنجا که محکومیت خواهان به انتقاد وی از دولت اسرائیل و جامعه یهودی نیز مربوط می شد، این بخش از شکایت آشکارا بی اساس بود؛ او خود را به چنین انتقادی محدود نکرده بود، بلکه در واقع یک هدف نژادپرستانه اثبات شده را دنبال می کرد.

176. در پرونده (Witzsch v. Germany (no. 2) (dec.), 2005)، خواهان به دلیل اظهارات خود، خطاب به یک مورخ مشهور در نامه ای خصوصی محکوم شد. او به خودی خود نه هولوکاست را انکار کرده بود و نه وجود اتاق های گاز را، با این حال، شرایط و اوضاع و احوال به همان اندازه مهم و ثابت شده ی مانند هولوکاست را انکار کرده بود، به عبارتی اینکه هیتلر و حزب ناسیونال سوسیالیست کشتار دسته جمعی یهودیان را برنامه ریزی، آغاز و سازماندهی کرده بودند را تبلیغاتی دروغین دانست. از نظر دادگاه استراسبورگ چنین اظهاراتی نشان دهنده تحقیر خواهان نسبت به قربانیان هولوکاست بود. این واقعیت که این اظهارات در یک نامه خصوصی و نه در نزد تعداد زیادی مخاطب بیان شده اند، بی ربط تشخیص داده شد. با اعمال ماده 17، این شکایت بر اساس ماده 10 به دلیل موضوعی مغایر با مفاد کنوانسیون رد شد.

177. در پرونده (M'Bala M'Bala v. France (dec.), 2015)، خواهان، یک کمترین که در فعالیت های سیاسی مشارکت می کرد، به دلیل نمایش خود، که در طی آن از تماشاگران خواست تا مهمان خود را که یک دانشگاهی و مشهور به عقاید منفی گرایانه اش بود، از صمیم قلب تشویق کنند، محکوم شد. خواهان سپس از بازیگری که با توصیف وی جامه ای از نور به تن داشت - یک جفت پیژامه راه راه که یادآور لباس پاره و مندرس اخراج شدگان یهودی بود، با یک ستاره دوخته شده با کلمه "یهود"، بروی آن، از وی (بازیگر) خواست تا به آن دانشگاهی جایزه ای برای "تکرار نشدن و وقاحت" اعطا کند. این جایزه به شکل شمعدان سه شاخه (شمعدان هفت شاخه نمادی از دین یهود است)، با یک سیب بروی تاج هر شاخه بود. حال، با توجه به وضعیت و ظاهر خاص داده شده به مهمان و تصویر تحقیرآمیز قربانیان تبعیدی در مواجهه با مردی که نابودی آنها را انکار کرده بود، دادگاه استراسبورگ شاهد نمایش نفرت و یهودی ستیزی و حمایت از انکار هولوکاست بود. علاوه بر این، خواهان از نظرات میهمان خود فاصله نگرفته بود، مهمانی که با توصیف "تاییدکنندگان"، یعنی کسانی که او را یک منکر نامیده بودند، حقایق تاریخی کاملاً اثبات شده را در همان وضعیتی قرار داده بود که با ارزش های بنیادی کنوانسیون یعنی عدالت و صلح مغایرت داشت. دعوت و خواستن از این مهمان برای دادن املائی متفاوت به کلمه "تاییدکنندگان"، آشکارا به دنبال این بود که از طریق بازی با کلمات، مخاطبان را تحریک کند که طرفداران این حقیقت تاریخی را ناشی از انگیزه های "صهیونیستی" (صهیونیست ها) بدانند، و این یک طرز فکر رایج در میان نفی کنندگان می باشد. علاوه بر این، توصیف لباس اردوگاه کار اجباری به عنوان ردای از نور، حداقل، نشان دهنده تحقیر قربانیان هولوکاست توسط خواهان می باشد (§§ 36-38). نمایش وقیحانه و پسر و صدای یک وضعیت نفرت انگیز و ضد یهودی که به عنوان یک اثر هنری جلوه می کرد را نمی توان با شکلی از سرگرمی هر چند از روی طنز یا تحریک آمیز، که به

موجب ماده 10 مورد حمایت واقع می شود، تشبیه نمود. این خطرناک و حمله ای شدید و تمام عیار بود، بنابراین، موجب اعمال ماده 17 گردید (§§ 40-39). این دادخواست به دلیل مغایرت بلحاظ موضوعی با مفاد کنوانسیون، رد شد.

2. ماده 17 اعمال نگردید

178. در پرونده *Lehideux and Isorni v. France*, 1998، دادگاه استراسبورگ هیچ دلیلی برای اعمال ماده 17 در رابطه با نشریه ای که گزارشی مثبت راجع به مارشال پتن، رئیس دولت ویشی فرانسه در سال های 1940-1944، ضمن نادیده گرفتن مسئولیت وی برای تبعید هزاران یهودی به اردوگاه های مرگ ارائه می دهد، نیافت. بدون کم ارزش جلوه دادن اهمیت هر گونه تلاش برای پرده برداری از این حقایق، دادگاه استراسبورگ بر این باور است که چنین اقدامی از سوی این نشریه در نادیده گرفتن مسئولیت مارشال پتن در چنین رویدادی را می بایست در پرتو تعدادی دیگر از شرایط و اوضاع و احوال این پرونده مورد ارزیابی قرار داد (§ 54). محکومیت کیفری خواهان ها در نهایت مغایر با ماده 10 تشخیص داده شد.

3. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید

179. کمیسیون اروپایی حقوق بشر به تعدادی از پرونده های راجع به انکار هولوکاست به موجب مفاد ماده 10 کنوانسیون رسیدگی کرد. در آن پرونده ها، با اظهاراتی مواجه شد که تقریباً همیشه از سوی افرادی که مدعی داشتن دیدگاه هایی مانند دیدگاه های نازی ها یا مرتبط با جنبش های الهام گرفته از نازی ها می باشند، سرچشمه می گرفت که واقعیت آزار و شکنجه و نابودی میلیون ها یهودی تحت رژیم نازی را مورد تردید قرار می داد، ادعا کرد که هولوکاست یک دروغ بوده، به عنوان وسیله ای برای اخذی سیاسی طرح ریزی شده، وجود اردوگاه های کار اجباری را انکار کرد یا آن را توجیه کرد؛ یا ادعا می کردند که اتاق های گاز در آن اردوگاه ها هرگز وجود نداشته است یا اینکه تعداد افراد کشته شده در آنها بسیار اغراق آمیز و از نظر فنی غیرممکن است. کمیسیون اروپایی حقوق بشر که مکرراً به تجربه تاریخی کشورهای مربوطه اشاره می کند، چنین اظهاراتی را به عنوان حمله به جامعه یهودی توصیف می کند که در تضاد با عدالت و صلح است و تبعیض نژادی و مذهبی را بیشتر منعکس می کند. این کمیسیون از ماده 17 برای تقویت نتیجه گیری خود مبنی بر اینکه مداخلات مورد شکایت از محکومیت های کیفری، توقیف نشریات، اخراج از خدمت سربازی، الزام تحمیل شده بر یک حزب سیاسی بمنظور جلوگیری از بیانیه های مورد انراض در یک کنفرانس، در یک جامعه دموکراتیک ضروری می باشد، استفاده کرد. این دادخواست به عنوان تقاضایی آشکارا فاقد مبنا رد شد (*H, W., P. and K. v. Austria*, 1989; *F.P. v. Germany*, 1993; *Ochensberger v.*) *Austria*, 1994; *Walendy v. Germany*, 1995; *Remer v. Germany*, 1995; *Honsik v. Austria*, 1995; *Nationaldemokratische Partei Deutschlands Bezirksverband Munchen-Oberayern v. Germany*, 1995; *Rebhandl v. Austria*, 1996; *Marais v. France*, 1996; *D.I v. Germany*, 1996; and *Nachtman v. Austria*, 1998).

180. دادگاه استراسبورگ در پرونده *witzsch v. Germany* (dec), 1999، با استناد به ماده 17 برای اعلام آشکارا بی اساس بودن تقاضای خواهان در رابطه با محکومیت وی برای انکار وجود اتاق های گاز و کشتار دسته جمعی در آن، از همین رویکرد پیروی کرد.

181. در پرونده *Gollnisch v. France* (dec), 2011، خواهان، یک سیاستمدار دست راستی و یک استاد دانشگاه، به دلیل ابراز این نظر در یک کنفرانس مطبوعاتی مبنی بر اینکه اتاق های گاز در اردوگاه های کار اجباری و تعداد کشته شدگان در آن موضوعاتی هستند که مورخان می بایست آزادانه در مورد آن بحث کنند، به مدت پنج سال از وظایف آموزشی و پژوهشی در دانشگاه تعلیق شد. دادگاه استراسبورگ پس از یادآوری رویه قضایی خود راجع به ماده 17 در این خصوص، دادخواست خواهان را به موجب ماده 10 بعنوان شکایتی آشکارا فاقد مبنا رد کرد. خواهان را نمی توان در این خصوص ناآگاه دانست که اظهاراتش راجع به میزان قتل و عام یهودیان در طول جنگ جهانی دوم می تواند تردید ایجاد کند، بویژه در زمینه مباحث ناشایستی که به دلیل دیدگاه های نفی گرایانه و نژادپرستانه ای بوسیله برخی کادر آموزشی مورد دفاع واقع شد. مشارکت احتمالی او در گفتمان نفی گرایانه و بی نظمی ناشی از آن در دانشگاه با وظایف و مسئولیت های وی به عنوان معلم ناسازگار بود.

182. در پرونده *William v. Germany* (dec.), 2019، خواهان، یک اسقف کاتولیک، به دلیل اظهارات مصاحبه خود مبنی بر انکار وجود اتاق های گاز و کشتن یهودیان در آن و کم اهمیت جلوه دادن تعداد یهودیانی که در اردوگاه های کار اجباری نازی ها کشته شده بودند، محکوم شد. این مصاحبه در آلمان با یک شبکه تلویزیونی سوئد انجام شد. علیرغم آگاهی از این موضوع که اظهارات وی در آلمان مشمول مسئولیت کیفری بوده و می تواند توجه خاصی را در آنجا به خود جلب کند، خواهان با تلویزیون سوئد در مورد هر گونه ممنوعیت یا محدودیت استفاده از مصاحبه ضبط شده توافق خاصی نداشت و در واقع، این مصاحبه از طریق تلویزیون ماهواره ای یا اینترنت قابل مشاهده بود. دادگاه استراسبورگ با استناد به ماده 17، این دادخواست را آشکارا بی اساس و فاقد مبنا دانست و آن را رد کرد. از نظر این دادگاه، این واقعیت که خواهان در پی استفاده از حق آزادی بیان

خود با هدف ترویج ایده های مغایر با متن و روح کنوانسیون بوده است، به هنگام ارزیابی ضرورت اقدام مورد مداخله بر اساس ماده 10 سنگینی می کند (§§ 26-27).

183. در پرونده *Pastors v. Germany*, 2019، خواهان، که در آن زمان عضو پارلمان بود، آلمانی‌ها در معرض «سبلی از انتقاد و دروغ‌های تبلیغاتی» و «تصورات راجع به آشویتس» قرار گرفته بودند. از آنجایی که بخش‌های زیادی از سخنان او بر اساس قوانین کیفری موضوعی را مطرح نکرده بود، دادگاه‌های داخلی دریافتند که او انکار مشروط هولوکاست را مانند «زهر در یک لیوان آب به امید اینکه فوراً تشخیص داده نشود» در سخنان خود وارد کرده بود. در حالی که اهانتی که خواهان به قربانیان هولوکاست نشان داده بود به نفع اعمال مستقیم ماده 17 بود، دادگاه استراسبورگ ترجیح داد ماهیت شکایت خواهان را طبق ماده 10 بررسی کند، زیرا مداخله در حق آزادی بیان در زمانی که مربوط به اظهارات نمایندگان منتخب در پارلمان باشد، مستلزم دقیق‌ترین بررسی می باشد. دادگاه استراسبورگ به این واقعیت اهمیت اساسی داد که خواهان سخنانی خود را از قبل برنامه ریزی کرده بود و عمداً برای رساندن پیام خود به ابهام متوسل شد. بنابراین، ماده 17 نقش مهمی ایفا می کرد، زیرا خواهان تلاش کرده بود از حق خود برای آزادی بیان با هدف ترویج ایده های مغایر با متن و روح کنوانسیون استفاده کند و این رویکرد خواهان به هنگام ارزیابی ضرورت اقدام مورد مداخله اهمیت زیادی داشت. دادخواست خواهان در نهایت طبق ماده 10 کنوانسیون، به عنوان تقاضایی آشکارا بی اساس و فاقد مبنا رد شد.

184. در پرونده *Bonnet v. France* (dec.)، 2022، دادگاه محکومیت خواهان را پس از انتشار یک نقاشی در اینترنت، همراه با عنوان "مورخین همه در دریا" و نمایانگر چهره چارلی چاپلین در مقابل ستاره‌های از دیوید که سؤال می‌پرسد «شوا کجایی؟»، و پاسخ در تعدادی کلمات نامفهوم، «اینجا»، «اونجا» و «اینجا هم» داده می‌شود، که در کنار نقاشی‌هایی که صابون، یک آب‌آژور، یک کفش بدون بند و کلاه گیس را به تصویر می‌کشند، قرار داده شده بود، بررسی کرد. در حالی که دادگاه استراسبورگ به ماده 17 اشاره کرد، دریافت که تقاضای خواهان طبق ماده 10، در هر صورت، آشکارا بی اساس است. به نظر دادگاه استراسبورگ، محاکم داخلی دلایل مناسب و کافی برای نتیجه‌گیری خود ارائه کرده بودند که کارتون توهین آمیز مستقیماً جامعه یهودی را هدف قرار داده است. استفاده از نمادهایی که به طور غیرقابل انکاری به نابودی یهودیان اشاره می‌کرد و این سؤال که «شوا کجایی؟» به دنبال تمسخر آن واقعه تاریخی و ایجاد تردید در واقعیت آن بود. بنابراین، حتی اگر ماده 10 اعمال می‌شد، این کارتون در دسته ای قرار می‌گرفت که به موجب این ماده از حمایت کمتری برخوردار می‌شد.

4. عدم استناد به ماده 17

185. در پرونده های اولیه مربوط به انکار هولوکاست، کمیسیون اروپایی حقوق بشر به ماده 17 اشاره نکرد (*X. v. Germany*, Commission decision, 1983; *T. v. Belgium*, Commission decision, 1982).

186. دادگاه استراسبورگ در پرونده‌هایی که اشاره ای به هولوکاست، که شامل انکار آن نباشد، نشده بود، به ماده 17 استناد نکرد.

187. در پرونده *Hoffer and Annen v. Germany*، 2011، خواهان‌ها، فعالان ضد سقط جنین، به دلیل جزوه‌هایشان که یک پزشک را هدف قرار می‌داد و حاوی عبارت "آن زمان: هولوکاست، امروز: کودک کشی" بود، به افترا محکوم شدند. خواهان‌ها با قرار دادن فعالیت قانونی انجام شده توسط پزشک در سطح یک قتل عام ارتكابی در جریان هولوکاست، حقوق شخصیتی وی را به شدت زیر پا گذاشته بودند. دادگاه استراسبورگ نیازی به ارجاع به ماده 17 ندید و با توجه به زمینه خاص گذشته آلمان، نقض ماده 10 را احراز نمود.

188. در پرونده *PETA Deutschland v. Germany*، 2012، دادگاه استراسبورگ به یک دستور موقت حقوقی رسیدگی کرد که یک انجمن حقوق حیوانات را از توزیع پوسترهایی که عکس زندانیان اردوگاه کار اجباری را در کنار تصاویر حیوانات در انبارهای انبوه، تحت عناوین «تحقیق نهایی»، و «اگر حیوانات مورد اهمیت واقع شوند، همه نازی می‌شوند»، نشان می‌داد، منع می‌کرد. " حال، حتی چنانچه کمپین پوستر مورد نظر به دنبال تحقیر زندانیان اردوگاه کار اجباری به تصویر کشیده نباشد، با این وجود، این اقدام کمپین، زندانیان اردوگاه کار اجباری در همان سطح حیوانات قرار داده بود و رنج آنها را در نتیجه به منظور حمایت از حیوانات پیش پا افتاده دانسته و مورد سوء استفاده قرار داده بود، از این رو، دادگاه استراسبورگ به ماده 17 استناد نکرد و اعلام کرد که دستور موقت مورد اعتراض ناقض ماده 10 نیست.

د. بحث های تاریخی

1. ماده 17 اعمال نگردید

189. در پرونده *Lehideux and Isorni v. France*، 1998، خواهان ها به دلیل انتشار ستایش بی حد و حصر از مارشال پتن، رئیس دولت ویشی فرانسه در سالهای 1940-1944، در حالی که از ذکر همکاری وی با آلمان نازی که بخاطر آن در سال 1945 به اعدام محکوم شده بود، خودداری کردند، محکوم شدند. از نظر دادگاه استراسبورگ، اعمال ماده 17 (بند 58) مناسب نبود. با توجه به استدلال خواهان ها در مورد بازی دوگانه پتن که ظاهراً برای فرانسوی ها سودمند است، این نکته به مقوله حقایق تاریخی کاملاً اثبات شده - مانند هولوکاست - تعلق نداشت که رد یا اصلاح آن توسط ماده 17 از حمایت ماده 10 حذف می‌شد (§ 47). علاوه بر این، آنها صریحاً مخالفت خود را با "جنایات و آزار و اذیت نازی ها" اعلام کرده بودند (§ 53). با توجه به نادیده گرفتن و غفلت آنها در مورد مسئولیت مارشال پتن برای تبعید هزاران یهودی در فرانسه به اردوگاه های مرگ، جدیت آن حقایق بر شدت هر تلاشی برای کشیدن پرده بر سر آنها افزود. با این حال، با توجه به سپری شدن چهل سال از آن رویدادها و مشروعیت هدف خواهان ها، یعنی تضمین محاکمه مجدد پتن، محکومیت آنها در راستای نقض ماده 10، نامتناسب بوده است (بند 53-56).

190. در پرونده *Fatullayev v. Azerbaijan*، در سال 2010، خواهان، یک روزنامه نگار، به دلیل اظهاراتش در مورد قتل عام خوجالی، که در طول جنگ در قره باغ کوهستانی رخ داده بود، به حبس محکوم شد. در حالی که بر اساس روایت عموماً پذیرفته شده - صدها غیرنظامی آذربایجانی توسط نیروهای مسلح ارمنستان با کمک همکاری اطلاعاتی ارتش روسیه کشته شدند - خواهان استدلال کرد که برخی از جنگجویان آذربایجانی ممکن است برخی از قربانیان را کشته باشند و اجساد آنها را مثله کرده باشند و آنها همچنین ممکن است با اجازه ندادن به پناهجویان جهت استفاده از راهروی فرار مسئول قصور در جلوگیری از خونریزی در مقیاس وسیع باشند. دادگاه استراسبورگ ماده 17 را اعمال نکرد، زیرا پرونده مورد بحث به نفی یا تجدید نظر در حقایق تاریخی محرز مانند هولوکاست (§ 81) مربوط نمی شد. خواهان برای انکار واقعیت کشتارهای دسته جمعی، تبرئه کسانی که عموماً به عنوان مجرم شناخته می شدند، برای کاهش مسئولیت مرتبط آنها یا نسبت به تأیید اقدامات آنها تلاش نکرده بود. او همچنین به دنبال اهانت یا تحقیر قربانیان خوجالی نبوده است، زیرا در شدت رنجی که بر آنها تحمیل شده بود تردید داشت (§§ 81 و 98). دادگاه استراسبورگ در نهایت نقض ماده 10 را احراز نمود، زیرا به طور قانع کننده ای اثبات نشده بود که اظهارات مورد اعتراض نسبت به افراد خاصی که به عنوان مدعی خصوصی در پرونده خواهان عمل می کنند، افتراآمیز هستند. علاوه بر این، صدور حکم زندان برای یک جرم مطبوعاتی تنها در شرایط استثنایی با آزادی بیان روزنامه نگاران سازگار است، چرا که مثلاً در موارد راجع به سخنان نفرت انگیز یا تحریک به خشونت این چنین است (§ 103).

191. پرونده *Perinçek v. Switzerland* [GC]، در سال 2015، مربوط به محکومیت کیفری یک سیاستمدار ترک به دلیل بیان علنی این دیدگاه، در سوئیس، مبنی بر اینکه تبعیدهای دسته جمعی و قتل عام ارمنه در امپراتوری عثمانی در اوایل قرن 20 میلادی به معنای نسل کشی نبوده و اینکه ادعای نسل کشی ارمنه یک "دروغ بین المللی" است که توسط "امپریالیست ها" ساخته و پرداخته شده بود. دادگاه استراسبورگ با احراز نقض ماده 10، هیچ دلیلی برای اعمال ماده 17 ندید. اولاً، اظهارات خواهان، که به طور کلی تعبیر شده و در زمینه و بستری بلاواسطه و گسترده تر قرار داده شده را نمی توان به عنوان نوعی تحریک به نفرت، خشونت یا عدم تحمل ارمنه تلقی نمود. او نسبت به قربانیان ابراز تحقیر یا نفرت نکرده بود، ارمنی ها را دروغگو خطاب نمی کرد، از اصطلاحات توهین آمیز در مورد آنها استفاده نمی کرد، یا سعی در کلیشه سازی نسبت به آنها نداشت (§ 246). او همچنین شدت آن وقایع غم انگیز را نسبی نکرده یا آنها را به عنوان حق معرفی نکرده است (§ 240). ثانیاً، علیرغم اهمیت فوق العاده ای که جامعه ارمنی برای توصیف آن وقایع به عنوان نسل کشی قائل است، دادگاه استراسبورگ نمی تواند بپذیرد که اظهارات خواهان، که متوجه «امپریالیست ها» شده بود، به حیثیت و کرامت قربانیان و نوادگان آنها به دلیل ضرورت انجام اقدامات حقوق کیفری در سوئیس، به ویژه با توجه به تأثیر نسبتاً محدود آنها و گذشت 90 سال از آن رویدادها، آسیب می رساند (§§ 250، 252 و 254). ثالثاً، برخلاف پرونده های مربوط به انکار هولوکاست، هیچ ارتباط مستقیمی بین سوئیس و کشتارهای مورد اعتراض وجود نداشت، و این زمینه مستلزم دستور کاری فرضی و خودکار بطور نژادپرستانه و ضد دموکراتیک نبود. همچنین مبنایی برای استنباط چنین دستور کاری یا انتظار اختلاف نظری جدی بین ترک ها و ارمنه در سوئیس به این دلیل وجود نداشت (§§ 234 و 243-244).

2. ماده 17 به عنوان ابزار تفسیر اعمال گردید

192. در پرونده *Chauvy and Others v. France*، در سال 2004، خواهان ها به دلیل نوشتن و انتشار کتابی که در مجموع، از طریق کنایه نشان می داد که برخی از اعضای مهم جنبش مقاومت در فرانسه که در طول جنگ جهانی دوم به رهبر خود خیانت کرده بودند و در نتیجه مسئول دستگیری، رنج و مرگ او بودند، به افترا عمومی محکوم شدند. دادگاه استراسبورگ نیازی به اعمال ماده 17 ندید، زیرا این موضوع مورد بحث به

راهنمایی بر ماده 17 کنوانسیون _ منع سوء استفاده از حق ها

مقوله حقایق تاریخی اثبات شده مانند هولوکاست تعلق نداشت. با این حال، مداخله مورد شکایت با ماده 10 مطابقت داشت، زیرا نویسنده قواعد اساسی روش تاریخی را در این کتاب رعایت نکرده بود و به ویژه، کنایه های تند زده بود (§§ 77-80).

ضمیمه

ماده 17 نسبت به گروهها و افراد اعمال می گردد - مروری بر کاربرد آن در ارتباط با سایر قوانین و مقررات کنوانسیون

سایر مقررات کنوانسیون	ماده 17 قابل اعمال نمی باشد	ماده 17 مستقیماً اعمال می گردد	ماده 17 اعمال نمی گرد	ماده 17 صراحتاً یا بطور کلی استناد می شود
ماده 5	Lawless v. Ireland (no.3)			
ماده 6	Lawless v. Ireland (no.3) Varela Geis v. Spain Marini v. Albania Hizb ut-Tahrir and Others v. Germany (dec.)			
ماده 7	Ould Dah v. France (dec.)			
ماده 8				Budinova and Chaprazov v. Bulgaria Behar and Gutman v. Bulgaria
ماده 9		Hizb ut-Tahrir and Others v. Germany (dec.) Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia German Communist Party (KPD) v. Germany, Commission decision Vasilyev and Others v. Russia [Committee	Mammadov v. Azerbaijan (Committee) Taganrog LRO and Others v. Russia	Karatas and Sari v. France, Commission decision
ماده 10		Pavel Ivanov v. Russia (dec.) Belkacem v. Belgium	Palusinski v. Poland (dec.) Rubins v. Latvia	Stomakhin v. Russia Purcell and Others v. Ireland, Commission decision

راهنمایی بر ماده 17 کنوانسیون - منع سوء استفاده از حق ها

ماده 17 قابل اعمال نمی باشد	ماده 17 مستقیماً اعمال می گردد	ماده 17 اعمال نمی گردد	ماده 17 صراحتاً یا بطور کلی استناد می شود	سایر مقررات کنوانسیون
<p>Karatas and Sari v. France, Commission decision Gündüz v. Turkey (dec.) Kaptan v. Switzerland (dec.) Fáber v. Hungary Jersild v. Denmark R.L. v. Switzerland (dec.) Molnar v. Romania (dec.) Seurot v. France (dec.) Chauvy and Others v. France Witzsch v. Germany (dec.) Gollnisch v. France (dec.) Williamson v. Germany (dec.) Šimunić v. Croatia (dec.) Pastörs v. Germany Tagiyev and Huseynov v. Azerbaijan Atamanchuk v. Russia Kilin v. Russia Bonnet v. France (dec.) Teslenko and Others v. Russia Kühnen v. Germany, Commission decision X. v. Austria, Commission decision H, W., P. and K. v. Austria, Commission decision Ochensberger v. Austria, Commission decision Schimanek v. Austria (dec.) F.P. v. Germany, Commission decision Walendy v. Germany, Commission decision Remer v. Germany, Commission decision Honsik v. Austria, Commission decision</p>	<p>Open Door and Dublin Well Woman v. Ireland Leroy v. France Orban and Others v. France Stern Taulats and Roura Capellera v. Spain Bingöl v. Turkey Vajnai v. Hungary Fratanoló v. Hungary De Becker v. Belgium, Commission's report Féret v. Belgium Perinçek v. Switzerland [GC] Ibragim Ibragimov and Others v. Russia Soulas and Others v. France Lehideux and Isorni v. France Fatullayev v. Azerbaijan Ifandiev v. Bulgaria [Committee] Lilliendahl v. Iceland (dec.) Church of Scientology Moscow and Others v. Russia [Committee] Wojczuk v. Poland Tepljakov v. Estonia [Committee] Z.B. v. France Mukhin v. Russia Taganrog LRO and Others v. Russia</p>	<p>M'Bala M'Bala v. France (dec.) Hizb ut-Tahrir and Others v. Germany (dec.) Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia German Communist Party (KPD) v. Germany, Commission decision Norwood v. the United Kingdom (dec.) Garaudy v. France (dec.) Glimmerveen and Hagenbeek v. the Netherlands, Commission decision Witzsch v. Germany (no. 2) (dec.) Roj TV A/S v. Denmark (dec.) Romanov v. Ukraine [Committee] Vasilyev and Others v. Russia [Committee]</p>		

راهنمایی بر ماده 17 کنوانسیون _ منع سوء استفاده از حق ها

سایر مقررات کنوانسیون				
ماده 17 قابل اعمال نمی باشد				
ماده 17 مستقیماً اعمال می گردد				
ماده 17 اعمال نمی گردد				
ماده 17 صراحتاً یا بطور کلی استناد می شود				
Deutschlands Bezirksverband München-Oberbayern v. Germany, Commission decision, Rebhandl v. Austria Marais v. France, Commission decision D.I. v. Germany, Commission, decision Nachtmann v. Austria, Commission decision Katamadze v. Georgia (dec.)				
Herri Batasuna and Batasuna v. Spain Karatas and Sari v. France, Commission decision Refah Partisi (the Welfare Party) and Others v. Turkey [GC] Ayoub and Others v. France	United Communist Party of Turkey and Others v. Turkey Socialist Party and Others v. Turkey Freedom and Democracy Party (ÖZDEP) v. Turkey [GC] Sidiropoulos and Others v. Greece Association of Citizens "Radko" and Paunkovski v. the former Yugoslav Republic of Macedonia Partidul Comunistilor (Nepeceristi) and Ungureanu v. Romania Vona v. Hungary Ekrem Can and Others v. Turkey Taganrog LRO and Others v. Russia	Hizb ut-Tahrir and Others v. Germany (dec.) Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia W.P. and Others v. Poland (dec.) German Communist Party (KPD) v. Germany, Commission decision Vasilyev and Others v. Russia [Committee] Ayoub and Others v. France		ماده 11
		Hizb ut-Tahrir and Others v. Germany (dec.)		ماده 13
H, W., P. and K. v. Austria, Commission decision Budinova and Chaprazov v. Bulgaria Behar and Gutman v. Bulgaria		Pavel Ivanov v. Russia (dec.) Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia Hizb ut-Tahrir and		ماده 14

راهنمایی بر ماده 17 کنوانسیون - منع سوء استفاده از حق ها

سایر مقررات کنوانسیون				
ماده 17 قابل اعمال نمی باشد ماده 17 مستقیماً اعمال می گردد ماده 17 اعمال نمی گردد ماده 17 صراحتاً یا بطور کلی استناد می شود				
		Others v. Germany (dec.) Norwood v. the United Kingdom (dec.) W.P. and Others v. Poland (dec.) Vasilyev and Others v. Russia [Committee]		
Koch v. Poland (dec.) Zambrano v. France (dec.)				پاراگراف سوم ماده 35 - سوء استفاده از حق دادخواست فردی
Hizb ut-Tahrir and Others v. Germany (dec.)				ماده یک پروتکل شماره 1
Ždanoka v. Latvia [GC]	Paksas v. Lithuania [GC]	Glimmerveen and Hagenbeek v. the Netherlands, Commission decision		ماده سه پروتکل شماره 1

فهرست پرونده های مورد استناد

رویه قضایی مورد استناد در این کتابچه راهنما به احکام یا تصمیمات صادره توسط دادگاه استراسبورگ و به تصمیمات یا گزارش های کمیسیون اروپایی حقوق بشر ("کمیسیون") اشاره دارد. مگر اینکه خلاف آن ذکر شده باشد، همه ارجاعات مربوط به حکمی است که ماهیتا توسط یک شعبه دادگاه استراسبورگ صادر شده است. مخفف "(dec.)" نشان می دهد که این استناد یک تصمیم دادگاه استراسبورگ می باشد و "[GC]" نشان دهنده آن است که پرونده توسط شعبه عالی رسیدگی شده است.

احکام شعبه ای که در زمان بروز رسانی این راهنما منتشر می شوند و در راستای مفاد ماده 44 کنوانسیون قطعی نیستند در فهرست زیر با ستاره مشخص می شوند. بند دوم ماده 44 کنوانسیون مقرر می دارد: «حکم یک شعبه می بایست قطعی باشد (الف) زمانی که طرفین اعلام کنند که درخواست ارجاع پرونده به شعبه عالی را ندارند. یا (ب) سه ماه پس از تاریخ صدور رأی، در صورتی که ارجاع پرونده به شعبه عالی درخواست نشده باشد. یا (ج) زمانی که هیأت شعب عالی (هیأت عمومی) درخواست ارجاع را طبق ماده 43 رد کند. در مواردی که درخواست ارجاع توسط هیأت شعب عالی پذیرفته شود، رأی شعبه بدوی قطعی تلقی نمی شود، بلکه رأی جدید شعبه عالی نهایی تلقی می شود.

پیوندهای برجسته به پرونده های استناد شده در نسخه الکترونیکی این کتابچه راهنما در پایگاه داده HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) هدایت می شود که دسترسی به رویه قضایی این دادگاه (احکام و تصمیمات شعب عالی، شعب بدوی و کمیته وزیران، پرونده های ابلاغ شده، نظرات مشورتی و خلاصه اطلاعات حقوقی راجع به رویه قضایی) و کمیسیون (تصمیمات و گزارشات) و قطعنامه های کمیته وزیران را فراهم می سازد.

دادگاه استراسبورگ احکام و تصمیمات خود را به زبان انگلیسی و/یا فرانسوی، دو زبان رسمی خود، صادر می کند. HUDOC همچنین شامل ترجمه بسیاری از پرونده های مهم به بیش از 30 زبان غیر رسمی و پیوندهایی به حدود یکصد مجموعه حقوقی آنلاین است که توسط اشخاص ثالث تهیه شده است.

—A—

[AEI Investment Industry S.R.L. and Others v. Romania](#) (dec.) [Committee], nos. 17910/15 and 6 others, 11 February 2020
[Ashingdane v. the United Kingdom](#), 28 May 1985, Series A no. 93
[Association of Citizens "Radko" and Paunkovski v. the former Yugoslav Republic of Macedonia](#), no. 74651/01, ECHR 2009
[Atamanchuk v. Russia](#), no. 4493/11, 11 February 2020
[Ayoub and Others v. France](#), nos. 77400/14 and 2 others, 8 October 2020

—B—

[Balsytė-Lideikienė v. Lithuania](#), no. 72596/01, 4 November 2008
[Behar and Gutman v. Bulgaria](#), no. 29335/13, 16 February 2021
[Belkacem v. Belgium](#) (dec.), no. 34367/14, 27 June 2017
[Bingöl v. Turkey](#), no. 36141/04, 22 June 2010
[Bîrsan v. Romania](#) (dec.), no. 79917/13, 2 February 2016
[Bonnet v. France](#) (dec.), no. 35364/19, 24 February 2022
[Budinova and Chaprazov v. Bulgaria](#), no. 12567/13, 16 February 2021

—C—

[Campbell and Cosans v. the United Kingdom](#), 25 February 1982, Series A no. 48
[Campbell and Fell v. the United Kingdom](#), 28 June 1984, Series A no. 80
[Chauvy and Others v. France](#), no. 64915/01, ECHR 2004-VI
[Church of Scientology Moscow and Others v. Russia](#) [Committee], no. 37508/12 and others, 14 December 2021
[Contrada v. Italy](#), no. 27143/95, Commission decision of 14 January 1997, Decisions and Reports (DR) 88-B

—D—

[D.I. v. Germany](#), no. 26551/95, Commission decision of 26 June 1996
[De Becker v. Belgium](#), no. 214/56, Commission's report of 8 January 1960, Series B no. 2
[Delfi AS v. Estonia](#) [GC], no. 64569/09, ECHR 2015

—E—

[E.S. v. Austria](#), no. 38450/12, 25 October 2018
[Ekrem Can and Others v. Turkey](#), no. 10613/10, 8 March 2022
[Engel and Others v. the Netherlands](#), 8 June 1976, Series A no. 22
[Erdel v. Germany](#) (dec.), no. 30067/04, 13 February 2007

—F—

[F.P. v. Germany](#), no. 19459/92, Commission decision of 29 March 1993
[Fáber v. Hungary](#), no. 40721/08, 24 July 2012
[Fatullayev v. Azerbaijan](#), no. 40984/07, 22 April 2010
[Féret v. Belgium](#), no. 15615/07, 16 July 2009
[Fratanoló v. Hungary](#), no. 29459/10, 3 November 2011
[Freedom and Democracy Party \(ÖZDEP\) v. Turkey](#) [GC], no. 23885/94, ECHR 1999-VIII

—G—

[Garaudy v. France](#) (dec.), no. 65831/01, ECHR 2003-IX
[German Communist Party \(KPD\) v. Germany](#), no. 250/57, Commission decision of 20 July 1957
[Glimmerveen and Hagenbeek v. the Netherlands](#), nos. 8348/78 et 8406/78, Commission decision of 11 October 1979, DR 18
[Golder v. the United Kingdom](#), 21 February 1975, Series A no. 18
[Gollnisch v. France](#) (dec.), no. 48135/08, 7 June 2011
[Gündüz v. Turkey](#) (dec.), no. 59745/00, ECHR 2003-XI
[Gündüz v. Turkey](#), no. 35071/97, ECHR 2003-XI

—H—

[H, W., P. and K. v. Austria](#), no. 12774/87, Commission decision of 12 October 1989, DR 62
[Herri Batasuna and Batasuna v. Spain](#), nos. 25803/04 and 25817/04, ECHR 2009
[Hizb ut-Tahrir and Others v. Germany](#) (dec.), no. 31098/08, 12 June 2012
[Hoffer and Annen v. Germany](#), nos. 397/07 and 2322/07, 13 January 2011
[Honsik v. Austria](#), no. 25062/94, Commission decision of 18 October 1995, DR 83-A

—I—

[Ibragim Ibragimov and Others v. Russia](#), nos. 1413/08 and 28621/11, 28 August 2018
[Ifandiev v. Bulgaria](#) [Committee], no. 14904/11, 18 April 2019
[Ireland v. the United Kingdom](#), 18 January 1978, Series A no. 25

—J—

[Jersild v. Denmark](#), 23 September 1994, Series A no. 298

—K—

[Kaplan v. Switzerland](#) (dec.), no. 55641/00, 12 April 2001
[Karatas and Sari v. France](#), no. 38396/97, Commission decision of 21 October 1998

[Kasymakhunov and Saybatalov v. Russia](#), nos. 26261/05 and 26377/06, 14 March 2013
[Katamadze v. Georgia](#) (dec.), no. 69857/01, 14 February 2006
[Kilin v. Russia](#), no. 10271/12, 11 May 2021
[Koch v. Poland](#) (dec.), no. 15005/11, 7 March 2017
[Kudrevičius and Others v. Lithuania](#) [GC], no. 37553/05, ECHR 2015
[Kühnen v. Germany](#), no. 12194/86, Commission decision of 12 May 1988, DR 56

—L—

[Lawless v. Ireland](#), no. 332/57, Commission's report of 19 December 1959, Series B no. 1
[Lawless v. Ireland](#) (no. 3), 1 July 1961, Series A no. 3
[Le Pen v. France](#) (dec.), no. 18788/09, 20 April 2010
[Lehideux and Isorni v. France](#), 23 September 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-VII
[Leroy v. France](#), no. 36109/03, 2 October 2008
[Lilliendahl v. Iceland](#) (dec.), no. 29297/18, 12 May 2020

—M—

[M'Bala M'Bala v. France](#) (dec.), no. 25239/13, ECHR 2015
[Maggio and Others v. Italy](#) (dec.), no. 46286/09 and others, 8 June 2010
[Mammadov v. Azerbaijan](#) [Committee], no.7308/12, 3 December 2020
[Marais v. France](#), no. 31159/96, Commission decision of 24 June 1996, DR 86-B
[Mărgărit and Others v. Romania](#) (dec.) [Committee], nos. 17500/15 and 3 others, 1 October 2019
[Marini v. Albania](#), no. 3738/02, 18 December 2007
[Miroļubovs and Others v. Latvia](#), no. 798/05, 15 September 2009
[Molnar v. Romania](#) (dec.), no. 16637/06, 23 October 2012
[Mozer v. the Republic of Moldova and Russia](#) [GC], no. 11138/10, 23 February 2016
[Mukhin v. Russia](#), no. 3642/10, 14 December 2021

—N—

[Nachtmann v. Austria](#), nos. 36773/97 and 36773/97, Commission decision of 9 September 1998
[Nationaldemokratische Partei Deutschlands Bezirksverband München-Oberbayern v. Germany](#), no. 25992/94, Commission decision of 29 November 1995, DR 84-A
[Nix v. Germany](#) (dec.), no. 35285/16, 13 March 2018
[Norwood v. the United Kingdom](#) (dec.), no. 23131/03, ECHR 2004-XI

—O—

[Ochensberger v. Austria](#), no. 21318/93, Commission decision of 2 September 1994
[Open Door and Dublin Well Woman v. Ireland](#), 29 October 1992, Series A no. 246-A
[Orban and Others v. France](#), no. 20985/05, 15 January 2009
[Ould Dah v. France](#) (dec.), no. 13113/03, ECHR 2009

—P—

[Paksas v. Lithuania](#) [GC], no. 34932/04, ECHR 2011
[Palusinski v. Poland](#) (dec.), no. 62414/00, ECHR 2006-XIV
[Partidul Comunistilor \(Nepceceristi\) and Ungureanu v. Romania](#), no. 46626/99, ECHR 2005-I
[Pastörs v. Germany](#), no. 55225/14, 3 October 2019
[Pavel Ivanov v. Russia](#) (dec.), no. 35222/04, 20 February 2007
[Perinçek v. Switzerland](#) [GC], no. 27510/08, ECHR 2015
[PETA Deutschland v. Germany](#), no. 43481/09, 8 November 2012

[Petrovlovskis v. Latvia](#), no. 44230/06, ECHR 2015
[Preda and Dardari v. Italy](#) (dec.), nos. 28160/95 and 28382/95, ECHR 1999-II
[Purcell and Others v. Ireland](#), no. 15404/89, Commission decision of 16 April 1991, DR 70

—R—

[R.L. v. Switzerland](#) (dec.), no. 43874/98, 25 November 2003
[Rebhandl v. Austria](#), no. 24398/94, Commission decision of 16 January 1996
[Refah Partisi \(the Welfare Party\) and Others v. Turkey](#) [GC], nos. 41340/98 and 3 others, ECHR 2003-II
[Remer v. Germany](#), no. 25096/94, Commission decision of 6 September 1995, DR 82-A
[Roj TV A/S v. Denmark](#) (dec.), no. 24683/14, 17 April 2018
[Romanov v. Ukraine](#) [Committee], no. 63782/11, 16 July 2020
[Rubins v. Latvia](#), no. 79040/12, 13 January 2015

—S—

[S.A.S. v. France](#) [GC], no. 43835/11, ECHR 2014
[Schimanek v. Austria](#) (dec.), no. 32307/96, 1 February 2000
[Seurot v. France](#) (dec.), no. 57383/00, 18 May 2004
[Sidiropoulos and Others v. Greece](#), 10 July 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-IV
[Šimunić v. Croatia](#) (dec.), no. 20373/17, 22 January 2019
[Smajić v. Bosnia and Herzegovina](#) (dec.), no. 48657/16, 16 January 2018
[Socialist Party and Others v. Turkey](#), 25 May 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-III
[Soulas and Others v. France](#), no. 15948/03, 10 July 2008
[Sporrong and Lönnroth v. Sweden](#), 23 September 1982, Series A no. 52
[Stern Taulats and Roura Capellera v. Spain](#), nos. 51168/15 and 51186/15, 13 March 2018
[Stomakhin v. Russia](#), no. 52273/07, 9 May 2018
[Süreç v. Turkey](#) (no. 1) [GC], no. 26682/95, ECHR 1999-IV

—T—

[T. v. Belgium](#), no. 9777/82, Commission decision of 14 July 1983, DR 34
[Taganrog LRO and Others v. Russia](#), nos. 32401/10 and others, 7 June 2022
[Tagiyev and Huseynov v. Azerbaijan](#), no. 13274/08, 5 December 2019
[Tepljakov v. Estonia](#) [Committee] (dec.), no. 47456/18, 6 July 2021
[Teslenko and Others v. Russia](#), nos. 49588/12 and 3 others, 5 April 2022

—U—

[Ulusoy and Others v. Turkey](#), no. 34797/03, 3 May 2007
[United Communist Party of Turkey and Others v. Turkey](#), 30 January 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-

—V—

[Vajnai v. Hungary](#), no. 33629/06, ECHR 2008
[Varela Geis v. Spain](#), no. 61005/09, 5 March 2013
[Vasilyev and Others v. Russia](#) [Committee], no.38891/08, 22 September 2020
[Vejdeland and Others v. Sweden](#), no. 1813/07, 9 February 2012
[Vogt v. Germany](#), 26 September 1995, Series A no. 323
[Vona v. Hungary](#), no. 35943/10, ECHR 2013

—W—

[W.P. and Others v. Poland](#) (dec.), no. 42264/98, ECHR 2004-VII
[Walendy v. Germany](#), no. 21128/93, Commission decision of 11 January 1995, DR 80-A
[Williamson v. Germany](#) (dec.), no. 64496/17, 8 January 2019
[Witzsch v. Germany](#) (dec.), no. 41448/98, 20 April 1999
[Witzsch v. Germany](#) (no. 2) (dec.), no. 7485/03, 13 December 2005
[Wojczuk v. Poland](#), no. 52969/13, 9 December 2021

—X—

[X. v. Austria](#), no. 1747/62, Commission decision of 13 December 1963
[X. v. Germany](#), no. 9235/81, Commission decision of 16 July 1982, DR 29
[X., Y. and Z. v. the United Kingdom](#), no. 9285/81, Commission decision of 6 July 1982, DR 29

—Y—

[Yazar and Others v. Turkey](#), nos. 22723/93 and 2 others, ECHR 2002-II

—Z—

[Z.B. v. France](#), no 46883/15, 2 September 2021
[Zambrano v. France](#) (dec.), no. 41994/21, 7 October 2021
[Zana v. Turkey](#), 25 November 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-VII
[Ždanoka v. Latvia](#) [GC], no. 58278/00, ECHR 2006-IV